

Upravištvost: Ljubljana, Knafljeva 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

V soj jugoslovenstva!

V velikonočni številki smo objavili niz prispevkov naših znanstvenikov in drugih kulturnih činiteljev, ki smo jih naprosili, naj za praznično razpoloženje naši javnosti napišejo nekoliko časa primernih misli s posebnim ozirom na sedanji položaj v svetu. V veliko zadovoljenje nam je, da so ti prispevki našli najlepši odmev med našimi čitatelji in med najširšo javnostjo. Dopisi, polni priznanja, ki so jih prejeli posamezni pisci in naše uredništvo, dokazujejo, da so bile v našem listu izrečene prave besede o pravem času, da jih je naša javnost pričakovala in da ji govori iz srca, kdor se odločno in javno zavzame za brezkompromisno jugoslovansko domoljubje. To dejstvo stoterno odtehta one jalove poskuse, ki so hoteli s ponesrečeno ironijo zavleči naše prizadevanje v motne vode, podtikajoč mu strankarsko obeležje in sebične namene.

V našem zadnjem nedeljskem uvodniku smo omenili, kako ravno v sedanjem času ljudske množice hrepene po besedah, ki naj jim vsmerjajo misli in poglede na dnevne dogodke zadnjega leta. Take besede so dostikrat le oblikovanje onih sil, ki se narodu porode same po sebi in za katere potem marsikdo išče potrdila v svojem krogu in je zadovoljen, kadar odkrije, da ni osamljen v pravilni presoji dogodkov in položaja, marveč dasilčne in enake misli prevečjajo neštete domoljube širom naše domovine. V istem članku smo tudi poudarili, da se ljudski sloji s svojim zdravim nagonom zavedajo težkega časa in si žele voditeljev ob dogodkih, ki postajajo vse resnejši in resnejši. V tem pogledu so naši velikonočni priložnostni sodržniki uspešno zamašili zijačo vrzel. Podkrepi so samozavest naše javnosti, napolnili z optimizmom in pogumom marsikakega človeka, ki zaskrbljen gleda v bodočnost, pa se ozira okrog po drugih, s katerimi bi se skupno uprl viharju, ki divja nad omikanim človeštvom ne ravno daleč od naših meja.

V zadnjem času se je razpoloženje našega ljudstva v mnogočem spremenilo. Ni več onega topega pričakovanja neizogibne nesreče, ki so jo še pred meseci smatrali nekateri za našo usodi namenjeni delež. Ni več plahosti in bojznosti, psihoza preteklih dni je za nami, namesto nje se je v srca in duše ljudi vselilo spoznanje, da iz sedanjih hudih nepravil ni drugega izhoda, kakor da se krepko strnemo in posvetimo vse svoje moči naši skupnosti in obrambi naše domovine ter da smo pripravljeni na vsako žrtev, ako bi tudi nam udarila ura bridke preizkušnje.

Naše ljudstvo se zaveda, koliko nesreč mu je prihranjeno že samo s tem, da naša država ni potegnjena v vrtnice krvave borbe, marveč da se krepko drži nevtralnosti, obenem pa stori vse potrebno, da zavaruje naše domove, naša življenja in našo zemljo. Marsikoga je šele sedaj obšlo spoznanje, kolike vrednosti je ravno za slovensko ljudstvo njegova trdna povezanost z brati Hrvati in Srbi, kako veliko varnost nam daje občutek, da Slovenci, kot del jugoslovanskega naroda in ker je naša domovina Jugoslavija, nismo več drobšč, s katerimi bi se plačevali tuji pohlepi, marveč da smo polnovredni člani bratske zajednice, ki stori vse, da se tudi zadnja ped naše meje zavaruje, kakor zahteva sedanji čas.

Naša država se ne pripravlja na vojno, ker je naš narod prežet z odkritim miroljubjem. Vsi naši naporji so usmerjeni samo na vzdrževanje miru in na učinkovito obrambo, ako bi se od koderkoli pokazala taka nujnost. Ves svet ve, kolike žrtve doprinasamo že kot nevojnojoča država, samo da ohranimo mir. Ves svet pa tudi ve, kakšnih dejanj, kakšnega samozatajevanja in junštva je zmogel naš narod, kadar mora braniti svoje domove, svoja ognjišča, svojo zemljo in svojo svobodo. Ako se mi sami dovolj zavedamo teh dejstev, potem bodo izginiti še zadnji sledovi malodušja in v vedrim pogumom bomo lahko zrlji v bodočnost, vedno pripravljeni, da branimo mir, svojo državno neodvisnost in s tem svojo narodno svobodo.

V teh usodnih časih se moramo res boriti s posebnimi težkočami. Lotili smo se naše notranje preureditve. Bil je skrajni čas. Rešili jo bomo v naše zadovoljstvo in v našo srečo, ako jo bomo reševali v duhu okrepitve naše skupne države in neporušne povezanosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Fatalno pa je, če se pri tem velikem narodnem poslu pojavljajo struje in nazorji, ki skušajo uveljavljati stremiljenja, da se medsebojno čim bolj razvežemo. Ljudje, ki taka mišljenja zastopajo, so živi primeri politične in narodne nezorelosti.

Ravno te dni čitamo, kako se predstavniki dveh najmočnejših imperijev sveta, angleški in francoski državni posvetujejo, kako bi moči svojih

Za odločitev Skandinavije

Anglija in Francija želita, da se temeljito razčistijo vsi problemi, ki se tičejo nevtralnosti Norveške in Švedske

Pariz, 6. aprila. j. (Havas). Francoski ministri predsednik Paul Reynaud je včeraj popoldne sprejel v avdienco švedskega in norveškega poslanika v Parizu ter jima izročil diplomatski list, na voljeni na švedsko in norveško vladno.

Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, se v notah obravnavajo vsa tista vprašanja, ki se tičejo skupnih interesov ter odnosov med vladama zapadnih zvezniških držav ter vladama skandinavskih držav. Namen not je, razjasniti stališče Anglije in Francije napram raznim problemom, ki se tičejo nevtralnosti Švedske in Norveške.

Enaki noti je istočasno izročil tudi angleški zunanji minister lord Halifax švedskemu in norveškemu poslaniku v Londonu.

London, 6. aprila. s. (Reuter). O vsebini not, ki sta jih včeraj izročila v Londonu in Parizu zunanji ministri lord Halifax, oziroma ministri predsednik Reynaud norveškima in švedskima poslanikoma, ne dajejo v angleških uradnih krogih še vedno nobenih podrobnih informacij. Pojasnjujejo samo, da imata noti namen, da razčistita stališče Anglije in Francije v vprašanjih, ki se tičejo skandinavskih držav.

Današnji angleški listi poročajo, da v notah sporočata angleška in francoska vlada norveški in švedski vladi, da ne bosta več dovolili, da bi se Nemčija okorščala z

izrabljanjem nevtralnosti skandinavskih držav. Listi tudi omenjajo, da govorita noti o načinu, kako bi morali Norveška in Švedska varovati svojo nevtralnost, ter da je načeto v notah tudi vprašanje blokade.

Stockholm, 6. aprila. s. (Reuter.) Švedska vlada sedaj skrbno proučuje noti, ki sta jih včeraj dostavili angleška in francoska vlada. Švedska vlada bo na noti veskako odgovorila, vendar najbrže ne takoj, ker se namerava švedska vlada še preje odgovoru posvetovati z norveško vlado. V merodajnih švedskih krogih izjavljajo k angleški in francoski noti:

Noti ne zahtevata takojšnjih ukrepov švedske in norveške vlade, obenem pa tudi ne napovedujeta posebnih angleških in francoskih ukrepov. V glavnem predstavljata obe noti samo splošno izjavo o stališču Anglije in Francije do položaja v Skandinaviji po sklenitvi sovjetsko-finskega miru. Obenem vsebuje angleška nota opozorilo, da bi Anglija in Francija neugodno sprejeli morebitno prošnjo Norveške in Švedske za nemško jamstvo proti možnosti sovjetskega napada.

Istotako opozarja nota, da Anglija ne bi mogla ostati ravnodušna napram nadaljnjemu sovjetskemu napredovanju skozi Skandinavijo proti obalam Atlantskega oceana.

hovnega vojnega sveta ter po izmenjavi misli med Anglijo in Francijo glede poostitve blokade Nemčije, jim je treba pripisovati še prav posebno velik pomen. Nedvomno je, da so se ti razgovori neposredno nanašali na vprašanje blokade. Značilno je tudi, da so se istočasno mudili v Londonu francoski minister za blokado Georges Monet, v Parizu pa angleška poslanika v Rimu in Ankaru.

Čim bodo končani razgovori s slednjima dvema poslanikoma in to bo verjetno že ob koncu drugega tedna, pa že pričakujejo v Parizu prihod francoskih poslanikov v Jugoslavijo, Rumunijo in Madžarsko. Francoski diplomatski krogi sodijo, da bo imel rezultat teh angleško-francoskih razgovorov odličen vpliv na nadaljnji razvoj dogodkov.

Angleške vojne ladje v Jadranskem morju

London, 6. aprila. d. (Reuter) V Jadransko morje so prispele tekom včerajšnjega dne štiri edine angleške vojne mornarice.

Atene, 6. aprila. s. (Ass. Press.) Angleške vojne ladje so ob grški obali zasegle jugoslovanski trgovinski parnik »Dunav« (2829 ton) in ga odvedle v kontrolno postajo na Malto.

Nemška »Ankara« zapuša naše vode

Dubrovnik, 6. aprila. p. Nemški parnik »Ankara« je zapustil včeraj popoldne grško luko in se vsidral pod otokom Dakso. Iz Sarajeva je prispel v Dubrovnik nemški konzul, ki je imel daljši razgovor s kapitanom parnika Frankom. Kapitan parnika je iskal med našimi mornarji izkušenega pomorščaka, ki bi vodil njegovo ladjo do Trsta. Najel je kapitana Lanza, ki je dobil nagrado 300 funtov (70.000 din) ter 1.000 funtov zavarovalnine. Nemški parnik je prejel od pristaniškega poveljstva vse potrebne dokumente in bo v prihodnjih dneh odplul. Menijo, da bo parnik prešel takoj na italijansko stran ter plul v italijanskih teritorialnih vodah do Trsta.

Turčija — posrednik Anglije na Balkanu

London, 6. aprila. b. Tukajšnji »Times« prinaša zanimiv dopis svojega carigradskega poročevalca, ki govori o posredniški vlogi Turčije med zavezniki in balkanskimi državami v pogledu razširjenja zvezniške trgovine v balkanskih državah. Odgovornost za to vest prepuščamo navedenemu poročevalcu, ki zatrjuje, da pripisujejo v turških političnih krogih izreden pomen obisku, ki ga je pred svojim odhodom v London na balkansko poslaniško konferenco napravil pri predsedniku turške republike Izmetu Ineniju britanski poslanik Knatchbull-Hughessen. Pri teh razgovorih je bil navzoč tudi turški zunanji minister Saradzoglu. V Ankaru domnevajo, da bo Turčija najbrže že v kratkem igrala pomembno vlogo pri političnih in gospodarskih pogajanjih med zapadnimi zavezniki in poedinimi balkanskimi državami. Ve-

Italija na straži

Načrt zakona o civilni mobilizaciji italijanskega naroda v primeru vojne

Rim, 6. aprila. br. Danes je bil objavljen načrt zakona o civilni mobilizaciji italijanskega naroda za primer vojne. Zakonski načrt je zelo obširen in obsega podoben načrt o kompetencah za tako mobilizacijo, o njeni izvedbi in njenem financiranju. Z njim je podana pravna osnova za integralno organizacijo vsega naroda pod vodstvom posebnega vrhovnega obrambnega sveta.

Vrhovni obrambni svet vodi ministrski predsednik in v njem so zastopana vsa ministrstva za narodno obrambo, vse tri poganje italijanske oborožene sile po načelnih svojih stebrov, vsi italijanski maršali in veliki admirali, fašistična milica in vrhovno poveljstvo kolonialne vojske. Vrhovni obrambni svet je obenem vrhovna instanca za civilno mobilizacijo prebivalstva. Organi vrhovnega obrambnega sveta so posebni sveti vojske, vojne mornarice, letalstva, svet za raziskovanje in generalni komisariat za vojno industrijo. Izvrševalni organ je posebno tajništvo, ki je pod vodstvom ministrskega predsednika upravno dodeljeno ministrskemu predsedstvu.

Vrhovni vojni svet odreja delno ali popolno civilno mobilizacijo naroda, ter njegovo demobilizacijo. Civilna mobilizacija obstoja v tem, da preidejo vsa javna uprava, vsa industrija, vsa transportna panoga narodnega gospodarstva ter vsa podjetja, ki se kakorkoli bavijo z življenjskimi potrebščinami, iz mirovnega v vojno stanje. V primeru civilne mobilizacije so vse javne ustanove ter vsi privatniki, kolikor niso vojni obvezniki, tudi žene in otroci v starosti nad 13 let, dolžni sodelovati pri narodni obrambi.

Za izvedbo vseh ukrepov se ustanovijo posebni civilni mobilizacijski uradi pri vseh ministrstvih, pri centralnem tajništvu fašistične stranke, pri vseh pokrajinskih upravah, pri vseh upravah večjih občin in pri vseh onih ustanovah in podjetjih, za katere bi to vrhovni obrambni svet odredil.

zi, ki vežejo Turčijo na obe strani, bodo omogočile koristno in važno turško posredovanje, katerega uspeh po sodbi londonskega lista ne bo izostal.

Balkanska konferenca v Parizu

Ankara, 6. aprila. AA. (Havas). Francoski veleposlanik Massigli potuje danes v Pariz, kamor ga je pozval predsednik vlade in zunanji minister Paul Reynaud. Kakor je bilo že preje sporočeno, pridejo vsi francoski poslaniki v balkanskih državah v Pariz na konferenco s svojim šefom. Massigli je imel v teku včerajšnjega dneva daljši razgovor z zunanjim ministrom Saradzoglom, nakar je bil sprejet od predsednika republike Inenija.

London, 6. aprila. s. (Reuter). Današnji angleški listi se obširno bavijo z vprašanji gospodarske vojne in posebno pozdravljajo ustanovitev trgovinskega sveta za Balkan. Liberalni »News Chronicle« naglašajo, da lahko Anglija s forsiranjem svojih izdelkov odvrne balkanske države od Nemčije. Anglija ima pred Nemčijo veliko prednost, da lahko blago plačuje v gotovini in plača dobre cene za vse one predmete, ki bi jih Nemčija nujno rabila. List naglašajo, da je v mirnem času Balkan za Nemčijo naravno tržišče, zlasti za mnoge surovine. Če bi Nemčija pametno postopala, bi bilo to tudi sedaj možno. Tako pa bo morala sedaj v tem svojem »življenjskem prostoru« Nemčija tekmovali za vsako galono petroleja in za vsako tono boksita.

Pariz, 6. aprila. br. Prezident Lebrun je danes v Elizejski palači sprejel francoskega poslanika v Rimu François Ponceta in francoskega poslanika v Beogradu Brugerea. Pri ministrskem predsedniku Reynaudu pa so bili poleg obeh poslanikov tudi general Weygand, propagandni minister Frossard ter še več drugih vojaških in diplomatskih osebnosti.

Tajni vojaški razgovori v Ankari

London, 6. apr. j. (Reuter) Dopisnik lista »News Chronicle« poroča iz Ankare, da so bili ves minul teden v Ankari tajni razgovori med vodilnimi osebami rumunskega generalnega štaba ter zastopniki turškega generalnega štaba. Razgovorom je prisostvoval tudi turški ministrski predsednik. Turški in rumunski generalni štab sta se sestala v največji tajnosti in v Ankari niti ni bil objavljen prihod rumunskih generalov. Doslej ni bilo mogoče dobiti nikakih podrobnejših informacij o značaju teh ankerskih razgovorov.

Sporočilo kralja Karola Angliji

London, 6. aprila. z. Rumunski poslanik v Londonu, ki se je več dni mudil v Bukarešti ter je na povratku prekinil svoje potovanje v Curihu in Parizu, prispe jutri v London. Njegov povratek je nestrno pričakujejo, ker se zatrjuje, da prinaša angleški vladi važno sporočilo kralja Karola in rumunske vlade.

Zunanji minister Koht o politiki Norveške

„Norveška hoče ostati še naprej strogo nevtralna

Oslo, 6. aprila. j. (Havas) Norveški zunanji minister Koht je imel danes v parlamentu govor, v katerem se je dotaknil nekaterih preteklih problemov in nevarnosti, ki je nastala za Norveško v njenem stališču kot nevtralne države Koht je med drugim dejal:

Edino, kar lahko storimo zoper vojno nevarnost, je to, da vodimo strogo politiko nevtralnosti na vse strani. Teza smo se dosledno držali v naši trgovinski politiki, ko smo vsa vprašanja uravnavali potem direktnih sporazumov z vojskujočimi se državami, pri čemer smo si zmerom prizadevali storiti vse, da bi se trgovina ohranila nevtralna. Kar se tiče naših zakonitih pravic, bomo vsikdar branili naše teritorialne vode proti vsakomur, ki bi skušal prodreti vanje na protizakonit način.

Glede izvoza švedske železne rude v Nemčijo preko norveške luke Narvika je pripomnil, da se ta izvoz v nekaterih državah močno pretirava. Odkar traja sedanja vojna, je Norveška izvoz švedske železne rude zmanjšala že na eno četrtino prvotnega obsega, in ga sedaj še bolj zmanjšuje. Danes se preko Narvika izvažajo mnogo več švedske rude v Anglijo, kakor pa v Nemčijo. Kar se pa tiče pravice do prostega prehoda tujih trgovinskih ladij skozi norveške teritorialne vode, pa je treba pripomniti, da prihaja ta pravica zvezniškima državama prav tako v prid, kakor Nemčiji, če ne še bolj.

Glede afere z nemško ladjo »Altmark« je Koht izjavil, da so bila vsa glavna sporaznanja urejena sporazumno med norveško in angleško vlado in upa zato, da

bo Norveška dobila v tem pogledu polno zadoščenje.

Kar se tiče nevarnosti, da bi angleška mornarica zavzela kakšno strateško važno pozicijo na norveški obali, je izjavil Koht, da po zadnjih Chamberlainovih govorih ne verjame več, da bi hotela Anglija izvršiti nasilstvo nad mednarodnim pravom ter pregaziti norveško nevtralnost.

V svojem zadnjem govoru je Koht ožigosal velike krivice, ki jih je že morala utrpeti Norveška na morju v sedanji vojni. Norveška mornarica je doslej izgubila že 54 ladij in z njih vred je izgubila življenje 392 mornarjev. Najhuje je to, da so bile ladje poškodovane od min iz večine na takih mestih, ki nikjer niso bila označena za minska polja. Norveška vlada je zaradi tega poverila svoje poslanke v državah, ki so pri tem tangirane, da ostro protestirajo proti takšnim kršitvam haške konvencije.

Govorec o norveškem stališču v finski vojni, je Koht poudaril, da bi bila smatrala Nemčija kot sovražno dejanje, če bi Norveška pustila angleške ali francoske čete skozi svoje ozemlje, ali na tudi, če bi šla sama z oboroženo silo Finski na pomoč. Vsek tak primer bi Nemčija lahko smatrala kot del angleško-francoske vojaške akcije proti Nemčiji. Kar se tiče predavanja obrambne zveze severnih držav, bo Norveška počakala, dokler ne bodo odnosi med Finsko in Sovjetsko Rusijo popolnoma jasni.

V nadaljnjem svojem govoru se je Koht bavil z odnosi do sosednih držav ter je izrazil na koncu svoje optimistično prepričanje, da se bodo vse trenutne težave dale premostiti z dobro voljo na vseh straneh.

Diplomatska aktivnost zapadnih velesil

V Parizu sedijo, da bodo angleško-francoski poslaniški razgovori odločilno vplivali na razvoj dogodkov

Pariz, 6. aprila. j. (RSV). V pariziških političnih krogih sodijo, da se bodo že v najkrajšem času pokazale posledice iz edno poživljene diplomatske aktivnosti: zapadnih zvezniških držav, ki je bila poseben očitna zadnja čas v jugovzhodni Evropi. Francoski diplomatski krogi zatrjujejo, da so bile dane v okviru razgovorov, ki so bili v Londonu in Parizu med predsednikom francoske vlade Reynaudom ter an-

gleškim zunanjim ministrom Halifaxom na eni strani ter med angleškimi in francoskimi poslaniški držav jugovzhodne Evrope na drugi strani, nove smernice mednarodni politiki.

Mimo teh razgovorov v Londonu in Parizu pa sta bili zvezniški državi aktivni tudi po redni diplomatski poti. Glede na to, da so se ti diplomatski razgovori vršili neposredno na sestanku zvezniškega vodstva, ki naj bi nas Slovence čim bolj »osamosvojilo« od Hrvatov in Srbov, pa Srbe od Hrvatov in od nas, pravi pigmeji, pritlikavci, ki ne vidijo razen svojih ubogih načrtkov in idej ničesar, kar se godi po svetu, in mislijo, da se Evropa suče okrog njih.

Na srečo ima naš narod zdrav instinkt. On zna prisluhniti korakom zgodovine in v trenutku odločitev ve, kaj mu je storiti. To je že ponovno dokazal in še posebej v letih usodopolne preizkušnje, ko je na ves glas kriknil: »Eno smo Slovenci, Hrvati in Srbi, iste smo matere, iste smo krvi!« in ga je ta krik rešil pred razkoračenjem pri živem telesu ter srečno pripeljal pod krov Jugoslavije.

In danes, ko je treba to Jugoslavijo očuvati, se zopet elementarno pojavlja spoznanje, da je rešitev vseh nas in zlasti še Slovencev iz vsake opasnosti in pogina le zopet v živi in tvorni misli, iz katere je porojena Jugoslavija.

velikih narodov ne le združili k enotnemu vodstvu vojne na vseh poljih, temveč kako bi jih tudi pozneje, po sklenjenem miru, povezali k čim večji solidarnosti in enotnosti. Francoski in angleški narod sta bila v preteklih stoletjih »dedna« sovražnika. Na mnogih krajih svetovnega prostora so se njuni interesi ostro križali. Miselnosti naroda z otokov in naroda, ki tipično predstavlja kulturo evropske celine, se v mnogočem razlikujejo, toda zapoved skupnega življenjskega interesa je jačala, nego vsi spomini preteklosti, vsi spori dnevnih nesoglasij. Že je padla beseda o skupni zakonodaji obeh imperijev in o skupnih načelnih smernicah njihove gospodarske, kulturne in socialne politike, ki naj polovico sveta združi v nepremagljivo silo ter zajamči Francozom in Angležem trajno varnost. V luči tega dogodka, ki je po svojem pomenu eden največjih, kar jih pozna novejša zgodovina človeštva, so naši domači kvaražugoni, ki hitijo gra-

Finsko-sovjetski diplomatski odnosi

Stockholm, 6. apr. j. (Havas) Kakor poroča dopisnik lista »Stockholm Tidning« iz Moskve, bodo diplomatski odnosi med Finsko in Sovjetsko unijo v teku meseca aprila v polni meri obnovljeni. Najbolj verjetno je, da bo za sovjetskega poslanika na Finskem imenovan Ivan Zotov, sedanji sovjetski poslanik in Rigi.

Hudi snežni meteži onemogočajo umik sovjetskih čet iz pokrajine Pečenga. Ceste so neprehodne in tako sovjetske čete ne morejo izpolniti moskovske mirovne pogodbe, ki določa, da se morajo sovjetske čete umakniti dnevno za 7 km in da v isti razdalji napredujejo tudi finske čete. Zaradi navedenih vremenskih težav se je večkrat dogodilo, da so finske čete prišle v kraj, kjer so še bile sovjetske čete, vendar nikjer ni prišlo do spopadov. Sovjetske čete, ki se tod umikajo, imajo dve diviziji.

Velik Rooseveltov uspeh

Tudi senat je sprejel predlog o triletnem podaljšanju pooblastila vladi za sklepanje trgovinskih pogodb brez odobritve kongresa

Washington, 6. aprila. AA. (Reuter). O priliki večeršnjega glasovanja je senat s 46 proti 33 glasovom sprejel predlog, da se pooblastilo vlade za sklepanje trgovinskih pogodb brez odobritve kongresa podaljša za nadaljnja tri leta in ne samo za eno leto, kar so to predlagali Rooseveltovi nasprotniki. S tem je postalo to pooblastilo pravomočno in je potreben samo še podpis predsednika Roosevelta. Obnova pooblastila je ena izmed solidnih podlag za vzpostavitev zdrave gospodarske mednarodne strukture po vojni. Sprejetje tega zakona se smatra za največjo zmago ameriške vlade v toku sedanjega zasedanja in za zmago politike, ki ima namen, postaviti trgovinske odnose med posameznimi državami na liberalno osnovu. Kakor je znano, je Cordell Hull vedno smatral, da je to načelo pogoj trajnega mira in blagostanja na svetu. Z glasovanjem v senatu je bilo podaljšano vladi pooblastilo, da se pogaja na tej osnovi s tujimi državami, navzlic močni opoziciji gotovih industrijskih in poljedelskih skupin. Načela, ki jih s tem izvaja ameriška vlada, so v nasprotju z gospodarskimi in trgovinskimi metodami totalitarnih držav. Podaljšanje pooblastila je tem pomembnejše, ker prihaja v času, ko je francoski ministrijski predsednik Paul Reynaud izrazil željo zaveznikov, da gredo po isti poti.

Petrolejski spor med Mehiko in Ameriko

Washington, 6. aprila. s. (Reuter). Ameriška vlada je poslala mehiški vladi noto, v kateri predlaga, da obe vladi izročita spor zaradi razlastitve ameriških petrolejskih vrelcev v Mehiki mednarodnemu razsodišču. Spor traja že dve leti.

Na zapadu mirno

Samo nekaj spopadov med izvidniškimi oddelki

Berlin, 6. aprila. AA. (DNB). Na zapadnem bojišču je poteke večeršnjih dan v znak več hudih spopadov med nemškimi in sovražnikovimi izvidniškimi oddelki. Na obeh straneh je bilo več smrtnih žrtev. Kljub močni obrambi sovražnika so nemški oddelki v vseh primerih izvršili svoje naloge. Na južnem odseku ob vznožju Renu je prišlo do običajnega topniškega streljanja. Poleg tega javljajo o živi topniški delavnosti pri Perlu, medtem ko je bilo topniško streljanje južno odot slabše. Letalske sile niso stopale v borbo.

Pariz, 6. aprila. AA. (Havas). Jutranje poročilo vrhovnega poveljstva se glasi: Ni posebnega.

Berlin, 6. aprila. AA. (DNB). Vrhovno poveljstvo poroča: Nobenih posebnih dogodkov.

Seja gospodarskega odbora francoske vlade

Pariz, 6. aprila. s. (Reuter). Gospodarski komite francoske vlade se je danes sestel k svojemu prvemu seji. O seji ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Podpredsednik vlade Chautemps, ki je seji predsedoval, je samo izjavil, da je bil dosežen popoln sporazum v več nujnih vprašanjih.

Dva letnika v Angliji poklicana pod orožje

London, 6. aprila. s. (Reuter). Danes so se morali v Angliji javiti na registracijo v nabornih uradih vsi rezervisti, ki so dopolnili 25. leto starosti. Prizadeletih je okoli 300.000 mož. Še tekom aprila se bodo morali javiti v vojaško službo tudi rezervisti, stari 26 let. To bo prvič v teku

Gospodarska vojna

Francoski blokadni minister Monet o resnih posledicah blokade za nemško gospodarstvo

London, 6. aprila. s. (Reuter). Francoski minister za blokado Monet je imel snovi govor po angleškem radiu. Izjavil je, da so zavezniki zelo zadovoljni z doseženimi uspehi blokade, ki so nedvomno dokazali, da imajo zelo resne posledice za nemško gospodarstvo. Predvsem primanjkuje Nemčiji zaradi blokade petroleja, kavička in in tekstilnih proizvodov, obenem pa je povzročila blokada tudi nezaposlenost v nemški težki industriji, ki nima na razpolago dovolj surovin. Anglija in Francija pa sta se odločili tudi še za poostreitev blokade. V tem pogledu obstoji popoln sporazum med angleško in francosko vlado. Če v kratkem času se bodo pokazale posledice novih angleško-francoskih blokadnih ukrepov, Anglija in Francija nimata niti najmanjši namena, da uporabita enake omejitve kakor proti vojujočim se državam tudi proti nevtralnimi državam. ne moreta na tretjo, da bi Nemčija s pomočjo pritiska izsilila od nevtralnih držav, da jo zalagajo za važnimi dobavami. Nemške trditve, da je blokada naperjena proti žemnam in otrokom, so popolnoma neresne. Namen blokade je, da zadene vojaško moč sovražnika, da vzame sovražniku čim hitreje možnost nadaljevanja vojne in prepreči nadaljnje prelivanje krvi. Sovražnika je mogoče hitreje poraziti, če se najprej oslabi, preden dobi končni udarec. Anglija in Francija bosta blokado politiko nadaljevali skupno do končne zmage.

Kot neposredna sredstva blokadne politike je označil Monet dvojje: vojno-tihotapsko kontrolo na morju ter nakupovanje blaga v nevtralnih državah. Izjavil je, da bosta Anglija in Francija nakupovali v nevtralnih državah tudi blago, ki ga morata trenutno sploh ne rabiti, če bosta mislili, da je bistvenega pomena za Nemčijo za njeno vojno produkcijo.

Glasovi o nevarnosti razširjenja blokade

Berlin, 6. aprila. AA. (DNB). Nemška diplomatska politična korespondenca naglašala, da v nevtralnih državah vedno bolj raste bojazan zaradi napovedane poostreitev blokade zapadnih demokracij proti Nemčiji, kakor sta to izjavila Churchill in Chamberlain. V ta namen sta Anglija in Francija hoteli skleniti sporazume z nevtralnimi državami, še predno se začne poostreitev blokade. V zvezi s tem je važno stališče onih nevtralnih držav, ki so že odkrito odklonile sodelovanje pri tej akciji. London in Pariz. Zapadni demokraciji ne bi smeli vrstiti pritiska na nevtralce, temveč bi morali prepustiti njim samim, da sklepajo o tem, kako bodo branili svoje interese. London in Pariz stalno naglašata, da zastopata interese malih držav, zaradi tega bi morala tudi spoštovati svobodo njihovega delovanja, namesto da vršita pritisk in grozita Versajski mir je pomenil katastrofo za milijone ljudi v Evropi. Dan podpisa versajskega mira je bil črni dan v zgodovini. Nameni Londona in Pariza glede

vojne, da bosta poklicana v teku enega meseca pod orožje kar dva letnika rezervistov. S tem bo naraslo število vojakov, ki jih ima Anglija pod orožjem, na približno 2 milijona.

Holandska patrola zašla na nemško ozemlje

Amsterdam, 6. aprila. s. (Reuter). Nemška holandska vojaška patrola, 10 mož po številu, je v sredo zvečer izgubila pot in pomotoma prestopila nemško mejo. Oddelki ni o patroli nobenega glasu več in so jo Nemci očitno zadržali. Ko se je pred mesec primeril sličen dogodek, so tedaj Nemci izpustili patrulo že čez 24 ur.

Lord Samuel o preosnovi angleške vlade

London, 6. aprila. s. (Reuter). V Newcastlu je danes govoril lord Samuel. Omenjal je nedavno spremembo v angleški vladi ter dejal, da s to spremembo nacionalne zahteve niso bile izpolnjene. Povečanje oblasti Winston Churchill sicer gotovo odgovarja željam naroda, toda na gospodarskem in finančnem polju še vedno ni pravega vodstva.

Izredna pooblastila južnoafriški vladi

Capetown, 6. aprila. s. (Reuter). Južnoafriški senat je s 12 glasovi večine končno odobril vladi generala Smutsa izredna pooblastila za ohranitev reda in uspešno nadaljevanje vojne. Istčasno so bili odobreni nekakšno vsi izredni ukrepi, ki jih je doslej vlada v tem pogledu podvela.

nevtralcev bi šli še dalje kot versajska katastrofa. London in Pariz ne delata v interesu mira, temveč imata samo namen, okrepiti sebe. Njihovo delovanje bi v stvari napravilo samo še večji kaos v Evropi.

Rim, 6. aprila. AA. (Stefani). »Relazioni Internazionali« pravi da je treba čisto odkrito povedati, da je francosko-britanski načrt za ojačanje blokade skrajno nevaren. Ta načrt lahko povzroči razširjenje angleško-francoskega spopada z Nemčijo. Če bi se blokada končala s kršitvijo teritorialnih vod tistih držav, ki so izvele spopada, potem je jasno, da raste nevarnost reakcij, ki prinašajo druge zaplete. Po drugi strani utesne namen Londona, da povzroči znaten skok cen, čezmerno izjavi pritisk tuje zunanje politike na kako državo. Gospodarski ukrepi bi se končali s političnim izsiljevanjem, kar ne bi ostalo brez vojaškega odgovora.

Napadi podmornic vedno redkejši

London, 6. aprila. AA. (Havas). »Associated Press« ugotavlja, da je minulo že čez teden dni, odkar so sovražne podmornice napadle zadnje angleške ladje. To dokazuje, da se nemške podmornice nahajajo v vedno težjem položaju. Po starost vojakov, ki so bili ujeti o priliki potopitve nemških podmornic, se jasno vidi, da imajo Nemci velike težave pri rekrutiranju posadke za podmornice in da Nemci ne morejo graditi podmornic v istem tempu kakor jih zavezniki potapljajo.

Tri belgijske ribiške ladje obstrelejevane

Bruselj, 6. aprila. s. (Reuter). V sredo zvečer so nemška letala s strojnimi napadla tri belgijske ribiške ladje v bližini belgijske obale. Nobena ladja ni bila zadeta.

Nemčija in Japonska

„News Chronicle“ javlja, da izvaja Nemčija vedno ostrejši pritisk na japonsko vlado

London, 6. aprila. j. (Havas). Kakor poroča dopisnik angleškega lista »News Chronicle« iz Sanghaja, je Nemčija pričela izvajati vse ostrejši pritisk na japonsko vlado. Dopisnik zatrjuje, da se trenutno mudi v Tokiu poseben odposlanec nemškega zunanjega ministra, Emil Helfferich, ki si prizadeva pridobiti japonsko vlado za to, da bi napram nemškim akcijam ohranila vsaj dobrovoljno nevtralnost, ako že ni pripravljena s svojim vplivom kriti nemške politike. Dopisnik omenjenega lista objavlja še dodatne informacije, da je Helfferich japonsko vlado informiral, da bi bila Nemčija v gotovih okoliščinah v stanju znatno izpremeniti svoje stališče do problemov, tičečih se Daljnega vzhoda. Tako bi se Nemčija n. pr. lahko postavila na stališče, da ne prizna nove Vancingvejeve

Pomorski svet v Ostendu je o dogodku izdal poročilo, v katerem ugotavlja, da so ladje lovile ribe za belgijsko uporabo, da niso bile oborožene ali zaščitene od angleških ladij, ter da se tudi niso poslužile radija, ko so se letala približala. Poročilo pravi, da je bil napad torej popolnoma neupravičen in da zasluži vso obsodbo.

K napadu na luko Wilhelmshaven

Pariz, 6. aprila. j. (Havas). V francoskih letalskih krogih zatrjujejo, da je bil zadnji napad angleškega letalstva na nemško pomorsko bazo Wilhelmshaven ena najpomembnejših vojaških akcij svoje vrste in sicer ne samo zaradi izredne važnosti napadnega oporišča, marveč tudi zaradi izrednih okoliščin, v katerih je bil napad izvršen. Kakor je znano, je Wilhelmshaven najmočnejša nemška pomorska baza za ter je zato tudi še prav posebno zavarovana pred zračnimi napadi. Razen tega leži ta luka približno 100 km stran od Nemškega zaliva ter ima v izvirno oboroženem otoku Helgolandu močno predstražo. V francoskih letalskih krogih pripominjajo, da je navzlic vsem tem oviram angleškim pilotom uspelo doseči vse važne objekte v Wilhelmshavenu ter obsuti pristaniške naprave s bombami. Važno je razen tega, da je bil angleški napad izvršen podnevi, dočim se je doslej na splošno smatralo, da se tako važne strategične točke, ki so izredno močno zavarovane, uspešno lahko napadajo iz zraka samo ponoči.

Churchillova vloga v nemški luči

Berlin, 6. aprila. z. Po zadnjih spremembah v angleški vladi in spricu razširjenja pooblastil pomorskim ministru Churchill pričakujejo v merodajnih nemških krogih, da se bodo začeli sedaj dogodki zelo naglo razvijati. Churchill smatrajo splošno za bodočega angleškega ministrskega predsednika in računajo s tem, da bo že na tajni seji spodnje zbornice prihodnji tork prišla ta tendenca v razvoj angleške politike jasnejše od izraza. Za bližnjo bodočnost pričakujejo, da bo Churchill imenovan za ministra državne obrambe, s čimer se bo njegov vpliv na francosko politiko še bolj povečal.

Kar se tiče angleške akcije za razširjenje blokade na Balkan, so v Berlinu mnenja, da ni nobene nevarnosti, da bi se poslabšali gospodarski odnosi Nemčije do južnozgodnih držav. V Berlinu so prepričani, da Anglija balkanskim in podunavskim državam ne more zagotoviti traneinega trga za njihovo izvozno blago. To smatrajo za odločilno in zato mislijo, da angleška politika v tem pogledu ne bo dosegla zaželenega uspeha.

Goering o sili nemškega letalstva

Amsterdam, 6. apr. j. (Havas). V svojem uvodnem govoru k predavanju filma, ki kaže delovanje nemškega letalstva v vojni na Poljskem, je maršal Goering med drugim izjavil: Kar je nemško letalstvo obljubilo na Poljskem, je izpolnilo v Angliji in Franciji. Tudi tamkaj bo nemško letalstvo udarilo na sovražnika, ga premagalo ter uničilo.

Pred predvajanjem filma je pevski zbor zapel dve pesmi pod naslovom »Bombe na Anglijo« ter »Britanskega leva zadnja odločilna bitka«. Kakor zatrjujejo nemški listi, so isti večer kakor v Berlinu predvajali ta nemški film tudi v Rimu, in sicer pod pokroviteljstvom tamkajšnjega nemškega poslanika v. Mackensena. Film si je ogledal tudi italijanski zunanji minister Ciano skupaj z raznimi drugimi člani italijanske vlade, zastopniki italijanske armade ter fašistične stranke.

Razvoj angleške vojne industrije

London, 6. aprila. s. (Reuter). V Wolverhamptonu je govoril danes popoldne minister za oboroževanje Burgin o delu svojega ministristva. Omenil je, da angleška in francoska vojna industrija sicer še ogromno producira, da pa je le še treba povečati produkcijo. Glede dobav za vojno industrijo sta Anglija in Francija v veliki prednosti napram Nemčiji. Med tem ko so nemške zaloge surovin maloštevilne, prodaja Angliji in Franciji ves svet svoje blago in zaradi njune nadoblasti nad morji je dovoz blaga vedno zasiguran, naj sovražnik stori kako koli. Burgin je omenil dalje, da izdaja ministristvo za oboroževanje v tevarnah približno milijon funtov na dan, odkar se je vojna pričela. V gradnji je še veliko število novih tovarn za orožje in nekatere tovarne, ki so bile zgrajene šele po izbruhu vojne, so že v obratu, kar predstavlja svetovni rekord. Burgin je omenil še ozko sodelovanje angleške in francoske vojne industrije ter zaključil s pozivom k nadaljnjemu pospeševanju produkcije.

Predsednik madžarske zbornice pri Hitlerju

Nemška meja, 6. aprila. j. (Havas). Vojdja rajha Hitler je danes popoldne sprejel v avdience predsednika madžarskega parlamenta Tasnadny Nagya.

500 vagonov žita zgorelo

Budimpešta, 6. aprila. p. V velikem podunavskem pristanišču Györu je nastal v skladišču žita katastrofalni požar. Ogenj je uničil silos, v katerem je bilo 500 vagonov žita. Ker je bilo gasilcem nemogoče omejiti požar, je bilo pozvano na pomoč tudi vojaštvo. Gasilna dela so bila zelo otežena zaradi pogostih eksplozij, ki so nastale vsled plinov, razvijajočih se zaradi silne vročine. Ves silos je pogorel do tal. Pri gašenju je bilo 7 gasilcev hudo ranjenih. Ogenj je bil tolik, da so ga videli 500 km daleč.

Povodnji dosegle višek

Katastrofa je največja, kar jih je bilo v Vojvodini po osvobojenju — žalostne slike v beograjskih predmestjih

Beograd, 6. aprila. p. Po današnjih poročilih so poplave že dosegle svoj višek. Reke Dunav, Sava, Drava, Tisa in njih pritoki so povzročili neizmerno škodo, kakršne niso povzročile doslej še menda nobene poplave po zedinjenju. Doživeli so poplavo tudi kraji, v katerih je že več desetletij ni bilo. Na mnogih krajih je narasla voda prebila nasipe, ki niso mogli vzdržati silnega vodnega pritiska. Na tisoče ljudi in družin je ostalo brez strehe, več tisoč je hiš, ki jih je voda izpodkopalala in porušila. Poplavljeni so ogromne površine polja, uničene dragocene zaloge hrane in krme.

Vlada je že določila prve kredite za pomoč prizadetim, ki se v nekaterih krajih že razdeljuje. Tudi razne večje občine, zlasti mestne, so odredile nujno pomoč za poplavljenca. Prav tako je Rdeči križ podvel akcijo za zbiranje prispevkov za pomoč prizadetim. Doslej vode še niso upadle in še ne kaže, da bi se kmalu otekale. Kljub temu pričakujejo s precejšnjim optimizmom, da vode ne bodo več nadalje narasčale. Davi je bila Sava pri Beogradu samo za 1 cm višja kakor včeraj, dočim je Dunav ostal na isti višini.

Poplava v okolici Beograda in v prestolnici sami se v splošnem ni povečala, vendar pa se tudi ni zmanjšala. Voda je ostala, do kamor je prodrla. Zlastno je videti skromne hiše okoli železniške postaje, kjer je poplava segla preko višine vode. Voda je pridrla tako nepričakovano, da se mnogim ni posrečilo odnesti niti najpotrebnejših stvari. Iz čolna se vidi, kako plavajo po sobah razni uničeni predmeti siromašnih ljudi. Mnogo škode je povzročila poplava zlasti v siromašnih naseljih ob Dunavu. V okraju Dorčoli je le malo hiš, ki ne bi bile poplavljene in mnoge so tako poškodovane, da ne bodo več sposobne za bivanje.

Zanimivo je, kako je voda zavzemala čim dalje več ozemlja. Nenadno so na povsem kopnem zemljišču precej daleč od poplave izbruhnili iz tal vodni curki, ki so pričeli zalivati površino. Tako je tudi v tako zvanem Novem Beogradu, naselju za vselejšim, nastala precej velika poplava. Čeprav je naselje zavarovano z neprobojnim nasipom, ki ga predstavlja cesta iz Beograda v Zemun. Voda je vdrla v mnoga stanovanja.

Ban dr. Šubašić napoveduje skorajšnje občinske volitve na Hrvatskem in v državi

Zagreb, 6. aprila. o. Popoldne je sprejel ban dr. Šubašić novinarje in jim podal daljšo izjavo o prvem proračunu banovine Hrvatske. Poudaril je, da razpolaga po novem stanju Hrvatska samostojno s svojimi dohodki, ki jih sama pobira in ki si jih mora tudi sama zagotoviti. Proračunska vsota 1.451 milijonov dinarjev velja za čas 12 mesecev, namreč do konca 31. marca leta 1941, toda dejansko pooblastilo za porabo kreditov samo za 9 mesecev, namreč do 31. decembra leta 1940. Ker se bo od 1. januarja 1941 dalje proračunsko leto skladalo s koledarskim letom.

Ban je obširno analiziral celotni proračun po posameznih poglavjih ter je ob koncu posebno poudaril, da ni banovina Hrvatska uvedla nobenih novih davčnih obremenitev, nobenih novih dajatev, razen novih taks za tuje, ki prosijo dovoljenje za bivanje in zaposlitev, in za tuje, ki prosijo za državljanstvo.

Razstava nemške knjige v Zagrebu

Zagreb, 6. aprila. o. Danes popoldne ob 11. je bila v Umetniškem paviljonu na trgu krajja Tomislava otvorena razstava nemške knjige. Svečani otvoritvi so prisostvovali ban dr. Šubašić, podban, več načelnikov oddelkov hanske oblasti, glavni tajnik HSS dr. Krnjević, predsednik Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Bazala, vseučiliški rektor dr. Zivković, zastopniki raznih znanstvenih in prosvetnih ustanov, dr. Hägert kot zastopnik nemškega prosvetnega ministra, vseučiliški profesor dr. Schrade iz Heidelberga, dr. Ruff iz nemškega propagandnega ministristva, kot glavni organizator razstave in nemški generalni konzul v Zagrebu dr. Freund.

Po uvodnih govorih generalnega konzula dr. Freund, profesorja Schradeja, ki je obeležil kulturne odnose med nemškim in hrvatskim narodom, inženjerja Stipetića, in prof. Škorjaka, je ban otvoril razstavo. V svojem govoru je izrazil prepričanje, da bo razstava prispevala k ojačenju in poglobitvi kulturnih odnosov med nemškim in hrvatskim narodom. Razstava bo trajala do 20. t. m.

Italijanski poslanik pri patriarhu Gavrilu

Sremski Karlovi, 6. aprila. AA. Patriarh Gavril je sprejel danes italijanskega poslanika Francesca Mamellija. Italijanski poslanik je ostal s patriarhom eno uro v razgovoru, nato pa se je vrnil v Beograd.

Italijanski kralj v Milanu

Milan, 6. aprila. AA. (Stefani). Kralj in cesar Viktor Emanuel je prisel jutraj v Milan, kjer so ga z navdušenimi manifestacijami sprejeli ogromne množice ljudstva na postaji pa vse do palače, kjer se nahaja umetniška razstava. Kralj je osebnostno otvoril razstavo, ki je vsake tri leta v Milanu. Na razstavi sodelujejo tudi Nemčija in Madžarska, Rumunija, Švedska, Svica in češkomoravski protektorat.

Italijanski poljedelski minister v Pešti

Budimpešta, 6. aprila. AA. (MTI). Snodi ob 23. je prisel v Budimpešto italijanski poljedelski minister Tassinari z gospo. Na železniki postaji ki je bila okrašena z italijanskimi in madžarskimi zastavami, so Tassinarija in njegovo soprogo sprejeli madžarski poljedelski minister grof Mihail Teleki, italijanski poslanik v Budimpešti Talamo, člani italijanskega poslanstva in višji uradnik madžarskega poljedelskega ministristva.

Iz Smedereva poročajo, da je tamkaj nastala v pretekli noči huda katastrofa. Zaradi vodnega pritiska je počil kanal, ki spaja mesto z Dunavom. Kanal je počil pred hišo bivšega poslanca in odvnetnika Milivoja Perića ter je voda v nekaj trenutkih poplavlila ulice. Vsi poizkusi, da bi kanal zamašili, so bili zaman. Iz ogroženih ulic so prebivalstvo evakuirali. V tem kraju Dunav še vedno narašča. Po ulicah Smedereva je promet mogoč samo s čolni. Iz Osjeka poročajo, da so tudi mnogi kraji v Slavoniji pod vodo. Železniška proga Osjek - Budimpešta je obkoljena od vode, ki grozi porušiti nasipe.

Predsednik vlade v Novem Sadu

Novi Sad, 6. aprila. a. Danes popoldne je pregledal poplavljenega dela Novega Sada in ostale ogrožene kraje predsednik vlade Dragiša Cvetković. V spremstvu bana Radivojevića in armijskega generala Petrovića je odšel najprej v Adamovićevo selo, kjer je voda povzročila največjo katastrofo. Porušeni je nad 350 hiš. Več tisoč prebivalcev se je moralo izseliti in so jih nastanili v šolah javnih zgradbah in v vagonih, ki jih je dala na razpolago železniška uprava.

Predsednik Cvetković je bil v Adamovićevelem selu dobro uro in je pregledal ogroženi železniški nasip, ki trenutno predstavlja najmočnejšo oviro proti nadaljnjim poplavam. Ogledal si je tudi dela za zaščito nasipov. Potem je odšel proti Zimovinu, kjer je voda pred dvema dnevoma raztrgala nasip. Poveljnik rečne flotile, kapetan bojne ladje Angeli, mu je poročal o udeležbi mornarice pri reševalnih delih. Ko si je ogledal še kanal kralja Aleksandra I., kjer tudi grozi mestu nevarnost poplav, se je predsednik vrnil v mesto. Novinarjem je dejal:

»Obiskal sem vse poplavljenega dele mesta. Škoda je zelo velika. Nesreča je toliko hujša, ker je prizadela prav male ljudi. Če se je kje zanemarjalo delo pri zaščitnih nasipih, bo ugotovila pristojna oblast. V vsakem primeru bo treba začeti z načrtnim in sistematičnim delom, da bi se za bodoče preprečile podobne nesreče.«

Zvečer ob šestih se je predsednik Cvetković vrnil v Beograd.

Po ekspoziciji se je ban dr. Šubašić zadržal dalje časa z novinarji v nevezanem razgovoru. Na pripombo kaj je z uredbro o prenosu poslov iz notranjega ministristva, je odgovoril, da so notranje zadeve bile prenesene na banovino Hrvatsko že s samo uredbro o banovini Hrvatski, kar se tudi v celoti izvaja.

Na vprašanje ali bodo občinske volitve res mesca maja, je odgovoril: »Približujemo se občinskim volitvam!«

Na vprašanje ali bodo volitve tudi v mestnih občinah, je odgovoril: »Za mesta ne bi mogel za sedaj ničesar reči.«

Na vprašanje po katerem zakonu se bodo izvršile občinske volitve, je odgovoril: »Po sedanjem zakonu o občinah, z manjšimi spremembami. Ne vem, ali bi bilo dovolj časa za uveljavljenje novega zakona.«

Na vprašanje ali bodo občinske volitve po vsej državi, je ban izjavil: »Obstoja tendenca, da se izvrše po vsej državi.«

Končana preiskava o ponarejalcih petstotakov

Zagreb, 6. aprila. o. Danes je bila končana preiskava v zvezi z raziskovanjem družbe, ki je ponarejala bankovce po 500 din. Razen Konrada Bezjaka, ki je bil aretiran v Brozovi ulici v baraki, ko je tiskal ponarejene bankovce, sta bila aretirana tudi delavec Franc Polajzar in šofer Viktor Marinc. Oba sta osumljena, da sta sodelovala pri financiranju in ureditvi tiskarne za ponarejanje bankovcev. Aretiran je bil tudi lastnik barake Fran Galic, o katerem zatrjuje Marinc in Polajzar, da je vedel za ponarejanje. V preiskavi so ugotovili, da se družbi ni posrečilo razpečati doslej nobenega ponarejenega bankovca. Vsi aretiranci so bili danes izročeni sodišču.

Tatovi spomenikov v Zagrebu

Zagreb, 6. aprila. o. Pred mesecem dni je bil ukraden v Tuškancu bronzasti spomenik hrvatskega pesnika Dragutina Domjanika. Spomenik so tatovi brčkone razbili in posamezne kose razprodali. Tatov doslej še niso izsledili. V pretekli noči je bil ukraden spomenik, ki je bil postavljen na vrtu carinarice na Vodovodni ulici. Tudi ta spomenik je bil iz bronu.

Švedska in holandska delegacija na poti v Pariz

Pariz, 6. aprila. j. (Havas). Kakor poročajo iz Stockholma, sta danes jutraj odputovala v Pariz generalni tajnik švedskega zunanjega ministristva Boheman ter zastopnik švedskih gospodarskih in finančnih krogov Marcus Walenberg. Oba švedska zastopnika bosta pričela v Parizu pogovanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Francijo in Švedsko.

Na drugi strani poročajo iz Haaga, da prispe v teku drugega tedna v Pariz tudi posebna holandska delegacija, ki bo poskušala z merodajnimi francoskimi krogi ter s francosko vlado urediti razna gospodarska vprašanja, ki so postala aktualna zaradi vojne, posebno še zaradi vojne na morju.

Vremenska napoved

Zemunska: Zvedrilo se bo v severnih krajih in v zgornjem primorju. Pretežno oblačno v južnih krajih, kjer bo verjetno tudi dež. Sneg na planinah. Toplota bo padla v večini severnih krajih.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

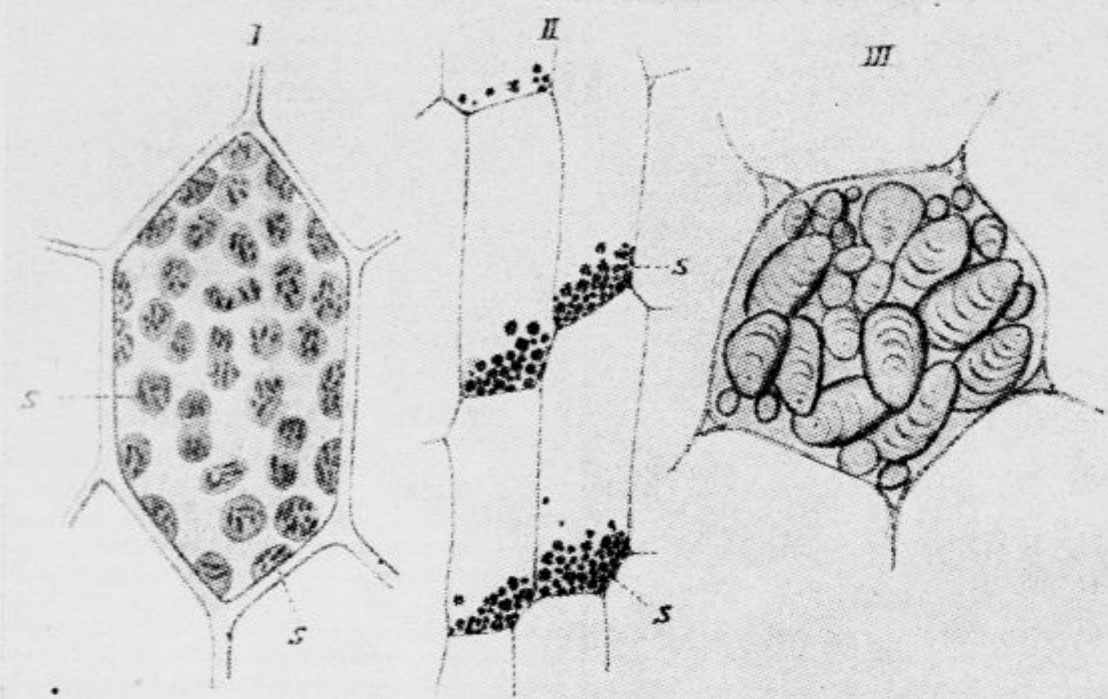
Pomladni izlet v zeleni list Pet minut rastlinske fiziologije

Ves svet se preriva in si dela pot do kruha in zabave z jeziki, komolci in krivju. Utrujen borbe stopi sedajle pomladi človek rad ven v prebujajočo se naravo in gleda, kako skoraj vidno leze zelenje na drevje in travnike. Kar v glavo neče, da more tako naglo zgraditi rastlina toliko gmote, ko včasih po toplem dežju kar čez noč ozeleni orjaška bukev in požene milijone listov.

Rastlina je kakor skriben hrček, ki v jeseni odnaša z obilno obloženo mize pridozalo v svoje kazemate. Ko poleti rastlina doraste in da na jesen svoj plod, ne

doživi, ki jim po domače pravimo barve. Ko pade svetloba na klorofilovo zrnce, vsrka ta rastlinski motor prav kakor radijski aparat določene valove in zrnce se zavrti in zapoje pesem v čast delu.

Iz česa pa sestoji čudežno klorofilovo zrnce, ki nam pomaga vsem živeti, saj bi brez njega ne bilo ne moke, ne mesa in maščob, ki so nam vsakdanja hrana? Prav dobro vemo, da je rastlinski motor, klorofilno zrnce, ali kakor mu pravi učena znanost: kloroplast, sestavljeno iz številnih, pod navadnim drobnogledom nerazločljivih

I. slika: Avtohton škrob v kloroplastu; II. slika: Transitoričen škrob ob prehodu skozi celično steno; III. slika: Rezervni škrob v krompirjevi celici

odvrže takoj listja, temveč čaka vsa zamaknjena se cele tedne, kakor da bi počivala. Moti se, kdor jo blagruje v tem njenem dozdnevem liricnem brezdelju. Te tedne dela rastlina prav živahno, saj si napravila iz plina ogljikove kisline (CO_2), vode in toplih sončnih žarkov s pomočjo listnega zelenila ogromne zaloge škroba, ki ga varno vskladišči v svojih celicah. Iz teh zalog črpa pomladi, ko se prične pretakati spet življenje po rastlini, gradivo za listje, cvet in sad. Le kar je rudniških snovi, te črpa iz zemlje po koreninah. Nedavno je nevednež zapisal, da kopljič rastlina zalogo za zimo. Kdo bi mu zameril, če je meril tudi rastlino s svojim vatnom po tistem starem reku: antropos metron panton — človek je mera vsega.

Kako pa vendar izdeluje rastlina te ogromne zaloge škroba, ki je gradnik in izhodišče za celo rastlino, saj lesnina ali celuloza, ki sestavlja stene celic, ni prav nič drugega, kakor izdelek iz škroba? V našem taktu pojejo v staničnem soku se vrteča drobna klorofilova zrnce, ki jih žene sonce. Pojejo, se mi je zapisalo, menda po krivdi prijatelja muzika, ki ne izključuje tega, da homo nekoč res čuli travo rasti. Jaz za svojo osebo se strinjam z njim, čeprav se nama smeje. Čemu vsemu se vendar že niste smejali, dokler niste naposled osramočeni uvideli, da ste se smejali samemu sebi.

Drobna, smo rekli, so ta klorofilova zrnce, saj imajo komaj slotinko do tisočinko milimetra v premeru. Sonce jih žene, smo rekli, pa ste radovedni kako. Prav podobno kakor električni valovi vaš radio. Sončna svetloba sestoji namreč iz različnih valovnih

kroglic, in pravimo, da so ti delci v kotidnem stanju ter moremo videti njihove oblike le s posebnim drobnogledom, ki mu pravimo ultramikroskop. Dokler se ne še spoznamo, vemo, da kloroplasti niso trdna telesa, temveč so neke na meji med trdnimi telesi in tekočinami. Poleg brezbarvnih snovi sestoji kloroplast iz štirih barvil: klorofila a ($C_{55}H_{72}O_5N_4Mg$), ki je črno-modro, klorofila b ($C_{55}H_{70}O_5N_4Mg$), ki je zeleno-modro, karotina ($C_{40}H_{56}O$), ki je oranžno-modro in ksantofila ($C_{40}H_{56}O_2$), ki je rumen.

Izdelek teh čudežnih tvornic je, kakor smo že rekli, škrob, ki sestoji iz šestih ogljikovih atomov, desetih vodikovih in petih kisikovih, kar zapisemo v jeziku kemije $C_6H_{10}O_5$. Ločimo avtohton (prvoten) transitoričen (potujoč) in rezervni (založen) škrob. Avtohtoni škrob je tisti, ki je ostal, odnosno se čaka na transport v klorofilnem zrncu, kjer je nastal. Potujoči škrob je tisti, ki potuje iz klorofilnih zrn v skladišča in iz teh čez leto v rastoče dele rastline v obliki sladkorja pa se med potjo spel spremeni v škrob. Rezervni škrob pa je spravljen v skladiščih (gomoljih, čebulih, koreninah, koreninah, semenju za debli v skorji itd.).

Ko gre jesen v deželo, izrinejo polne zaloge škroba in drugih iz njega izdelanih rastlinskih hranil vodo iz staničevja, nakar listje odpade, rastlina pa varno zapre vse vodovodne pipe, kakor stori to skriben gospodar, ko gre na zimo od doma. Ko postane rastlina spet muževna, pa grede te snovi na pot, na delo, da rastline spet ozelenijo, vzcvetijo in rodijo sad.

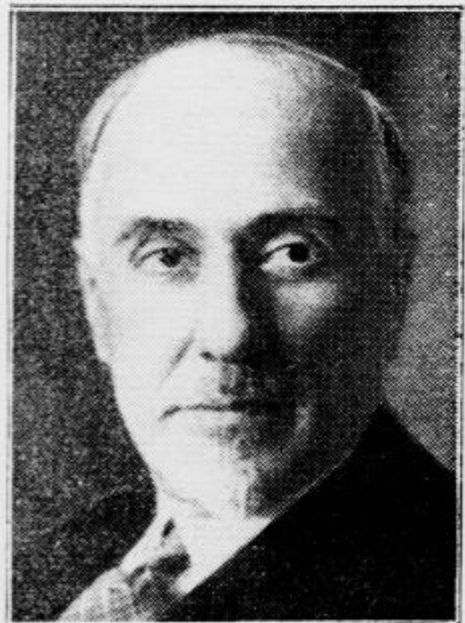
Janko Kač

Italijanski kulturni institut v Ljubljani bo slovesno otvorjen v torek popoldne

Ljubljana, 6. aprila

V duhu prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo in po sporazumu beograjske in rimske vlade so se ustanovili v vseh treh kulturnih središčih Jugoslavije Italijanski kulturni instituti. Take institucije delujejo že dolgo v raznih drugih državah in uspešno posredujejo med italijansko in domačo kulturo.

Tudi Ljubljana dobiva »Istituto di Cultura Italiana«, kakor se imenuje ta institucija službeno. Za novi institut so bili urejeni prostori na Napoleonovem trgu št. 6, kjer bo članom dostopna knjižnica s čitalnico.

Senator Balbino Giuliano

nico. V posebni dvorani bodo pogostejše informativna predavanja raznih italijanskih kulturnih delavcev o stari in sodobni italijanski literaturi, umetnosti itd. Ze nekaj tednov prireja Italijanski institut tečaje italijanskega jezika.

Novi institut bo slovesno otvorjen v torek dne 9. t. m. ob udeležbi predstavitev naših oblasti in v navzočnosti zastopnikov slovenske kulture in tiska. Z italijanske strani bodo prisotni: senator Balbino Giuliano, ki je v ta namen prispel iz Italije.

— Pri težki stolici, napetosti, glavobolu vsled naprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefovo« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Reg. št. 5. 10. 30474-32

Pri nerazpoloženju? Pyramidon

TABLETE

Ugl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

Socialna zaščita služkinj Nujno je potreben dom slovenskih deklet

Ljubljana, 6. aprila

Število služkinj v Sloveniji znaša nad 9.000. Služkinje predstavljajo izmed vseh kategorij nameznega delavstva najmočnejši kader. Ze zaradi visokega števila služkinj so socialni problemi, ki se nanašajo na služkinje zelo tehtni in nujni. Znano je, da razni socialno-zaščitni zakoni za služkinje ne veljajo. To slovensko delovno moč skromno ščiti obči državljanski zakon, deloma tudi obrtni zakon, v glavnem pa zastareli poselski red. Ostali delavsko-zaščitni zakoni se na služkinje ne raztezajo. Večkrat je bilo že na raznih konferencah postavljeno na dnevni red vprašanje modernizacije pravne in socialne zaščite služkinj. Organizacije služkinj se trudijo, da bi ta problem spravile iz mrtve točke, tudi društva gospodinj izjavljajo, da je problem zaščite služkinj postal pereč in rešitev neodložljiva.

Morda danes ni več socialnega problema v našem narodu, ki bi bil dejansko nujen ureditve tako potreben kot je problem zaščite služkinj. Slovensko dekle mora od doma za kruhom, odtrgano je od svoje rojstne hiše, izločeno iz svoje družine in hodi iz kraja v kraj, iskati zaslužka pri tujih ljudeh. Mislimo, da največji odstotek neoznjenih ženskih delovnih moči tvori služkinje. Torej one ne najdejo zatočišča v novo ustvarjeni družini. Misli bi, da bo vprašanje zaščite služkinj rešeno s posebno skrbnostjo in ljubeznijo, ker vemo, da služkinje spadajo v domači krog delodajalcev, one so sestavni del družine, prijateljice otrok in skrbne negovalke moža in žene v slučaju boleznih in nesreč. Dusevna povezanost z delodajalcem je mnogo večja kot je povezanost delavca v tovarni ali obrtni delavnici. Toda praksa pravi, da služkinja od te tesne povezanosti z družino, od te etične skupnosti z delodajalcem domačnostjo nimajo posebnih koristi. Služkinja se sicer smili gospodinj in gospodarju, toda največkrat ostane pri tej teoretični ljubezni. To je tudi razumljivo, saj pretežna večina družin ne more v slučaju obolenja služkinjo vzdrževati, ji nuditi hrano in stanovanje, poleg tega pa zaposliti še novo služkinjo. Služkinja mora družino zapustiti in iskati zatočišče drugod. Dokler služkinji nudi pomoč bolnica, je dobro. Ko pa mora zapustiti bolnico, ostane služkinja brez doma, znajde se naenkrat na cesti, sama sebi prepuščena. Včasih najde streho pri prijateljici, včasih pri dobri teti, tu in tam so ji odprta še vrata v domačo rojstno hišo, toda to so izjeme. Socialno zavarovanje služkinj radi veljavnih pred-

pisov ne nudi obstoja. Denarna pomoč znaša največ dnevno din 7.— torej premalo za živeti in preveč za umreti. V slučaju onemoglosti je radi tega tudi mesečna pokojnina skrajno skromna, z državno podporo doseže komaj 125 din mesečno.

Nujno je potreben poseben dom, ki bo sprejemal slovenska dekleta, ki morajo kot služkinje svojo gospodinjino radi boleznih ali onemoglosti zapustiti in nimajo nikjer drugega strehe. Ljubljanska mestna občina bo storila prav, ako bo pojačala skrb za služkinje, saj je ta pomoč bolj nujna in bolj potrebna kot za zdrave in delasposobne delavce. Mislimo, da ni nobene ovire, da ljub-

PUCH
MOTORJI-KOLESA
IGN.VOK
LJUBLJANA TAVČARJEVA 7

ljanska občina v svojem delavskem domu ustanovi poseben oddelek za rekonvalescentne služkinje, v katerem naj te reve uživajo primerno nego in oskrbo. Služkinje bodo rade za to nego odstopile svojo denarno podporo, ki jo dobivajo od zavarovalne ustanove. To velja seveda tudi za druga slovenska mesta. Delavska zbornica bo storila zelo prav, ako ta problem resno spravi k rešitvi. Tudi Javna borza dela naj se zaveda, da slovenske služkinje zelo velik odstotek njenih dohodkov prispevajo, koristi, ki jih imajo od Javne borze dela pa so enaka ničli. Zato bo prav, ako Borza dela primerna sredstva določi vsaj za zaščito rekonvalescentnih služkinj.

NSU
MOTORJI
IGN.VOK.TAVČARJEVA 7

Spominska plošča Mihi Čopu na Blejski Dobravi

Jesenice, 6. aprila

V nedeljo, dne 28. aprila ob 11. dopoldne bodo na Blejski Dobravi svečano odkrili spominsko ploščo jugoslovenskemu vojnemu dobrovoljcu in požrtvovalnemu pionir-

cu Mihi Čopu. Spominska plošča bo odkrita na njegovi rojstni hiši. Zanj je poskrbel odbor, ki je že pred dvema letoma postavil Mihi Čopu krasen nagrobnik na jeseniškem pokopališču. V odboru so zastopana: TK Skala, Sokolski društvi Jesenice in Koroska Bela - Javornik, podružnica SPD, Legija Koroskih borcev, Združenje vojnih dobrovoljcev. Združenje četnikov in pokojnikov stanovskih tovariši. Plošča je napravila tvrdka Kunovar v Ljubljani. K svečanosti na Blejski Dobravi so vabljena vsa okoliška društva ter polnokrvni znanstveni in prijatelji. Prireditelji pričakujejo, da se bo široka javnost v velikem številu udeležila odkritja plošče na preprosti kmetijski hiši, na idilični Blejski Dobravi.

Uspehi Ivana Noča v Italiji in Nemčiji

Na koncertu Orkestralnega društva Glasbene Matice v ponedeljek, dne 8. t. m. nastopi tudi klavirski virtuos Ivan Noč, ki se je ravno povrnil z večjih koncertnih turnej v Nemčiji in Jugoslaviji. Nekaj izvečkov iz številnih kritik naj osvetli veljavna teza našega pianista v inozemstvu. »Giornale d'Italia«: Izredne lastnosti pianista Ivana Noča so se izkazale že takoj pri početku koncerta. V Vivaldievem koncertu, katerega je predelal za klavir s posebno učinkovitostjo, je dosegal pianist z jako in zvočno igro učinke grandioznega efekta. Njegova sigurna tehnika, velika občutljivost in zmožnost življenja se je znova pokazala pri Bachovi fugi, izvajani v jasni in lepi liniji. Pri Chopinu in nekaterih modernih nam je odkril Noč svo sveto leno tehniko in svoje posebne interpretacijske odlike. Publiku je aplavdirala nardušeno in prirčno in zahtevala vedno novih dodatkov.

»Il Gazzettino«: Ivan Noč, pianist najsprednejših vrst, poseduje ogromno tehniko in plemenito in resnično muzikalnost. Chopin je izvajal z izbranim slogom in močjo čista, pri modernih smo soznali njegov temperament spet z druge strani. Navdušeno odobrava anie je spremljalo celi koncert.

»Cultura di Venezia«: Noč nas je p.e-

pričal o svoji ogromni tehniki in slogovni izenačenosti od Vivaldija preko Chopina do modernih. Bil je izredno živahno slavljen.

»Deutsche Allgemeine Zeitung«: Jugoslovanski pianist Ivan Noč je po pravici žel velike uspehe. Odkloval se je kot tehnično dovršen izvajalec z jakim in polnim klavirskim tonom ter zavzel z umetniško disciplinirano interpretacijo.

»Berliner Lokalanzeiger«: Ivan Noč je med najprijetnejšimi poznavstvi, kar so nam jih prinesli izmenjalni koncerti. Nastopil je z odlično in absolutno zanesljivo tehniko. Vzorna, čista in izpolnjena je njegova akordna in pasazna igra, zvonek in bogato stopnjevan njegov udar. Najrazveseljivejša pa je: muzična sicer od srca, a ne nanaša na debelo čustev, temveč igra lepo, stvarno in vedno v službi dela. Stevilni poslušalci niso štedili z zasluženim priznanjem.

Tako nekateri izvlečki iz časopisnih poročil o Nočevi koncertni turneji po Italiji in Nemčiji. V Ljubljani bo koncertiral jutri kot solist v II. klavirskem koncertu Sergeja Rahmaninova ob spremljavi Orkestralnega društva.

75 let br. Franca Vogla

V Sokolskem domu na Brezovici bo danes ob 15. lepa svečanost, ko bo društvena uprava izročila br. Francu Voglu spominsko plaketo v počastitev njegove 75. letnice. Po rodu je z majhnega posestva v vasi Dragomerju. Po smrti staršev je 27 let star prevzel posestvo in si je s svojo pridnostjo kmalu ustvaril lep grunt. Trgovina z živino mu je pripomogla do lepega premoženja. Bil je več let občinski odbornik in svetovalec, načelnik barjanskega odbora, načelnik gospodarskega odbora in

zastopnik davčne uprave. Je vesel družabnik in plemenitega srca. Vse svoje življenje je bil zavezan naprednjak. Ko smo ustanovili Sokola je bil med njegovimi ustanovitelji in je mnogo pripomogel k razvoju društva s svojimi gospodarskimi nasveti in izkušnjami. Treba je poudariti njegovo sokolsko požrtvovalnost, ki naj bo za zgled mlajšim bratom in sestram. Vkljub visokim letom prihaja redno ob vsakem vremenu k sejam društvene uprave in k vsem prireditvam, dasi prebiva nad uro daleč od Sokolskega doma. S svojo zvesto družico je vzgojil tudi svoje otroke v zavredne narodnjake, ki so vsi preskrbljeni in uživajo lep ugled. Da je narodnik naprednih listov že dolga desetletja, je odveč poudariti. Bratu Francu Voglu naš bratski sokolski »Zdravilo«

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Ob grobu Slavka Jermana

Dne 1. aprila smo izročili materi zemlji neustrašenega Sokola, naprednega trgovca g. Slavka Jermana iz Radomlja. Zavrtna bolezen ga je bila stila, ko še ni bil štel niti 32 let. Pokojnik izhaja iz ugledne napredne Francetove hiše. Slavko je bil značajan, blag in nesebičen mož. V Sokolu se je udeleževal že kot deček pa vse do svoje smrti. Bil je načelnik, tekmovalac na raznih sokolskih tekmah in več let odbornik društva. Udeležil se je dvakrat vsesokolskega zleta v Pragi in še nekaj dni pred smrtjo je pripovedoval, da pojde na

naslednji vsesokolski zlet, pa naj bo kjerkoli. Svoje sokolstvo in slovanstvo je povsod ponosno izpričeval.

Njegov pogreb je prišel kakor priložben je bil med nami in koliko prijatelj je imel vsepoved. Pogreba, kakršnega je imel naš Slavko, ne pomnijo Radomljani. Od bliž in daleč so prihiteli, da mu izkažejo poslednjo čast in spoštovanje in da se od njega posejajo njegove poglobne sprevedu je bilo 14 krasnih vencev in krsto so nosili štiri Soteli v kofljah. Razen tega pa je bilo še 28 Sokolov v kroljih s štirimi prapeli, in sicer z Radomlja, iz Mengša, z Jočice in iz Domžal. Pred hišo in pred odprtim grobom so mu Radomljani zapeli žalostni »Vigred se povrne« in »Človek glej«. V imenu domačega Sokola se je poslovil ob odprtju groba društveni načelnik Osepel Ivan, v imenu okrožja pa okrožni načelnik Franc Vidmar. Posovilne besede so spet stekle v rnu pogrebu, v grobu, da ni ostala nihče tako soko. Slavko Jerman, ki je bil

Gospodarstvo

K novi podražitvi pšenice

Posledice Prizadove pogrešne politike

V preteklem tednu je cena pšenice prilela na vojvodinskem žitnem trgu znova naraščati in je v petek potiska pšenica dosegla ceno 224 do 226 din za met. stot nasproti ceni 210 do 212 pred enim tednom; pred enim letom pa se je cena g. bala na višini okrog 155 din in tudi intervencijska cena, ki je bila lani ob novi letini povišana, je znašala le 165 din. Koruza je na novosadski borzi dosegla rekordno ceno 170 din za metriski stot nasproti 115 din ob začetku leta in 96 din pred enim letom.

Pogrešno bi bilo misliti, da je ta znatna podražitev pšenice in koruze posledica splošnega naraščanja draginje. Cena koruze je narasla zaradi slabe lanske letine pri povečani potrebi za pitanje svinj in izvoz. Podražitev pšenice pa je zljoli posledica docela pogrešne politike Prizada. O tem smo v našem listu že ponovno razpravljali.

Znano je, da smo imeli lani tako obilno letino pšenice, da smo prišli v prvem mesecu po končani letini zaradi ogromne poudbe v največje stiske, kam z obilno letino. Prizad je odkupil 35.000 vagonov pšenice, ki je ni imel kam spraviti in ni mogel prevzemati pšenice, ki mu je bila ponujena na odkup. Ker Prizad takrat ni mogel prevzemati pšenice, je začasno cena na trgu padla tudi na 120 in 110 din za metriski stot. Se je ko je izbruhnila vojna, je ponudba popustila. Ker je pretežni del presežka pridelovalcev prevzel Prizad, je po izbruhu evropske vojne kmalu popustila ponudba in v kratkem času ni bilo dobiti dovolj blaga. Cena se je pričela naglo dvigati, toda Prizad, ki je prej odkupil velike količine, ni s prodajo prej kupljenega blaga interveniral na trgu, z izgovorom, da za to ni pooblaščen. Pa tudi potem, ko je izšla uredba, ki določa, da vrši Prizad tudi posle državne intervencije na žitnih tržiščih, ki mu jih naloži trgovsko ministrstvo, se politika Prizada ni mnogo spremenila.

Prizad je tudi potem, ko je izšla gornja uredba, nadalje izvažal nakupljeno pšenico v inozemstvo, češ da ima naša država pogodbeno obveznost. Jasno pa je, da ne morejo obstajati take pogodbenne obveznosti, ki bi prisilile našo državo izvažati pšenico, če je sama nima dovolj. Približno eno tretjino nakupljene pšenice je Prizad oddal vojaški upravi za ustvaritev rezerv. Sedanje pomanjkanje je nastopilo deloma tudi zaradi izvajanja uredbe o rezervah živil. Ta uredba pa je bila v avgustu lanskega leta izdana predvsem zaradi tega, da bi se Prizad rešil ogromnih nakupljenih količin pšenice. Če bi Prizad vsaj potem, ko se je v oktobru pojavilo pomanjkanje na trgu in je kmalu cena dosegla višino 200 din, spremenil svojo politiko in bi prenehal z izvozom, bi bila danes situacija vsekar drugačna.

Ko je v začetku decembra lanskega leta prišlo do sprememb pri Prizadu (takrat je bil odstavljen šef žitnega oddelka Schreiber z nekaterimi drugimi uradniki, obenem so prišli v upravo novi ljudje) se položaj ni dal več bistveno popraviti. Cena pšenice, ki je od srede novembra sicer popustila od najvišjega stanja preko 200 din na 188 din, potem pa se je pričela

zopet dvigati in je sedaj dosegla izredno višino 220 din, ne da bi mogli reči, da se bo pri tej višini dvigavanje ustavilo.

Primer pšenice nam kaže, kakšne dalekosežne posledice lahko nastopijo, če se v diriganih sektorjih gospodarstva rešujejo vprašanja birokratsko in formalistično. Na običnem zboru Prizada v novembru je uprava Prizada, ki je skoro izključno last države, valila krivdo na trgovinskega ministra, češ da mu ni nič naročil. Vsakdo pa ve, da Prizad ni samo izvršilni organ vlade, temveč je organiziran kot delniška družba na trgovski podlagi in posvetovalni organ vlade predvsem zaradi tega, da se ne bi vprašanja, ki spadajo v delokrog Prizada, reševala birokratsko. Vodilni funkcionarji Prizada z upravo vred, ki so imeli vpogled v situacijo, bi morali razvoj tržnih razmer predvideti, kakor je ta razvoj predvidela zasebna trgovina (čim je nastopila vojna v Evropi) in bi morali postaviti vladi primerne predloge, ne pa čakati, da pride iniciativa od drugod. To bi bila zlasti dolžnost predstavnikov pasivnih krajev v upravi Prizada, v prvi vrsti predstavnikov Slovenije. Slovenija je življenjsko interesirana na nizki ceni pšenice, saj uvaža na leto za četrtil milijarde žita in pomeni vsaka podražitev pšenice za 10 dinarjev pri metriskem stotu dodatno obremenitev Slovenije za 10 milijonov din, preračunane na vse leto.

Ravnatelj Zadrzne zveze dr. Basaj, ki zastopa slovenske interese v upravi Prizada, skuša v zadnji številki »Orača« stvar prikazati tako, da Prizad ni nič storil in ni mogel nič storiti proti naraščanju cene pšenice, ker mu vlada ni ničesar naročila — isti izgovor, kakor je bil iznešen na običnem zboru Prizada. Nadalje pravi dr. Basaj, da se nad Prizadom lahko s pravico pritožujejo konsumenti. Vlada bi morala pred pretirano visokimi cenami zaščititi konsumenta na ta način, da bi dala nalog Prizadu za uvoz primerne količine pšenice. Gosp. dr. Basaj, ki ima mnogo posla s kmetijskim združenstvom, je očitno namenoma prezrl, da vprašanje nizke cene pšenice ni samo zadeva konsumentov, temveč v enaki meri tudi življenjsko vprašanje našega kmeta, ki mora za drago ceno dokupovati pšenico. Docela netočno pa je trditve, da bi se dala cena potisniti navzdol le z uvozom primerne količine pšenice. Taka trditev bi marsikoga spravila v zmotu, češ da drugačnega izhoda ni bilo. Gosp. dr. Basaj ugotavlja, da mora Prizad imeti za intervencijo na trgu zadostne zaloge. Take zaloge pa bi imel v dovoljnem obsegu, če ne bi brez ozira na domače potrebe izvozil skoro vso pšenico, ki jo ni oddal vojaški upravi.

Slično pomanjkanje pšenice kakor letos smo doživeli leta 1938 in tudi že v prejšnjih letih, odkar imamo žitni režim. Nedvomno pa je, da od takega pomanjkanja ne bi prišlo niti leta 1938, niti letos, če bi Prizad vodil pametno izvozno politiko. Kakor v prejšnjih letih bi morala tudi letos račun za pogrešno izvozno politiko plačati Slovenija, ki mora sedaj po pretirano visoki ceni kupovati pšenico in moko.

Izvozniki živine znova predlagajo omejitve mesnega konsuma

Že pred mesci so izvozniki živine stali predloga za uvedbo brezmesnih dni in za omejitve klanja mlade živine, in sicer predvsem zaradi tega, da bi lahko v večji meri izvažali živino. Kakor poročajo iz Beograda, so zainteresirani izvozniki v zadnjem času znova prišli z enakimi predlogi, namreč z uvedbo dveh brezmesnih dni v tednu in omejitvijo klanja telet in mlade goveje živine do dveh in pol leta starosti ter prašičev do 70 kg teže. Nadalje predlagajo, raj bi se izvozne cene uredile tako, da bi se za svinje v teži preko 160 kg plačale boljše cene, kar bi olajšalo pitanje svinj za izvoz. Onim, ki pitajo svinje, naj bi se tudi garantirala določena cena pri izvozu preko direktije za izvoz. Po beograjskih informacijah proučujejo na merodajnih mestih te predloge in je verjetno, da bodo v glavnem sprejeti.

V zvezi z gornjimi predlogi poudarjajo, da se je izvoz živine in živalskih proizvodov iz naše države v zadnjih mescih izredno dvignil. Povečan izvoz živine in živalskih proizvodov pa je povzročil, da je pričelo nazadovati številčno stanje naše živine. Zlasti se je po izbruhu vojne v Evropi povečal izvoz mesa, masti in mesnih izdelkov. Izvoz živih svinj se sicer drži na prejšnji višini, k temu pa je prileti silno povečan izvoz masti, mesa in slanine. Povečal se je tudi izvoz goveje živine in zlasti govejega mesa. Na najvažnejših tržiščih se zadnje mesce opaža, da je dovoz manjši nego povprečje.

Gotovo bodo potrebni ukrepi, da se naš

izvoz živine in živalskih proizvodov spravi v sklad z interesi našega gospodarstva. Že enkrat pa smo na tem mestu poudarili, da rešitev tega vprašanja ni tako enostavno, kakor se morda zdi nekaterim interesentom. Zato bi bilo nujno potrebno, da se pred očitno zasliši mnenje naših kmetijskih organizacij in tudi mnenje ostalih prizadetih činiteljev. Če se je v živalskih mescih zaradi povečanega izvoza zmanjšalo stanje naše živine, temu ni vzrok samo forsiran izvoz. Morda je povečan izvoz v še večji meri posledica pomanjkanja ohranjenosti podražitev krme. Docela nemogoče pa se nam zdijo predlogi za omejitve klanja mlade živine. Pri nas koljejo mnogo mladih prašičev, jagnjet in telet in so nekateri mnenja, da se na ta način uničuje živina, ki bi čez nekaj mesecev celo podvojila ali celo potrojila svojo težo. Na videz so ta dokazovanja prav lepa, vendar kmet ne more rediti več prašičev in goveje živine, če nima zadosti krme. Če se omeji klanje mlade živine, bodo kmetje primorani omejiti prirastek, kajti kdo bo še spravil živino v brest, če ve, da ne bo smel telčka ali prašička prodati ali zaklati, rediti ga pa ne bo mogel. Če danes primanjkuje v naši državi pitanih prašičev, je to edino posledica pomanjkanja krme, ki se kaže zlasti v visokih cenah koruze in krompirja. Že gori navedeni pomisleki potrjujejo, da se taka vprašanja ne dajo reševati birokratsko in da je treba prej poklicati na posvet tudi praktične gospodarje.

Obvezni prispevki občin za sreske kmetijske odbore

Finančni zakon za leto 1939/40 vsebuje v § 91 pooblastilo, po katerem sme ban za svojo banovino z uredbo urediti višino zneskov, ki so jih občine dolžne določiti v svojih proračunih kot prispevke v občinski kmetijske sklade, in odstotni znesek, ki gre od tega prispevka sreskemu kmetijskemu odboru, upoštevajoč pri tem dejansko potrebo posameznih sreskih kmetijskih odborov in razmerni znesek odmerjene zemljarine po posameznih občinah.

Na osnovi tega pooblastila je sedaj ban dravske banovine izdal uredbo o prispevanju občin občinski kmetijski skladom in sreskim kmetijskim odborom, ki je objavljena v »Službenem listu« od 6. t. m. Po tej uredbi gre vsem sreskim kmetijskim odborom za kritje proračunskih izdatkov njihovega načelnega programa za pospeševanje kmetijstva v srezih enoten delež, namreč 75% prispevka, ki ga dobe občinski kmetijski odbori od občin. Občine so dolžne prispevati sreskim kmetijskim odborom teh 75% tudi od zneskov, ki so jih v svojih proračunih za leto 1939/40 določile kot prispevek občinskim kmetijskim skladom.

Da se zagotovijo občinskim in sreskim kmetijskim odborom za pospeševanje kmetijstva potrebna sredstva, je vsaka občina dolžna kot prispevek občinskemu kmetijskemu skladu določiti vsako leto v svojem proračunu določen odstotek celokupnega zneska v dotični občini v letu 1939 predpisane zemljarine (brez dopolnilnega davka). Ta odstotek je določen za posamezne srese različno in znaša v občinah posameznih srezov: Brežice 8.1%, Celje 10.4%, Črnomelj 10.4%, Dravograd 9.2%, Gornji grad 16.0%, Kamnik 11.8%, Konjice 14.0%, Kočevje 13.4%, Kranj 13.1%, Krško 10.0%, Laško 15.6%, Lendava 8.7%, Litija 12.8%, Ljubljana 10.2%, Ljutomer 10.3%, Logatec 10.4%, Maribor d. br. 10.3%, Maribor l. br. 9.8%, Murska Sobota 10.8%, Novo mesto 11.0%, Ptuj 13.3%, Radovljica 14.1%, Slovenj Gradec 12.8%, Škofja Loka 13.4%, Smarje pri Jelšah 11.0%, v občinah predpisane zemljarine. Ban sme te odstotke po potrebi sorazmerno zvišati ali znižati.

Zneske, ki pripadajo sreskim kmetijskim odborom, odtegnejo pristojne davčne uprave od občinskih doklad, pobranih za posamezne občine v srezu, in to po možnosti v

dveh enakih obrokih v septembru in decembru tistega leta ko so stopili občinski proračuni v veljavo. Te odtegnjene zneske nakaže davčna uprava sreskemu kmetijskemu odboru in o tem obvesti občino. Davčni upravi pa pošlje sreski odbor izkaz zneskov, ki so mu jih posamezne občine dolžne prispevati. Občine, ki ne pobirajo občinskih doklad morajo iz drugih svojih dohodkov izplačati sreskemu kmetijskemu odboru dolžne zneske.

Vprašanje povišanja železniške blagovne tarife

Pred dnevi smo poročali, da pripravljajo v generalni direkciji državnih železnic predlog za revizijo železniške blagovne tarife z namenom, da se tarifa v določenem obsegu poveča. Po najnovejših informacijah iz Beograda je vprašanje tarife še v stadiju proučevanja. Tudi vlada še ni dala svojega načelnega pristanka. Vprašanje bo dobilo konkretno obliko šele ob koncu tekočega meseca, prihodnji mesec pa bo verjetno sklican tarifni odbor V železniški generalni direkciji proučujejo dve možnosti povečanja dohodkov od blagovnega prometa. Po prvem predlogu naj bi se izvedlo individualno povečanje tarif. Ta rešitev pa ni ravno priporočljiva, ker praktično ni izvedljiva, saj bi se z raznimi intervencijami in zvezami izvajanje praktično onemogočilo. Drugi predlog pa predvideva linearno povišanje tarif, in sicer do največ 8%. Po tem drugem predlogu so predvidene tudi kombinirane tarife.

Gospodarske vesti

== Pokojniško zavarovanje nameščenec istega podjetja na območju več pokojniških zavodov. V uredbi o razširjenju pokojniškega zavarovanja nameščenec od 25. novembra 1937. je bilo med drugim določeno, da lahko službodajalec, ki ima nameščenec v območju več pokojniških zavodov, zavaruje vse pri tistem zavodu, v čigar območju je sedež podjetja ali službodajalec, če o tem obvesti vse prizadete pokojniške zavode. Gornja določba čl. 8 uredbe o razširjenju pokojniškega zavarovanja nameščenec je sedaj z uredbo o proračunskih dvanaestinah (§ 68) razve-

ljavljena, in morajo biti odslej podjetja, ki imajo nameščenca na območju več pokojniških zavodov, zavarovati vsakega nameščenca pri teritorialno pristojnem pokojniškem zavodu.

== Pred sestankom jugoslovnsko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora iz Beograda poročajo, da je dosežen sporazum o sklicanju jugoslovnsko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora. Sestanek tega odbora bo v času med 20. in 25. aprilom v Rimu. Našo delegacijo bo vodil pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović. Na tem sestanku jugoslovnsko-italijanskega gospodarskega odbora bodo prišla v razpravo vsa aktualna vprašanja, ki se tičejo trgovinske izmenjave med našo državo in Italijo. Delo odbora bo zlasti posvečeno vprašanju odstranitve vseh ovir v medsebojni trgovini, ki so nastale v zadnjih šestih mescih. — Trgovinski minister dr. Andres bo 11. t. m. odpotoval v Milano, kjer bo prisostvoval otvoritvi milanskega velesejma, 13. t. m. pa bo na svečan način otvoril naš paviljon na milanskem velesejmu.

== Povišanje cene premoga za potrebe železnic. Na predlog prometnega ministrstva je ministrski svet odobril povišanje cene premoga za potrebe železnic. Odkupna cena se poviša pri lignitu za 13%, pri rjavem in črnem premogu pa za 15 do 17%.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 20.63 milijona din nasproti 12.47 milijona din v prejšnjem tednu.

Devize

Curh. Beograd 10. Pariz 9.0450, London 15.96, New York 445.875, Bruselj 75.90, Milan 22.50, Amsterdam 236.75, Berlin 178.70, Stockholm 106.20, Oslo 104.30, København 86.10, Sofia 5.50, Budimpešta 79.50, Atene 3.20, Bukarešta 2.1250.

Blagovna tržišča

Žito

+ Chicago, 6. aprila. Začetni tečaji: pšenica: za maj 104.75, za sept. 104; koruza: za maj 57.125, za julij 58.

BELEŽKE

JNS v Srbiji

V petek popoldne je bila v prostorih glavnega odbora JNS v Beogradu konferenca vodstva stranke s strankinimi zastupniki iz Srbije. Konferenca se je udeležilo okoli sto zaupnikov iz vseh srbskih pokrajin. O političnem položaju so poročali predsednik Peter Živković, prvi podpredsednik Jovan Banjanin in član glavnega odbora Bogoljub Jevtić. Po njihovih referatih so se oglasili delegati organizacij ter poročali o političnem položaju na terenu in delovanju predstavnikov JNS med narodom. V zvezi s temi poročili so bili izvoljeni posebni akcijski odbori za posamezna volilna okrožja, ki bodo pričeli takoj s tehničnimi pripravami za skupščinske in občinske volitve, ki se napovedujejo za bližnjo bodočnost.

V Banjaluki pa je bila v četrtek seja banovinskega odbora JNS za vrbsko banovino pod predsedstvom Djoke Koljevića. Glavni del konference je bil posvečen pripravam za shod JNS, ki se vrši danes v Banjaluki.

Ostri očitki ministra Smoljana železniški upravi

Pretekli teden se je mudil v Mostarju minister brez portfelja dr. Barisa Smoljan. Po povratku je objavil v »Hrvatskem dnevniku« daljšo izjavo, v kateri pravi, da se je mudil v Sarajevu in Mostarju zaradi tega, da bi se prepričali, koliko je bilo izvršenih predlogov, ki jih je stavil že pred davnim časom prometnemu ministru. Potem dr. Smoljan nadaljuje:

»Žal sem moral ugotoviti, da ni bil izvršen niti eden teh mojih predlogov. Hrvati so že 20 let zastopali v prometnem resoru in nimajo danes pri železnicih skoraj nobenega naraščaja. Hrvatom je ministrstvo prometa še vedno zaprto in ne morejo v njem nastaviti niti skromnega služitelja. Z največjo težavo spravimo od časa do časa k železnici kakšnega delavca za dela na progi. Cela legija hrvatskih železničarjev še vedno trpi na posledicah svojega političnega prepričanja iz za časa borbe za doseg pravic hrvatskega naroda. Ministrstvo prometa je sicer skupno ministrstvo, vendar pa so v njem v pretežni večini na delu sile, ki dosledno sabotirajo vse želje in zahteve Hrvatov. Ko se vrnem v Beograd, bom stopil v stik s predsednikom dr. Mačkom in zastavljal vse svoje sile, da se vprašanje odnošajev ministrstva prometa do Hrvatov temeljito revidira.

Obsodba zaradi obrekovanja ministra Šuteja

Poročali smo že svoj čas o tožbi, ki jo je zaradi obrekovanja vložil finančni minister dr. Šutej proti sarajevskemu župniku Božidarju Brali. Ker je bilo treba zadržati celo vrst pri, se je zadeva vlekla zelo dolgo in je sarajevsko sodišče šele v petek izreklo sodbo. Spoznalo je župnika Bralo za krivega, da je dne 23. marca 1939 trdil o dr. Šuteju, ki takrat še ni bil minister, da se je v Splitu komaj izognil bitnam, da je dr. Maček izgubil vrnj zaupanje in da zato uporablja v zadnjem času za važne naloge dr. Šubašića namesto dr. Šuteja, kakor tudi, da je dr. Šutej po policiji onemogočil predavanje dr. Mila Budaka in pustil zapreti hrvatske omladince v Sarajevu. Sodišče je zato obsodilo župnika Bralo na globo 2.000 din in na plačilo vseh stroškov kazenskega postopanja. Župnik Brala se je proti obsodbi pritožil.

Politični pretepi

»Slovenski dom« že drugi dan pogreva gostilniški pretep med bivšim narodnim poslancem dr. Vojislavom Došenom in nekim Jocićem v Petrogradu. O tem pretepu so poročali tudi nekateri beograjski in zagrebški listi. Dočim so vsi brez izjeme približili, da nima dr. Došen nobene zveze z Jugoslovnsko nacionalno stranko, pa ga hočejo v Kopitarjevi ulici na vsak način prišiti JNS. »Slovenski dom« ga je celo proglasil za »JNS pravaka« in zaključuje svoje poročilo z dostavkom, da meče dogodek kaj slabo luč na ljudi, ki ne znajo poravnati svojih političnih računov drugače, kakor s pajim bčem... Pri

Ne samo kot zdravilna voda temveč tudi za mešanje z vinom in sadnimi sokli je Rogaška Tempel mineralna voda odlična. Tudi tako pomešana pospešuje ugodno delovanje prebavnih organov.

stitucije, ker smo prepričani, da bi bilo to na škodo slovenskega, hrvatskega in srbskega delavstva. To delavstvo naj ima pri odločitvi glede bodoče organizacije socialnega zavarovanja prvo besedo in z njim moške, ki znajo trezno presoditi gospodarsko plat problema. Po našem mišljenju vodi zdrava pot k rešitvi preko obnove samouprav v delavskih institucijah, torej preko razpisa volitev v delavske zbornice in okrožne urade, kjer bodo potem prišli do besede resnični zastopniki delavstva. Med strogo avtonomističnim stališčem, ki ga danes zastopajo v Zagrebu in med gledanjem delavstva iz ostalih krajev Jugoslavije bo potem lahko prišlo do pametnega in za vse koristnega sporazuma.

Razdelitev hrvatskega proračuna

Šef finančnega oddelka banske oblasti v Zagrebu dr. Franolić je objavil v »Seljačkom domu« analizo prvega proračuna banovine Hrvatske. Med izdatki je predvidena največja vsota za narodno prosveto, za katero je namenjenih 394 milijonov, to je skoraj 30 odstotkov vseh izdatkov. Od tega je določenih za zidanje okoli 200 poslopj novih osnovnih šol 22 milijonov. Poleg tega so predvideni krediti za nastavitve 400 novih učiteljev. Za poljanje analifabetizma je odrejenih 5 milijonov dinarjev, za vzdrževanje osnovnega šolstva pa 237 milijonov dinarjev.

Tehnični oddelek ima 212 milijonov dinarjev kreditov. Od tega odpadejo za vzdrževanje banovinskih cest in mostov 104 milijoni. Za graditve novih cest je namenjenih 16.5 milijona, za hidrotehnična dela 35 milijonov, za popravila banovinskih zgradb pa 12 milijonov.

Oddelek za poljedelstvo bo razpolagal s kreditom 105 milijonov dinarjev, to je 7 odstotkov vsega proračuna. Oddelek za narodno zdravje ima 169 milijonov dinarjev kredita, to je 13 odstotkov vsega proračuna. Za higiensko službo na vasi je od tega določenih 16 milijonov. V oskrbi banovine Hrvatske je 36 bolnic, 8 zdravilišč in 8 drugih zdravstvenih zavodov.

Madžarska narodna manjšina in vojvodinsko vprašanje

Novosadski »Dan« objavlja izjavo novonovčanovega senatorja dr. Varadyja glede stališča madžarske manjšine v pogledu ureditve države. Za madžarsko manjšino izjavlja dr. Varady, da to ne more biti nikak problem. V njenem interesu je, da ostanjejo Madžari skupaj. Ker so bili dosedaj vedno v zvezi z Beogradom, je tudi sedaj njihovo stališče, da ostanjejo nerazdeljeni in da vodi njih orientacija v Beograd. Razcepitev Vojvodine bi bila naravnost katastrofalna za madžarsko manjšino ne samo v političnem, temveč tudi v gospodarskem pogledu. Za nas je važno, da ostanje tako kakor je bilo dosedaj, to je, da ostanje nerazdeljeni in orientirani v Beogradu. Tudi zemljepisni razlogi govorijo za to, ker nam je Beograd mnogo bližji kakor Zagreb.

Upokojeni železničarji

Beograd, 7. aprila p. Upokojeni so pri direkciji državnih železnic v Ljubljani višja svetnika Oskar Žilic in Anton Petrović, inšpektorji Andrej Maselj, Fran Pustoslavšek, Fran Rozman, Ivan Podboj, Alojzij Perhac, Fran Majcen in Martin Košta, višji kontrolor Ludvik Bučar ter višji nadzornik proge Valentin Počenel.

Inž. Petrič Ivan †

Kakor nam poročajo, je sinoči malo pred 21. uro v ljubljanski splošni bolnici umrl g. inž. Ivan Petrič, svetnik tehničnega oddelka banke uprave. Vodil in nadziral je med drugim tudi regulacijska dela na Ljubljani. Pogreb bo v ponedeljek čas pa bo še objavljen.

SPOMLADNI

BEOGRAJSKI SEJEM

S SALONOM AVTOMOBILOV IN MOTORNH KOLES

SE BO VRŠIL OD 13. DO 22. APRILA 1940.

Avtomobili, motorna kolesa, dvokolesa, tekstilije, galanterija, pohištvo, kovčegi, torbe, obutev, kovine, stroji, motorji, aparati, blagajne, štedilniki, frižideri, kemija, preše, poljedelski stroji, stavbarstvo, barvarstvo, umetna gnojila, elektrotehnika, optika, metalna galanterija, šivalni in pisalni stroji, registrirne blagajne, tehnične, stroji za rezanje mesa, stroji za kavo, steklo, porcelan, keramika, lesni ročni izdelki, nakit, ure, kozmetika, papir, glasbeni instrumenti, knjige, radio-aparati, kinematografija, turizem, modna revija, propaganda in reklama, prehrana, alkoholne pijače, mineralne vode, mlečni izdelki.

Pojasnila: Uprava beograjskega sejma, Sajmišče, pošt. pret. 538, telefoni: 28-526, 28-602

50% popusti na železnica in parobrodih!

Kaj je napovedal prerok iz 16. stoletja

Eden izmed najznamenitejših napovedovalcev bodočnosti je Mihael Nostradamus, zdravnik in astrolog iz 16. stoletja. Za zanimivi pojav, ki se nanj vedno radi sklicujejo pristaši okultnih ved, je gotovo omembe vrde, da si mu razsodni in resni ljudje ne pripisujejo one važnosti, ki mu jo dajejo ljudje, nagnjeni k mističizmu in okultnim rečem. Nostradamus je bil pokrščen žid, ki je živel v provensalskem mestu Salonu in je tam torej pred skoraj 400 leti umrl leta 1566. Enajst let pred svojo smrtjo je izdal knjigo z znamenitimi verzji, ki so poslej postali predmet razglabljanja prenekaterega znanstvenika in lajka. Svoje pesmi je imenoval centurije, ker ima vsaka po 100 verzov, posamezne kitice, sestojče iz stihov, pa se imenujejo kvatrene. Vsebinsko na teh verzov, ki so silno težko umljivi in brez dolgotrajnega razglabljanja sploh nimajo nikakega smisla, so prerokbe o raznih dogodkih, bodisi o usodi držav in narodov, bodisi o usodi posameznih vladarjev in odličnih osebnosti. Na glas so prišle Nostradamusove prerokbe, ko ga je kraljica Katarina Medicejska, ki se je sama bavila z okultnimi stvarmi, pozvala na svoj dvor, da ji je napovedal usodo kraljevskega doma Valoiskega. Tudi papeži so mnogo prispevali k ugledu prerokbe, ker so prepovedali vernikom čitanje Nostradamusovih del in je bila prepoved v veljavi do leta 1781. V nekaterih centurijah je namreč astrolog napovedal konec papeštva in rimske cerkve.

Prva knjiga centurij je izšla v Lyonu l. 1555, ter je obrnila nase pozornost vseh izobražencev. Bili so to časi, ko je bil krščanski svet razklan v dva tabora, ki sta se borila za nadvlado na svetu in za gospodstvo nad dušo in vestjo: Doba najhujših verskih bojev ob reformaciji. Nostradamus so poidele v Pariz in ker je mož slutiti, kaj ga bo kralj vprašal, je na kos pergamenta izpisal 35. kvatreno l. centurije ter ga izročil kralju Henrik II., ki je ob pogledu na stihse baje prebledel. Dotična kvatrena se je glasila:

Mladi lev bo starega leva premagal
Na bojnem polju, v dvoboju, v zlati
kletki mu bo izkopal oči, od obeh eno.
Potem bo umrl krute smrti.

Ta sestanek se je vršil leto potem, ko je izšla prva knjiga Nostradamusova in razni prijatelji so svarili kralja, ki je bil junaškega značaja in je nadvda, ljubil turnirje, naj se nikoli več ne bojuje v zaprtih prostorih — tako so tolačili besedo v »zlati kletki«. Tri leta kasneje so v Parizu slavili poroko kraljeve hčere Elizabete in Henrik II. je priredil prekrasen viteški turnir. Da poveča slavo dneva, je želel tudi sam nastopiti v dvoboju, toda nihče izmed vitezov se ni hotel meriti s kraljem. Vojvoda Savojski je kralja spomnil na prerokbo, o kateri so bili vsi prepričani, da velja kralju, kajti samo njemu je šel zaradi poguma in sile pridevek »stari lev«. Kralj pa je prezirno zamahnil z roko in prisilil mladega grofa Montmorencyja, da se bojuje z njim. Ko grofovo prošenje in zaklinjanje niso ničesar izdala, je mladi mož sklenil, da bo pri spopadu držal kopje tako nizko, da kralja ne bo mogel zadeti. Toda pri tem se mu je kopje zadelo ob sedlo in se prelomilo. Z enim koncem, ki mu je ostal v roki, pa je mladi grof proti svoji volji v diru s kraljem v zlati naličnik — »zlati kletki«, — mu ga predrl in res kralju iztaknil oko — eno izmed obeh — ter ga tudi sicer poskodoval, da je kralj nekaj dni nato v silnih mukah izdihnil — »krute smrti« — Mladi grof Montmorency je imel v grbu in ščitni levu. V ostalem je prerokba »krute smrti« veljala tudi za grofa samega. Nekoliko let kasneje je bil med verskimi boji ujet in Katarina je ukazala odsekati mu glavo.

Tudi kraljica Katarina je povprašala Nostradamusa za bodočnost svojih otrok in on ji je baje v jeklenem ogledalu pokazal tri njene sinove, ki so si drug za drugim sledili na francoskem prestolu. Njihovo smrt je prerok uganil skoraj do dneva točno. V ogledalu pa se je kot naslednik valoiske hiše prikazal Burbonski Henrik IV., o katerem takrat res nihče ni mogel slutiti, da bo ravno siromašni navarski kralj zasedel francoski prestol. Katarina sama ni verjela prerokbi, sicer Henrik Navarski kot hugenot ne bi bil preživel pokolja šentjernejske noči.

Karla IX., povzročitelja imenovanega pokolja, je Nostradamus označil kot »divjega kralja s krvavo roko, narod bo videl največje obseane za vrat in za noge«. Henrik III. pravi »kralj — kralj, ubil ga bo blagi; bil je res dvakrat kralj, najprej poljski, nato pa francoski, ubil ga je Jacques Clément (blagi). Tudi Henrik IV. je Nostradamus napovedal smrt 50 let prej: »Živel bo do leta 610, z orožjem v roki, toda njegovo življenje ne bo podaljšano«. Henrik IV. se je res ves čas bojeval, l. 1610, pa je postal žrtev atentata. Dasi je prestopil v katoličanstvo, so ga fanatiki še vedno sovražili kot skrivnega hugenota.

Kot največji dokaz vidovitosti navajajo častilci Nostradamusa kvatreno, ki pripoveduje o smrti maršala Montmorencyja. »Na novem dvorišču bo ubit Montmorency, na nenadnem mestu bo predan slavnemu kazni. Maršal Montmorency je bil kot upornik res obsojen na smrt. Sestra mu je izposrela pomilostitev, da ni bil obglavljen javno, marveč na dvorišču nove mestne hiše v Toulouse, in da se obglavljuje niso poslužili rablja, marveč nekega vojaka, ki se je imenoval Clairpeyne. V kvatreni je napisano »claire peyne«, kar pomeni »slavna kazen«.

Vsi ti dogodki so za nas skoraj siva davčina in človek si običajno misli: To je tako staro, da že ni več res. Toda Nostradamusove prerokbe segajo do l. 1999, in iznajdljivi razlagi so odkrili centurije, ki ustrezajo francoski revoluciji, Napoleonu, Rusiji, svetovni vojni in celo Društvu narodov. Na nekem mestu se omenja »beg kralja v Varennes in neuspešni beg bo vzrok njegove pogube, oblast odzeta, kralj usmrčen, tudi dama (kraljica) obsojena na smrt, defena pa bo črvar tepel s palico«. Čevljar Simon je čisto surovo pretepal prestolonaslednika Ludvika XVII.

Na Napoleona kaže nekoliko centurij, ki jih je Nostradamus napisal sredi 16. veka: »Prišel bo Marsovec (vojak), rojen v pokrajini kraj morja, cesar se bo rodil blizu Italije, iz obmorskega mesta, ki plačuje davek, pregal bo revolucijo in nje-

Naša lepa in napredna vas

Gozd-Martuljek je lahko za zgled

Ne samo po vodičih, marveč tudi po splošnem slovesu je vas gozd Martuljek znana kot ena izmed najbolj značilnih gojenjskih vasi. Težko jo je opisovati, treba jo je videti. Komaj 60 hiš šteje in komaj 350 prebivalcev. Priroda ji daje zavetje ob vznjožni mogočni Martuljkove skupine, ob Zuboreci Savi.

Po vojni je bil Gozd hudo zapuščen, podojen kupu razvalin, res prava puščoba. Toda med vaščani je od nekdanj udomačenega sloga in z zdravim duhom smo se lotili obnove. Vneto smo pričeli z deli zlati leta 1929. Med javnimi deli je najprej prišel na vrsto spomenik padlim vojakom. Kaj hitro smo zbrali v vasi sami okrog sedem tisočakov, pomagali smo tudi z delom in tako je zrasel spomenik, pred njim pa je urejen lep vodomet. Složno smo nadaljevali delo, lotili smo se novega vodovoda. Dotlej smo si morali žejo gasiti le z bistro Savo. K zidavi vodovoda smo izročili nekaj podpore od države, nekaj od hanovine, drugo smo zbrali sami in tako z vesmi napori spravili skupaj težke tisočake, nad 400.000 din za vodovod, ki je dolg 3 km. Koliko je vanj vložena truda našega ročnega truda! Ali vse smo opravili s srčnim veseljem, da ima tudi najrevnejša hiša zdravo vodo.

Po kratkem presledku nas je spet čakala težka naloga: vas je bila brez električne razsvetljave. Spet smo složno segli v roke. Bilo je treba iznova prositi, dati in delati. In našt nam je uspel. Zdravodivamo elektriko iz Završnice pri Žirovni.

Vas ob meji, naš ponos in naša skrb

Ob meji je košček sveta, lep in prijazen, da težko najdem besedo, ki bi opisala Sv. Jurij ob Pesnici. Na majhnem gričku so raztresene lične hiše. Med drevjem se svetlika cerkev. Hišice so na kupu, kakor piščeta okrog koklje. Pesnica se vije med vrhami, jelami, smrekovimi in bukovimi gozdiki in daje poseben čar okolici. Naokrog po valovitih gričih, kjer raste trta, plezajo spomladni mačice na vrbinje, rumeni dren in poganja nagnoj, oglasa se kukavica.

Če se povzpneš na Jurski vrh nad vasjo, se ti odpre razgled daleč, daleč. V daljavi se belijo raztresene kočice obmejnih vasi. Božji in vinski hrami se bleste med drevjem, tu pa tam se v daljavi pokaže cesta, ki se vije proti jugu. Tam onkraj so nanižani obronki Stajerskih gor, ki zakrivalo v prelepi dolini ležeče Lucane. Pesniška dolina je pred teboj ko na dlani. Sv. Duh na

gova vlada bo trajala 14 let. Ti podatki so skoraj res določni: Vojak vseh vojakov Napoleon se je rodil v Ajacciu preko morja, blizu Italije — na Korsiki, ki je takrat plačevala davek Genovežanom. Cesar je bil 14 let. Tudi o njegovem prvem izgnanstvu pišejo centurije: »Premagani pri ne, ujet na Elbi, bo prišel preko Genovskega zaliva do Marseja, z velikim napotom tujecev bo spet premagan, njegov genij bo poslan na Antipode« (Sv. Helena).

»Blizu V in Srbije bo izbruhnila smrtosna vojna, pravi ona izmed kvatren. Rimsko pet (V) smatrajo razlagalci kot onih pet držav, ki so takoj stopile v vojno: Avstrija, Nemčija, Rusija, Poljska in Francija. »Vsi oni od Norimberke, Augsburga do Basela (Nemci) bodo preko Flamske (Belgije) vdrl v Galio (Francijo)«. Zanimive so za nas vsekar vrstice. »Tudi plavalasi Ferdinand pojde v vojno, zapustil bo cvet lilije zaradi Macedonije, toda propadel bo sredi pota, ker se bo bojeval proti možem, hrabrim kakor Mirmidonic. Cvet lilije je stari francoski grb, tedaj Francija, Mirmidoni so Ahilovi junaški rojaki, plavalasi Ferdinand in Macedonija — ni treba pojasniti morda je mož res plavalas.

O Društvu narodov pa je imel stari vedež precej jasne pojme in jih tudi ni kar nič skrivati: »Govori na Lemanskem jezeru (Ženeva) bodo ostali brez uspeha, dnevi, tedni, meseci in leta dokler ne bo vse skupaj nič in države bodo videle, da so njihovi sklepi zaman. Brez vsake razlage: Mož je zadel v črno.

Tako smo pri sodobni vojni in moramo, v svesti si svoje nevarnosti, ustrajejoče centurije prepustil v obelovanje propagandistom, da jih obračajo po svoje. Kdor bo doživel konec spopada, bo videl, komu je zmago prisodil stari vedež. Glavna la-

ci. Da se naša vas uveljavi kot letovišče, smo potrebovali novo železniško postajališče. Postavili smo lično novo poslopje, država je dala v podporo samo prevoz gradiva, drugo smo morali opraviti sami. In tako imamo zdaj postajo, ki je docela v skladu z našim lepim krajem. Ustanovili smo gasilsko društvo, izpolniti je bilo treba gasilsko orodje. Sami smo kupili motorno brizgalno in še marsikaj potrebnega. Po zgledu starejših se pripravljamo, da bo prevzela dediščino in jo le še izpopolnjevala. Ker imamo orodje, gasilskega doma pa še ne, zbiramo dinar za dinarjem, da bomo postavili res lep dom, v katerem bo prostora tudi za šolo. Zanimljivo mladina pridno poseja telovadbo in prireditve v pol ure oddaljeni Kranjski gori. Zemljišče za šolski in gasilski dom bo poklonila zavedna posetnica v vasi.

Dela tudi zdaj ne počivajo. Gradimo nov most čez Savo, urejamo novo cesto, zraslo bo nekaj hotelov in novih hiš. Najlepše priznanje za naš trud je pač naraščanje števila letoviščarjev. Vsako leto jih je več, da se nikoli ne pritožujemo. Da, včasih celo zmanjka prostora. Nismo domisljivi, toda sedimo, da se lahko ponašamo med prvimi naprednimi vasi v vsej Sloveniji. Uspehi, ki smo jih dosegli v zadnjih enajstih letih, so nam vzpodbuda k nadaljnjemu delu. Naše geslo pa ostane: V ljubezni vsi za enega in eden za vse!

Alojz Mrak.

Ostrem vrhu se blešči v soncu. Kozjak, Sv. Urban, Pohorje in drugi naši hribi in hribočki se pravkar prebujajo k novemu življenju.

Sola — tabor prosvete in zavednosti

stnost njegovih prerokb je namreč ta, da so namenoma tako temne, nejasne, zavite v vsakršno navlako, da se dajo razrešiti šele po dogodku samem. Šele takrat se odkrije skriti pomen nekaterih očitno nesmiselnih obratov, pravijo častilci Nostradamusovi in verjemimo jim, če jim hočemo. Dalje pravijo: Gnal ga je, da je prirokoval, ampak v usodo se ni hotel vtikati.

Rekli smo, da segajo prerokbe do leta 1999. Takrat bo po mnenju starega žida konec vseh naših držav in cerkva. Kajti nesrečne belce, ki se vedno koljejo med seboj, bo zalila poplava rumenih narodov, ki tudi niso ravno miroljubni. Če pa vsega tega ne bo, se bodo morali tolmachi truditi, da najdejo primerne dogodke, da jim lahko oblečejo Nostradamovo suknjo. Igra je gotovo zanimiva.

Josip Nabrok:

Jaz in moja vas

Čakam... upam... in se bojim. Strah me je grožnje »Beatrice mojih sanj«.

»Poglej,« mi je pomolila lepega dne dnevnik pod nos. »Nagrade tisoč dinarjev so razpisali. Takoj sedi in piši! Zadosti zlatega časa imaš, odkar te je božja previdnost napravila za brezposelnega lenuhoviča.«

Kakor Salomi, ko je terjala od Heroda Janezovo glavo, so se ji krvavočno zasvetile oči. »Ubičem te, če ne dobiš nagrade, mi je zagrozila. »Kako si naj sicer kupim pomladni plašč?«

Vzel sem nesrečni dnevnik v tresoce se roke. Pred vlažnimi očmi so mi zaplesale mastno tiskane črke: »Vedeti hočemo, kaj so v posameznih vaseh storili za napredek svojega kraja.«

Tri dolge ure sem si napenjal možgane, tuhtal in ugibal:

BORBA PROTI DRAGINJE

*Manj bencina -
vendar več kilometrov!*

DOKAZANO JE, da se v sled trenja zgubi mnogo sile v vsakem ležaju, v vsakem zgibu in na vsaki torni ploskvi. Če ti deli niso pravilno mazani, je ta zguba še mnogo večja. Pri današnji omejeni porabi goriva to pomeni še manjšo kilometražo.

DOKAZANO JE, da se nepravilno mazani deli hitreje obrabijo. Tudi to pomeni zgubo, posebno zdaj, ko so rezervni deli in popravila draga.

DOKAZANO JE, da milijoni avtomobilistov uporabljajo

MOBIL OIL

ki jih varuje pred takimi zgubami. Avtomobilisti nikakor niso v zmoti, skušnje so jih naučile, ker jim Mobil Oil jamči:

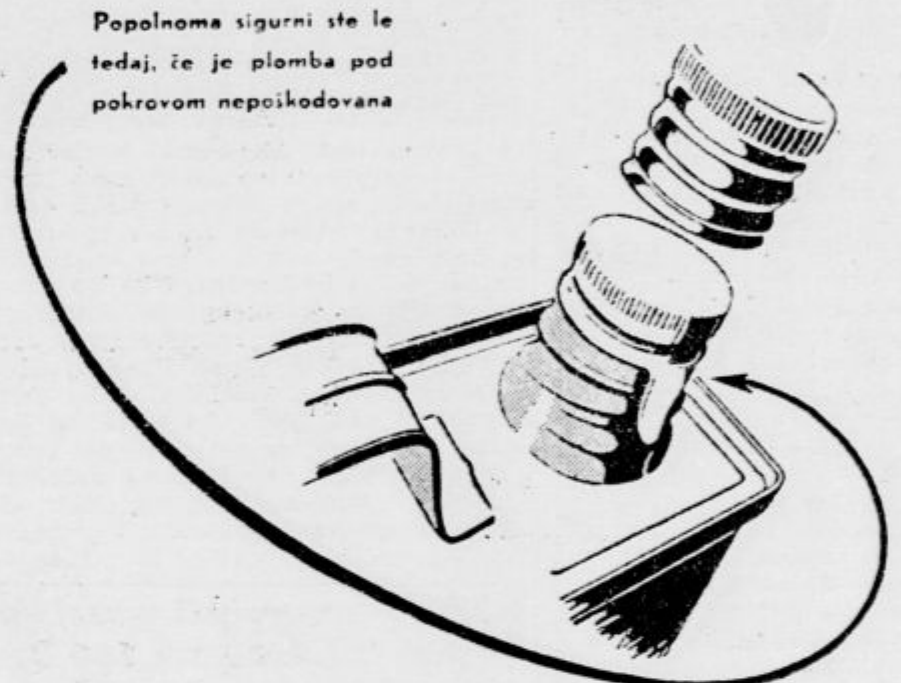
popolno izrabo goriva — torej

več kilometrov z manj goriva!

najmanjšo obrabo stroja — torej

prihranek pri popravilih!

Popolnoma sigurni ste le
tedaj, če je plomba pod
pokrovom nepoškodovana

Za pomladansko izmeno olja samo:

Mobil Oil
STANDARD VACUUM

OPOMBA: Opozorjamo
tudi na našo 20-litersko
ročko, ki je lahko naročite
pri Mobil Oil-predajalcih.

Ljudstvo je vesele nature. Fantje in dekleta radi zapoje, posebno v vinogradih, ko po obrezovanju ali okopavanju sede v kletih in si privoščijo vina. Z ljubeznijo obračajo našo zemljo, se na njej znajo, ljubijo gorice in cunjice vince. In napredek? Za preporod obmejnega koščka naše zemlje ima največje zaslugi Sola. Iz zapuščenega kraja se je predramila ob Jurskem vrhu napredna vasica. Še ni bila končana svetovna morija pred dobri dvajsetimi leti, ko je upravitelj, organizator napredni javni delavec za razmah CMD zaslužni Ivan Robnik sezidal novo, lepo šolsko poslopje. Minilo bo kmalu četrto stoletje, ko je naša vas doživela dogodek, ki je dal temelj vsemu življenju in naprednem obmejnem kraju. Da vrši kulturno in vzgojno delo v obmejnih predelih naša narodna obrambna organizacija CMD, ni treba še posebej podarjati. Brez dvoma je CMD storila vzdolž naše meje ogromno delo za kulturni, gospodarski in socialni napredek obmejnega podeželja. Kulturni hrami ob meji so naše trdnjave, ki vzgajajo mladi rod v zavestne državljane. Rod za rodom odhaja v življenje.

nje in če ponese s seboj tisto, kar se imenuje košček nacionalne vzgoje, smo lahko ponosni na mladi rod, ki je naša bodočnost. Le pogledite na slike lepo zgrajene narodne šole, vredno omembe! Takih kulturnih obmejnih trdnjav nam je treba. Sola — Sv. Juriju je ponos vasi in okolici. Tudi drugje je v dvajsetih letih naše svobode pokazal obmejni kraj viden napredek. Naši obmejni vzgojitelji z g. Robnikom na čelu so skrbeli za gospodarsko poživljanje vasi. Ljudstvo jim je hvaležno.

Vasica Sv. Jurij je mična takrat, ko se zmrava prebujala iz zimskega sna, mična v poletnem razkošju, idilična tedaj, ko se z Jurskega vrha oglašajo otoneni klopotci in prevpije petje črtočkov, ko vlevajo v argaveto...

Mira Tršanec
Na naš velikonočni razpis smo v teku minulega tedna spet prejeli vrsto dopisov, ki pridejo prihodnje nedelje na vrsto. Priporočamo se za lepe slike, katere naj po možnosti vpošljejo tudi oni, ki jih dopisu niso priložili. Uredništvo.

»Kaj hudiča so dobrega napravili naši molodci, da bi bilo omembe vredno?« — Zaman! Obrisal sem si potno čelo, vzela svoj umetniški širokokrajnik — in že sem stal pred prijaznim obličjem svojega dušnega pastirja.

»Velečastiti, v kruti smrtni nevarnosti sem...« V kratkih besedah sem mu potolžil svoje gorje. »Rešite me... pogledite v kreniko... kaj naj napišem?«

Globoke je zamislil blagi mož, potem me je pa sočutno pogledal.

»Zalibog, ne morem vam pomagati. Edini napredek naše vasi je zadnjih osemdeset let bliščeče prebeljeni pokopališčni zid. Beati mrtu! Če bi res utegnili umreti nasilne smrti, vidite, da bom pri odprtem grobu izpregovoril nekaj lepih besed v slovo — pobožnemu liberalcu.«

Ves skrušen sem nagnil glavo.

»Vprašal bom našega stoletnika, gospoda Muhiča.«

»Klerikalnega brezverca? Veliko sreče, gospod!...«

»Tristo hudičev,« se je razburil stari, za svoja leta izredno krepki vaščan. »O kakšnem napredku sitnarje? O nazadku vam lahko povem, če želite. Pred petdesetimi leti smo imeli pevsko društvo, da ga je bil sam Bog vesel. Prepevali smo tiste lepe: Domovina lepi kraj... Buči morje... Naj čuje zemlja... Kdo pa današnji dan poje? Pijanec v krenki pa še kak pastirček na paši... Pač — nekaj napredka, ne smem tajiti: pred kakimi petnajstimi leti je oné Cmckavzar postavil novo stranišče, ker je bila v staro strela treščila...«

Duševno in telesno strit sem se priplazil do vaške krčme.

»Gospa, tako pametna in razumna ženska ste, povejte mi... zakaj ne napreduje naša vas? Ali ni škoda, da smo v tej prekrasni pokrajini tako zaostali in zane-marjeni... in zapušteni otroci Eve?«

»Niste še dolgo v našem kraju, zato ne veste, da so vse mizerije krive moje tri gostilniške sobe, v katerih se shajajo vaški veljaki. Vsi so skregani med sabo in se smrtno sovražijo. Dasi ravno jih je komaj za polovico one sobe... za dobro omizje takorekoč, moramo v treh pečeh kuriti in žgati luč. Ali ni to žalostno in smešno? Pogledite v prvi sedijo trije, v drugi dva, tretja je pa še prazna. Pa ne bo dolgo, vsak čas bo stopil gospod župan.«

In resnično — komaj je izrekla te besede, že je prestopil prag visok, lepo rejen gospod. Z mračnim pogledom je ošinil družnico in zabrundal:

»Nič za nas!«

Visoko vzravnal jo je kresnil v drugo sobo. Dvignil je desni kazalec in zagodel:

»Malo boljše.«

V zadnji najmanjši sobici je sedel za prazno, belo pogrnjeno mizo in poklical natakario.

»Ste videli in slišali?« se je zasmejala gostilničarka. »Veste, ampak teh samotarjev ne bom več tako dolgo gledala, pa če bi morala ona vrata zazidati. Rekla bom tem gospodom: »Zdaj je pa že zadnji čas, da si podaste roke in sedete za skupno mizo. Pogovorite se, dedci, kako boste zastavili vzajemno svoje moči, da dobimo vodovod, električno luč... in kar je še kaj takega.«

»Pa če ne bodo ubogali?«

»Bom pa gostilno zaprla, saj imam samo izgubo pri nji. Še tožilo se bo tem vragom po moji kleti in kuhinji!«

Napisano je.

Zdaj čakam... upam... in se bojim. Zle slutnje mi stiskajo srce.

Že dvakrat se mi je sanjalo o bliščečem prebeljenem vaškem pokopališču.

Slabo znamenje!

Bog bodi milostljiv moji grešni duši.

9. marca 1940

Otvoritev v Neaplju prve trienat-rastave italijanskih prekomorskih pokrajin.

Največji pregled čez ekspanzijsko silo in močno voljo Italijanov tekom stoletij od Cezarja do Mussolinija. Razstava je najpopolnejša dokumentacija vsega tega, kar so genij, energija in tvorna sila Italijanov udejstili v prekomorskih pokrajinah.

Trienat-rastava italijanskih prekomorskih pokrajin

NEAPELJ

od 9. MAJA do 15. OKTOBRA 1940. leta.

Pojasnila daje: ENIT, Terzije 16 — Beograd — in vsi uradi »Putnik«

Domače vesti

Vzorna skrb

O davkarji ni, da bi človek slabo govoril. Davke je takorekoč prva in poslednja osnova države, iz nje rastejo ceste, šole, bolnišnice, narodna obramba. Davkarjev poklic ni nič manj potreben in koristen kakor katerikoli drug poklic, samo, da je zaradi svojih posebnih okoliščin pogostokrat težavnejši in bridkejši.

Prav zato pa najbrž tudi davkarji od svoje strani prizadaja državljanu kdaj pa kdaj trde minute. Ne prideta pa ne prideta skupaj, davkarja in državljan, kar se tiče izvajanja predpisov. Davkarja se drži črke in rubrike, državljan se bori za pravico in razum — pa je ožen v stehi. Nič drugače ne pejde, kakor da bosta vsak malo popustila oba.

Nisem najslabši človek, ampak imam davkarja za prijatelja. Oni dan so ga upokojili, on pa, previden, gospodarski človek, ki ve, kako se je treba sukatiti skozi življenje, si je že prej preskrbel skromno pestransko službo. Kako bo s siromašna pokojnino spravil kup otrok do poštenega kruha?

Dobi dekret, poslovi se od svojih tovarišev in predpostavljaj, da davkarji in gre. Čez dan ali dva pa dobi njegov šef — šef njegove postranske službe — iz iste davkarje, ki jo je moj prijatelj včeraj, predvčerajšnjim zapustil, uraden opomin, da mora — v izogib posledic — prijaviti davkarja takoj pokojninsko zavarovati.

Bog nam ob strani stoji, je šef navalil na davkarja, kaj so te vrgli iz službe, da ti je država odrekla penzijo in boš na stara leta začel od kraja?

Ne, je rekel davkar, to mora biti nesporazum. Sam stopim tja in uredim vso reč.

Sel je davkar na davkarjo in tam mu je tovariš, specializiran v pokojninskih rečeh, razložil, kako je s to stvarjo.

Da, dekret imaš, da si upokojen, je dejal, a kje imaš odrezek poštne nakaznice, da bi izplačal, da pokojnino tudi v resnici prejemaš?

Moja bog, ga je zavrnil davkar, saj vendar veš, kako je to pri nas. Najmanj kakšnih 6 mesecev bom moral čakati, preden pride prva pokojnina do mene — penzijo vendar ne pošaneš kar zastoji, vsaj nekaj obresti moraš odrediti za provizijo. Ampak ko dobim prvo pokojnino, prisegam, da ti prinesem odrezek.

Oni pa nič.

Vem, pošten človek in mož-beseda si: verjamem, da ga boš prinesel, kadar ga boš dobil, a dotlej nič ne pomaga. Predpis je predpis. In predpis zahteva, da moraš predložiti dekret o upokojitvi in odrezek, da si pokojnino prejel, pa bo tvoj novi delodajalec razrešen dolžnosti, da te pokojninsko zavaruje. Sicer pa tudi vse skupaj ni taka reč. Teh šest mesecev bo pokojninsko zavarovanje odraščalo prispelke, a ko boš z odrezkom potrdil, da si že res upokojen, bo dobil denar nazaj.

In tako je ostalo. Naši davkarji, njeni vestnosti in čuječnosti, a še posebej njeni nepristranosti — hvala in čast!

Grobnice in spomenike

kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje

FRANJO KUNOVAR

pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

Slovenski književniki v Zagrebu. Na slovenskem literarnem večeru, ki ga bo priredilo v petek, 12. t. m. v Malem kazališču v Zagrebu Društvo hrvatskih književnikov, bodo sodelovali gg. Oton Zupančič, F. S. Finžgar, Pavel Golia, dr. Igo Gruden, dr. Anton Vodnik, Edvard Kocbek in dr. Bratko Kreft. Uvodno besedo bo imel predsednik Društva slovenskih književnikov v Ljubljani g. prof. France Koblar.

Pri zjutraj in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožetove grenčice.

Dekanat juridične fakultete v Ljubljani poziva gg. slušatelje, ki že imajo absolutorij pravne fakultete in želijo se v letnem semestru 1939/40 polagati pravosodni ali državoslovni izpit ali katerikoli rigoroz, da vložijo svoje prošnje najkasneje do 20. aprila 1940, da jim bo mogoče določiti termin se v maju 1940. Mesec junij je pridržan predvsem za gg. slušatelje, ki bodo absolvirali svoje pravne študije v tekočem semestru in za tiste, ki jim rok za polaganje izpita, odnosno rigorozna šele takrat poteče.

Prešnova izseljenške službe v Zagrebu. Danes se vrši v Zagrebu zborovanje Zveze izseljenških organizacij, ki ji prisostvujejo delegati iz vse države. Posebno važno je vprašanje spremembe imena nove uprave in sodelovanje samostojnih organizacij v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Napovedujejo, da se bo ustanovila nova zveza izseljenških organizacij Jugoslavije, posamezne organizacije pa bodo avtonomne. Izseljenjski komisarjat v Zagrebu je že postal odesk bankarske oblasti in je izdal za letos posebne določbe. Poudarja, da je letos odhod v razne države po Evropi strogo omejen s predpisi. V po-

gledu Nemečje ni izprememb, to se pravi, da letos ni bilo ponudb za angažiranje poljskih delavcev. Za odhod v Francijo je, kakor doslej, potrebna delovna pogodba. V ostalih evropskih državah ni izgleda za zaposlitev tujih delavcev. Naši ljudje naj bodo venomer oprezní in naj ne nasedajo raznim agentom in sumljivcem, ki z različnimi obljubami izvajajo denar. Take sleparije so se začeli čas večkrat dogajale. Sumljive tipe je treba prijaviti.

Noble Bemberg Silk

Zahtevajte to svetovno znamko

Oseba vest. Akademski naslov inženjerja ekonomije je na ekonomsko-komercialni visoki šoli v Zagrebu prejel g. Anton Urbanija, združni revizor iz Maribora. Čestitamo!

Ali ste že brali »Drugo knjigo spominov« dr. Ivana Laha, ki opisuje trdo življenje v avstrijskih koncentracijskih taborih, njegovo vojačenje na Dunaju, pohode po Moravskem in Volhiniji, rusko in romunsko fronto, kjer je bil pisatelj hudo ranjen, in osvobodjenje v slovenski Pragi? Knjigo naročite pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Šelenburgova ulica, stane (200 strani) lepo broširana 36 din, v platno vezana pa 48 din.

DKW avtomobili porabijo komaj 7 litrov na 100 km — torej največ vožnje z dodeljenim gorivom.

Generalno zastopstvo: J. LOVŠE, LJUBLJANA

Lastniki avtotaksijev bodo morali dati potrdila. V Zagrebu je zboroval tujsko-prometni odbor trgovske zbornice. Izrazil je prepričanje, da bo banska oblast v Zagrebu posvetila dovolj pozornosti razvoju hrvatskega tujeskega prometa na Jadranskem morju. Soglasno je bil sprejet predlog, da se popolnoma uredi luka v Novem Vinodolskem in da se zgradi nova luka za številne čolne in jahte, ki so zdaj v glavnem pristanšču. Banska oblast bo naprosena, da predpiše lastnikom avtotaksijev v Zagrebu kakor tudi na deželi, da izročijo vsakemu potniku za plačano takso potrdilo, na katerem mora biti znančen številka taksija, njegovo stalno bivališče in morebitno število telefona. Tak predpis imajo že v Italiji. Tujsko prometna sezona na Jadranu se je že pričela in se je treba potruditi, da se bodo gostje počutili čim udobneje.

PRISTNA LJUTOMERSKA VINA

kupite le pri

VINARSKI ZADRUGI V LJUTOMERU

Zaradi gozdnih požarov, ki so pogosti zlasti pomladi, banska uprava opozarja prebivalstvo, naj pazi na ogenj po gozdovih in naj ne meče gorečih vžigalic in tleh cigar ali cigaret po listju. Zato je strogo prepovedano kuriti po gozdovih in sežiganje razne navlake ter odpadkov. Prepovedani so tudi kresovi po gozdovih ali v njih bližini. O suši nikdo ne sme napraviti ognja niti 50 m daleč od gozda. Sežiganje hoste in odpadkov pri trebljenju travnikov v bližini gozdov je seveda prav tako nevarno in tudi prepovedano. Na ognjiščih po barakah gozdnih delavcev in drvarjev ne sme biti ogenj nikdar brez nadzorstva in ga je treba vedno popolnoma zadušiti z vodo ali prstjo. Kjer vozi železnica skozi gozdove, so posestniki dolžni, da puste vzdolž železniške proge 10 m širok pas prazen, da se gozd ne vname od isker. Kdor v gozdu ali v njegovi bližini opazi ogenj, ga mora takoj pogasiti. Kdor pa opazi gozdni požar, mora takoj obvestiti najbližje prebivalce, občinske moše ali orožništvo. Ti morajo takoj sklicati prebivalstvo najbližnjih vasi, da gredo gasiti. Vsi poklicani morajo brezpogojno ubogati in nesti seboj za gašenje potrebno orodje. Če ni navzočen gozdar, vodi gašenje župan ali kak njegov namestnik ter se morajo vsi gasilci pokoriti njegovim navodilom. Ko je požar pogasjen, je treba še dan, dva pogorišče stražiti, da ne nastane nov požar. Za vso škodo, ki jo požar napravi, je odgovoren tisti, ki ga je zaneli. Čeprav je požar nastal iz neprevidnosti, za pastirje in delavce v gozdovih so odgovorni njih gospodarji. Ker gozdni požari vsako leto napravijo ogromno škodo, opozarjamo zlasti tudi mestne izletnike na strogost zakonov.

V Zagrebu se najemina ne sme povišati. Pred sodnikom poedincem v Zagrebu se je pred sodnikom pojavil lastnik Lazar Bačić, Ovdalil ga je krojač Ivan Topol, ker mu je Bačić povišal najemno na ta način, da je v marcu zahteval za odva-

V KINO MATICI

Salve smeha HANS MOSER

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri — Tel. 2124

v sijajni burki

OSTRIŽENI JEŽ

SENZACIONALNE

PUSTOLOVŠČINE TIMA TAYLORJA

I. del: GROZA PRAGOZDA

Kino Sloga, tel. 27-30 — danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri.

Velefilm v stilu »Tarzana«, prikazuje na zelo zanimiv način opasnost in borbo na življenje in smrt z zločinskimi elementi v divji afriški džungli! — Priporočamo občinstvu, da si oskrbi vstopnice za ta film že v predprodaji!

žanje smeti letno 29.50 din ali mesečno 2.40 din. Ker je v najemini vključeno vse, tudi odvažanje smeti, je sodnik smatral, da je Bačić posredno povišal najemno, ter ga je obsodil po uredbi o pobljajnu draginje in nedopustne spekulacije na 7 dni zapora in na 500 din denarne kazni, nepogojno.

Pomlad prihaja v planine. Med umazano lansko travo, ki pokriva prisojna pobočja, stlačena od snega polagoma kljuje že novo zelenje. Zrak se je ogrel, vendar še ležijo debele plasti snega na prostiranih planotah. Še ima smučar planince dovolj možnosti za smučanje na Komni, v dolini Triglavskih jezer in na ledeniku pod Triglavom. Kjer ga ponosi sprejme v svoje zavetišče Staničeva koča, ki je oskrbovana. Tudi na Vršču se leži snežna odeja, visoka 90 cm, v Kamniških planinah pa inna Korosica preko 150 cm snega in obilo solca. V nižjih legah opravila solnce svoje delo. Podleski ležejo iz zemlje, včasih na mestih, kjer se sneg ni povsem izgnil. Pojdite v Kamniško Bistrico in občeudoval boste pisane skupine teloh, trobentice in številne ostale pomladne cvetice. Kmalu bo tudi gozd dobil svetlo obleko. Vedno mikavneja bo pot skozi šume ob poti na Krivavec ali pod Stol, okrog Valvazorjevega doma ali na raznih vrhovih v Zasavju. Tako prihaja pomlad postopno v planine. V planinski naravi je lepša in mikavnejša kakor drugod. Izberite si solčni kotiček v naših planinah ter uživajte gorsko tišino, kjer se vsakdo oddahne in zbere nove moči za dnevno delo.

dne v banskih dvorih, ko bo gospa banica razdelila nagrade. Ocenjevalni odbor bo pazil na red, čistost, organizacijo dela, štedljivost, spretnost in na potrošnjo plina. Tekmovalce bodo gospodinjice iz vse države, akademsko izobražene dame in tudi moški, vsak dan jih pride po šest na vrsto.

V počastitev spomina pokojnega Antona Polanca. Ob priliki prerane smrti g. Antona Polanca v Radečah je tajnik podružnice CMD g. Robert Premerešter zbral pri pokojnikovih prijateljih 500 din. Namesto venca na grob pokojnika bo podružnica CMD obdarovala siromašno šolsko mladino, kateri je bil pokojnik kot predsednik CMD velik podpornik. Po 50 din so darovali: Langer Franc in Tončka, Carotta Karel, Dermelj Alojzij ter neimenovani; po 30 din: Premerešter Robert, Kos Anton, Laznik Ferdo, Dolinar Franc in Lotrič Jakob; po 20 din: Juvančič Franc in Bratko Rudolf; po 10 din: Brezjan Ernest, Gmajnar Anton, Hrovat Ivan, Gostiša Andrej in Mozar Albert. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Podružnica in čebelarje Slovenskega čebelarstva opozarjamo, da bo v nedeljo 14. t. m. občni zbor, v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Udeležite se zbora polnoštevilno!

Poreka. V nedeljo 31. marca sta se poročila v Gor. Logatcu dvajset uradnik g. Edo Vidmar in učiteljica gđ. Vika Kobalova. Čestitamo! —

V Beogradu priredi APZ velik koncert v sredo 10. t. m. v Kolarjevi ljudski univerzi ob 20.30. Dirigiral bo g. France Marolt. Program vsebuje dela Volarića, G. Ipavca, Jenka, Nedvede, Sachsa, Michla, Hajdriha, B. Ipavca, Maška, Vilharia, Gerbiča. V Beograd se bo Akademski zbor pripeljal iz Sarajeva v sredo 10. t. m. zjutraj ob 5.15. —

Občni zbor »Uniona«, hotelske in stavbinske d. d. v Ljubljani, bo v torek 16. t. m. ob 17. Delnice je položiti do 10. t. m. —

Zlet na velesesem v Ljubljano. Goriški potovalni in turistični urad v Gorici (Ufficio Viaggi & Turismo R. Appiani, Gorizia) je tudi letos kakor druga leta dobil od odločujočih oblastev v Rimu dovoljenje, da priredi obisk ljubljanskega velesesma. Razen Goricanov se potovanja lahko udeležijo tudi izletniki iz tržaške in videmske pokrajine. Ker je bilo dovoljenje za obisk povsod v Julijski Krajini sprejeto z velikim veseljem, bo za zlet gotovo potreben poseben vlak, zlasti se, ker je notranje ministristvo dovolilo osebni potni list po znižani pristojbini. Vlak bo vozil iz Gorice 3. junija in se bo vrnil 8. junija. Peljal bo preko Podbrda in se bo ustavil v Anahovem, v Kanalu, pri Sv. Luciji in v Podbrdu. Prijave sprejema zgoraj imenovani urad R. Appiani do 30. aprila. Potnina za tja in nazaj znaša 100 lir. V tem znesku so razen stroškov za vožnjo zapodeni tudi stroški za osebni potni list in za konzularni vizum. Kdor se prijavi in plača predpisani znesek, dobi potrdilo, da se udeležil ljubljanskega velesesma. S to izjavo naj se zgleda pri občni in prosil za potni list. Pri tej priliki mu ni treba plačati nobene pristojbine, ker jo je že vplačal pri prijavi. Kdor ima zapadel potni list, plača za potovanje namesto 100 lir samo 86 lir. Zato pa mora pri prošnji na županstvu vložiti ta svoj zapadli potni list skupno z izjavo, da se hoče udeležiti velesesma v Ljubljani. —

Gg. rezervni oficirji! Zahtevajte poseben člen vseh oficirskih potrebščin. Stermecki, Celje. —

Na Milanski velesesem z avtobusom od 20. do 23. aprila. Prijave do 14. aprila v Okornovi izletni pisarni, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, tel. 22-50. —

Kanaške petorke kot predmet spora! Senzacija sveta kanadske petorke so spet vznemirile Ameriko. Vodi se namreč spor med roditelji in državo. Petorke so se razvile v zares divno deco v ponos vseh, ki se zanje brigajo. Ako želite, da bo tudi vaše dete imelo odlično negovano kožo, tedaj vam za nujno nego priporočamo kremo Babymiro, ki se s uspehom uporablja proti krastam, lišajem, raskavosti, ranam, opeklinam, prisuhi ter naribani in vneti koži.

Dobe, start ni potreben samo v sportu, temveč tudi v življenjski borbi. Borba za obstanek terja od človeka, da bo zdrav, odporen in dobrih živcev. Kdor pokazuje močnejšo odpornost v vsakdanji borbi, ta zmaga. S pravilno prehrano se krepi odporna sila organizma in se poveča volja za delo. Zato je treba vzeti za dopolnilsko in popoldansko malo južino eno do dve skodelici preizkušene krepljene hrane ovomaltine, ki krepi in zagotavlja hrano zdrav razvoj in odpornost. —

Lastni interes vsakega bolnika, ki se želi rešiti naduhe, pljučnih bolezni in podobnega, mu nalaga, da se okoristi s ponudbo trdke Puhmann & Co. Berlin 614, Müggelstrasse 2525 a, ki obstoji že mnogo let in brezplačno razpošilja poučno brošuro s slikami. Pazite na oglaš 7. strani. —

Izlet v Grčijo od 24. do 30. aprila. Informacije in prijave do 17. Putnik. —

Izlet na Milanski sejem od 21. do 26. aprila. Informacije in prijave samo do 10. Putnik. —

Dvakrat je skušala zastrupiti moža Medžarica Anka Czonta, stara 31 let in doma iz Horgoša v Vojudini. Godilo se je to lani v aprilu. Prvikrat je svojemu možu Karlu primetala strupa v vino, toda mož ni hotel piti. Drugič mu je dala nekakšnega zdravila, češ da je to za pomirjenje živcev in za dobro spanje. Mož pa je steklenico odnesel v lekarno, kjer so ugotovili, da je to razkrojen strup za

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM

V ŠISKI — Telefon 41-79

Sijajna filmska komedija s Claudette Colbert v naslovni vlogi

Divne laži

Nine Petrovne

Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9., jutri ob pol 9. uri.

V dopolnilo: Foxov zvočni tehnik.

Prihodnji spored:

Ciganček

muhe. Ljubezna žena je prišla pretekli četrtek pred veliki kazenski senat v Suhotici, kjer je izpovedala da se je hotela rešiti moža, ker je bolehal za kostno jetiko. Tri mesece potem, ko ga je skušala zastrupiti, je podlegel bolezni. Anka je trdila, da jo je k zastrupitju nagovarjala prijateljica Julija Sereševa. Pri sočudenju sta si skušali v lase, topli sta se, se grizli in si pulili lase, dokler jih ni razdvojil paznik. Anka Czontova se bo pokorila tri leta v ječi.

Dekleta so kupovali in prodajali. Po raznih mestih Jugoslavije se je pričelo odločno pobijanje nemoralne. Kakor je Split odpravil veseljaška dekleta po nočnih lokalih, tako se bo odločila tudi Banjaluka. V Sremski Mitrovici pa je oblastvom uspelo razkinkati nevarno tolpo trgovcev z dekleti, ki so bili v Sremsu že dalje časa na delu. Orožniki so dognali, da so trije taki prekupovalci kupili v Lačarku od nekega gostilničarja mlado pevačico za 700 din in jo odvedli v Martince. Orožniška patrila se je brž podala za njimi, toda prekupovalci z dekleti so bili o tem brez obveščeni in so z avtom pobegnili v vas Ležimir pod Fruško goro, kjer so deklet odstopili gostilničarju Belicu za 1.000 din. Orožniki pa so jih vlovili in vse skupaj odgnali k okrožnemu sodišču v Sremski Mitrovici. Za enkrat je zaprtih četrdeset oseb preiskava pa se nadaljuje in bodo orožniki spravili še nekatere zavezničke na varno.

Iz Ljubljane

Himn. Včeraj sta se v Prešernovi ljubljanski cerkvi v Trnovem poročila gđc. Karolina Nahtigalova, hčerka predsednika Akademije znanosti in umetnosti, g. vseučil. prof. dr. Rajka Nahtigala, in g. inž. Duško Berež, kapetan II. kl. Za prico sta bila na nevestini strani g. vseučil. prof. dr. Ramovš, na ženini pa g. inž. Prelovec, kapetan I. kl. pri stahu utrbenih del. Ves ganljivo intimni obred je z glasbenimi vložki na orglah prisrčno povzgnil mladi mojster g. konservatorist-stud. phil. Primož Ramovš. Novoporočencema želimo obilo sreče!

FOTOAMATERJI!

Za kvalitetno razvijanje, kopiranje in povečanje Vaših filmov — Vam jamči — edina specialna fotografska

JANKO POGAČNIK

Ljubljana — Tyrševa cesta.

Jubilejna telovadna akademija Sokola Ljubljana—Zgornja Siska. Drevo prirediteljsko društvo Ljubljana—Zgornja Siska po vestni pripravi jubilejne telovadno akademije, ki nastopijo na njej vsi telovadeči oddelki. Spored obsega 12 točk, poleg raznih simboličnih prostih vaj bodo naraščajni nastopili z vajami na drogih, naraščajni pa na dvovišinski bradli. Večina prostih vaj so sestave domačih vadiateljev. Upamo, da se bo tudi tokrat naša narodna javnost rada odzvala povabilu in nam s številnim posetom dala novih pobud za prihodnje jubilejne prireditve, ki jih pripravljamo v proslavo desetletnice društvenega obstoja. Z danes pa ob enem opozarjamo na prihodnjo dramsko premiero, ki bo v nedeljo, 14. t. m. Dramski odesk uprizori duhovito komedijo »Mlad gospod šef«, Zdravo!

Smučarji, turisti in sportniki!

Uporabljajte dr. KMETOVO MAZILLO IN OLJE ZA SONČENJE. — Dobi se povsod. Zaloga: Lekarna dr. St. Kmet, Ljubljana, Tyrševa cesta.

Gledališče mladih, pooblaščenno gledališče za dravsko banovino, bo v petek, 12. aprila, uprizorilo v franciskanski dvorani Cankarjevo »Lepo Vido«. Delo bo režiral Zvonimir Sintič. Predstava obeta biti zanimiv kulturni dogodek.

V Sentažahskem gledališču bo drevi ob 20.15 deveta ponovitve zabavne veseleigre »Pekovska«. Lepe pesmi in godba povzljajo pestro dejanje. Na odru in v dvorani imamo pravo pomladno razpoloženje. Občinstvo, ki je vselej napolnilo dvorano, odhaja izredno zadovoljno. Zasedba vlog je ista ko pri premieri in igra vloga Dobernika spet g. Hanžič. — Preskrbite si vstopnice že vnaprej, ker jih zvečer ne boste več dobili.

JNAD Jugoslavija. Članstvo opozarjamo, da bo v ponedeljek 8. t. m. ob 20. izredni občni zbor. Odbor.

Ne zamudite! Ne pozabite!

Danes se Vam nudi zadnja prilika, da si ogledate največjo senzacijo sezone — najnovejši film kralja džungle

PREDSTAVE ob 10.30 dop. (znižane cene) ob 15., 17., 19. in 21. uri

Tarzan in njegov sin

Kino Union

Tel. 22-21

Ta film je videlo v Ljubljani že nad 20.000 ljudi in vsi so navdušeno govorili o tej izredni filmski senzaciji sezone!

SPORT

Spilčani v Ljubljani

Predzadnje kolo v hrv.-slovenski ligi in XVI. kolo pri Srbih

Tekmovanje v hrvatsko-slovenski ligi je dospelo že do XVII. ali predzadnjega kola. Dogodki so se do semkaj razvijali tako, da je konkurenca že nekoliko izgubila na privlačnosti, in sicer predvsem zato, ker je najvažnejše mesto med vsemi že dolgo odano, med kandidati za odhod iz lige pa je tudi naša Ljubljana, ki je letos ta usoda ne bo posebno bolela. Tako je prišlo, da so za konec tekmovanja ostale najbolj zanimive one tekme, ki bodo odločale o zasedbi tretjega mesta, s katerega bo tudi še dana možnost za vstop v finalno tekmovanje.

Današnji spored v naši ligi obsega spet vseh pet tekem, od katerih bo ena, ki bo obenem zadnja, tudi na ljubljanskih tleh.

Tekma za prestiž belo-zelenih

Ob 15.30 na igrišču ob Tyrševi cesti s predtekmom ob 14.

Skoraj popolnoma točno je pred kratkim zapisal kolega iz »Novosti«, da je Ljubljana likvidirana. Deloma je likvidirana zato, ker bo v prihodnji prvenstveni sezoni igrala v lastni slovenski ligi, deloma pa zato, ker si je v teku letošnje spomlad nabrala porazov in rada ali nerada končala na zadnjem mestu v tabeli, od koder zanjo v teh zadnjih dveh tekmah skoraj ni več rešitve.

Toda ne glede na to, da je likvidirana in v družbi ostalih kandidatov iz območja HNS prav za prav nima več opravka, bi bilo v velikem interesu, da se v današnji tekmi proti enajstorici Splita vendarle pokaže s prave strani. Moštvo je v vseh zadnjih nastopih imelo razne težave in nevedčnosti, tako da vseh porazov morda le ni pripisati njegovi trajni slabi formi. Danes ima najlepšo priložnost, da to dokaže pred domačim občinstvom in ga vsaj nekoliko spet privede nase. Tudi v nogometu je treba nekaj sreče in morda se bo prav od danes njeno kolo obrnilo v prid belo-zelenim. Kdor količnik spremlja naš nogomet, bo danes še enkrat stopil na igrišče na Tyrševi cesti in morda lahko sam

videl, da »kljub vsemu« se ni treba govoriti o koncu slovenskega nogometa.

Ostali štirje pari

Med ostalimi štirimi tekmami bo vsekakor najvažnejša ona med Hajdukom in Gradjskim v Splitu. Splitški »belci« so najbolj resni kandidati za še razpoložljivo tretje mesto v tabeli, toda danes imajo za nasprotnika velikega favorita in nedavnega zmagovalca nad švicarsko državno reprezentanco — samega Gradjskega. »Purgeri« imajo v Splitu radi smolo in zato jim Hajdukovi prijatelji tudi za danes proročujejo nekaj neprijetnega. Za tekmo vlada v Splitu in okoličnici zanimanje.

V Zagrebu bosta igrala Concordia in SSK iz Sarajeva, tudi oba dva kandidata za tretje mesto v tabeli. Concordiji, ki je zadnjič v Sarajevu tesno izgubila, pripisujejo danes zaradi domačega igrišča večje šanse. Dvojni spored v Zagrebu bo izpolnila še tekma med Haškom in Bačko, kjer pa vprašanje zmagovalca ni niti odprto. Haškovi so sigurni na svojem drugem mestu in so v zadnjih tekmah pokazali, da proti moštvom, kakor je Bačka ne mislijo izgubiti nobene točke več.

Zadnja tekma iz te lige bo na sporedu v Varaždinu, kjer se bosta srečala oba soimenjka. Slavija iz Varaždina in Slavija iz Osijeka. Domači so doma skorajda favoriti, razen tega pa je ta tekma zanje tudi mnogo večjega pomena kakor za goste. Verjetno je, da bomo drevi obe točki pripisali njim.

Spored v srbski ligi

Današnje kolo bodo v srbski ligi odigrali XVI. kolo, za katerega je spored razdeljen takole:

V Beogradu: BSK — ZAK in Bask — Bata, v Novem Sadu: Vojvodina — Jedinstvo, v Zemun: Zemun — Slavija (S) in v Skoplju: Gradjski — Jugoslavija.

SK Slavija. Danes ob pol 10. igrajo juniorji II. prijateljsko tekmo z juniorji Svobode, in sicer ob lepem vremenu za Kolinsko tovarno. Opremo dvignite do pol 9. pri Gjuranu. Prosim vse, ki ste v postavi, točno! Načelnik.

Domači prvenstveni spored

Prvi letošnji termin v domačem prvenstvu je za številne tekme v vseh razredih in skupinah razdeljen takole:

V LJUBLJANI: igr. Jadrana: ob 9. Grafika: Adria, ob 10.30 Reka: Disk, ob 14. Slavija: Moste jun. in ob 15. Slavija: Mladika; igr. Ljubljane: ob 9. Hermes: Bratstvo, ob 14. Svoboda: MARS in ob 15.30 ligaška tekma (glej zgoraj); igr. Korotana: ob 10.15 Korotan: Moste.

V CELJU: igr. Atletika: ob 14. Atletik: Olimp. jun., ob 16. Olimp: Atletik; igr. Olimpa: ob 10. Štore: Borut; igr. na Glaziji: ob 14.30 trening Celje: Jugoslavija, ob 16. trening obeh mladinc.

V KRANJU: ob 15.15 Kranj: Jadran. V TRBOVLJAH: ob 15.15 Amater: Hraštink in že ob 9.45 Trbovlje: Litija. V MARIBORU: na igrišču Rapida: ob 14. Maribor: Železničar rez. in ob 15.30 Maribor: Železničar.

V ČAKOVCI: igr. Gradjskega: ob 15.30 Gradjski: Rapid. V MURSKO SOBOTO: ob 15.15 Mura: ČSK — ter še v Zagorju: ob 15. Svoboda: Retje; v Trzinu: ob 15.30 Ljubelj: Savica; v Kamniku: ob 15. Kamnik: Virtus, v Hraštinku: ob 14. Radeče: KSK in v Dolnji Lendavi: ob 15. Lendava: Drava.

V Celju bo ob 14.30 na Glaziji cross-country v priredbi atletske sekcije SK Celja.

Odpoved šentjakobskemu gledališkemu odru

Mestno poglavarstvo je najboljšemu amaterskemu odru v Sloveniji odpovedalo dvorano, v katero je uprava odra investirala 150.000 Din

Ljubljana, 6. aprila
Šentjakobskemu gledališkemu odru, ki je prav letošnjo sezono razvil izredno živahno in uspešno delavnost — uprizaritve znane Nušičeve satire »Uježe« je pri našem kulturnem občinstvu našel na prav navdušen sprejem — grozi hud udarec. Kakor nam poročajo, je uprava odra dne 15. marca, prav na dan, ko se je vršila dobrodelna predstava »Uježe« za obolenega slovenskega skadatelja, prejela od mestnega poglavarstva odpoved dvorane v Mestnem domu, ki je po pogodbi odru na razpolago do konca junija 1942. V odpovedi mestno poglavarstvo ni navedlo razlogov, ki so ga napotili do tega koraka, govori pa se nekaj o tem, da bo dvorano magistrat uporabil za spalnico poklicnih gasilcev, od druge strani pa, da jo je namenil stolni prosveti. Ko je uprava Šentjakobskega gledališkega odra pred 9 leti prevzela prostore v Mestnem domu, je iz lastnih sredstev zgradila modernim potrebam ustrežajoči igralniški odru, da je v preureditvi investirala okrog 150.000 din. Če mestno poglavarstvo ne preklicuje odpovedi, bo najboljši amaterski

oder, kar jih imamo v Sloveniji, ostal brez strehe in se bo moral šentjakobska igralška družina, ki je v dobrih dveh desetletjih svojega plodovitega udejstvovanja dala iz svoje srede celo vrsto talentov našemu Narodnemu gledališču, raziti.

Odpoved, ki je doletela Šentjakobski odru v kulturnem življenju Ljubljane v zadnjem času nikakor ni osamljen primer. Podobne usode je bilo v zadnjih letih deležno že lepo število vzgojnih in kulturnih ustanov. Tako je moralo kulturno društvo »Atena« zapustiti svoje mesto v Tivoliju, tako so bili odvzeti prostori Vajenskem domu v stari šentpetrski vojašnici, Sokolu na Taboru kopališče, Sokolu na Viču telovadišče. Značilno za čas in razmere na je, da pri vsej tej načrti demontaži naprednih nacionalnih organizacij na drugi strani ne opažamo nikakega znatnejšega razmaha in prospeha. Zato se nam zdijo tudi malo verjetno, da bi odpoved Šentjakobskemu gledališkemu odru mogla dati kaj pridne pobude za poživitev Ljudskega odra, ki kljub najugodnejšim razmeram je nekaj let sem ne kaže nikake delavnosti.

SPD je položilo obračun

Osrednje društvo šteje 5294 članov in premore 19 planinskih postojank in domov

Ljubljana, 6. aprila
Snoči je Osrednje društvo SPD položilo račune svojega letnega delovanja na svojem sedem in štiridesetem obnem zboru. Društveni predsednik dr. Josip Pretnar je otvoril skupščino ter najprej pozdravil zastopnika bana, načelnika dr. Trstenjaka, županovega zastopnika inšpektorja Westra, predstavnika divizijske oblasti majorja Vajeviča in pogranične čete kapetana Štolfo, zastopnika kluba Skale inž. Žumra, Zveze za tujski promet dr. Zizka in šumske uprave inž. Juvana. Poseben pozdrav je veljal našemu mlademu kralju-planincu, ki so mu naše planine posebno pri srcu. Predlog predsednika, da se pošlje z zborovanja vdanostna brzojavka kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu so zborovalci navdušeno sprejeli. Pismeno je pozdravil občni zbor planinskih starešina predsednik Zveze planinskih društev dr. Fran Tominec.

Tajnik dr. Arnošt Brilej je v svojem poročilu navedel, da je imelo osrednje društvo konec leta 1939, vsega skupaj 5294 članov, kar znaša v primeri s prejšnjim letom 92 članov več. Osrednje društvo je upravljalo v pretekli poslovni dobi 19 planinskih postojank in domov V organizaciji Asociacije slovanskih planinskih društev, ki

je zaradi prestanka Češkoslovaške in Poljske republike izgubila dva svoja glavna člana in v okrnjenem stanju nekaj časa ne bo mogla posloovati, je imelo društvo v preteklem letu krepko zastopstvo, saj je bil član dr. Fran Tominec v letu 1938-39 predsednik asociacije in sta bila dva funkcionarja SPD odbornika te velike slovenske organizacije. Na kongresu Mednarodne unije v Zermatu je bil v izvršni odbor izvoljen tudi naš delegat, kar je lepo priznanje za uspešno delo Jugoslovenov v tej mednarodni organizaciji in na polju planinstva sploh. Prav tako se je društvo marljivo udeleževalo akcij in aktivno sodelovalo z raznimi sorodnimi organizacijami ter z izleti, predavanji, tiskom pospeševalo razvoj planinstva pri nas.

Gospodar Jože Cesar je napovedal novi proračun, ki znaša za tekoče leto 519.000 din in ki je bil soglasno sprejet. Debata o poročilih se je dotaknila med drugim tudi vprašanja udeležbe na obnem zboru, ki zaradi svoje pichosti izpričuje, da manjka pri članstvu zavesti za skupnost in idejno povezanost. Po odobreni razrešnici društvene uprave, ki ji je potekla triletna poslovna doba, je bila izvoljena nova uprava in novo nadzorstvo. Za predsednika je bil po-

novno soglasno izvoljen dr. Josip Pretnar, za odbornike pa dr. Alojz Vrtačnik, dr. Arnošt Brilej, Stane Hudnik, Jože Jeretina, Adalbert Pučnik, Lavoslav Dolinšek, Ivo Marsel, Josip Cesar, Pavel Kunaver, Janez Kveder, dr. Anton Mrak, Vinko Zor, dr. Stane Tominec in dr. Bogdan Brečelj, za namestnika inž. Ciril Pogačnik, Franjo Zagar, inž. dr. France Avčin, Angelo Battelino in inž. Nace Perko, za revizorja pa Emerik Ferlic in Henrik Lindtner. Izrečena je bila zahvala marljivemu odborniku tovarišu Jeriču, ki je zaradi bolezni sklonil izvolitev v novi odbor.

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 7.: Asmodej. Izven. Znižane cene ob 16 din navzdol.

Zaradi nenadne obolenosti g. Josipa Daneša-Gradiša, ki se nahaja v zdravniški oskrbi v bolnici, bo prosiava njegovega 40 letnega delovanja preložena na kasnejši čas. Naše občinstvo, katerega tople simpatije je deležen naš igralec, bo gotovo z obžalovanjem sprejelo vest o obolenosti Daneša, ki mu je zdravniški konzilij za nekaj časa zabilil nastopanje.

Zaradi vpkolice članov Jermara in Gregorina ter nenadne obolenosti Daneša, je bila uprava Narodnega gledališča primorana repertoar nekoliko spremeniti ter prositi p. n. občinstvo, naj to upošteva. V torek 9. t. m. bo prvič na našem odru uporičev Bevkove izvirne slovenske igre »Partija Saha«.

O P E R A

Nedelja, 7. ob 15.: Lumpacijs Vagabundus. Izven. Znižane cene ob 30 din navzdol. Ob 20.: Balet Hrestač, Bajazzo. Izven. Gostovanje tenorista Kolarova iz Zagreba. Znižane cene ob 30 din navzdol.

Bolgarski tenorist Stojan Kolarov, ki je z velikim uspehom gostoval pred dvema leti pri nas z bolgarsko opereto, bo nastopil drevi v Leoncallovih »Glumačih«. Kolarov je zadnjič član zagrebškega gledališča, kjer ga zavoljo priklupnega glasu in nadvse simpatične pojave štejejo med najpriljubljenejše pevce.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 7.: Pekovska.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 7. ob 15.: Cigan baron. Znižane cene. Ob 20.: Kovarstvo in ljubezen. Znižane cene.

R A D I O

Nedelja, 7. aprila.

Ljubljana, 8. Jutrnji pozdrav, 8.15: Prenos iz franciskanske cerkve. — 8.45: Verski govor (dr. Gvido Rant). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Ruski sekstet. — 10: Pravi obraz Indije. — 10.20: Koncert vojaške godbe. — 10.30: Triglavskega. — 12: Slavne pevke pojo (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. 13.02: Nedeljski koncert radijskega orkestra. — 16.30: Kaj ima fant od vere (dr. Gregorij Žerjav). — 17: Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. — 17.30: Kvarter mandolin (A. Samarin). vmes plošče. — 19: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura: Naše višje šole (dr. Ivan Dja) iz Beograda). — 19.40: Objave. — 20: V domačem veselju (koncert radijskega orkestra). — 21.30: Audran: La Mascotte, opereta (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Samospevi ge. Stefanije Vuk-Frankovske.

Beograd 19.40: Narodna glasba. 20.40: Skladbe Petra Kenjovića. — 22: Lahka godba in ples. — Zagreb 20: Pesmi iz Sreina in Slavonije. — 20.45: Zabaven spored. — 22.20: Ples. — Sofija 18: Lahka glasba. — 20: Bariton. — 20.30: Operetni odlomki. — 21.55: Ples. — Praha 19.25: Iz čeških operet. — 20.25: Zvočna igra. — 21.10: Orkester in violina. — 22.15: Pester spored. — Rim 17: Lahka godba. — 21: Simf. koncert. — 22.15: Mali orkester. — 23.15: Ples. — Berlin 19.30: Valčkova ura. — 20.15: Pester glasbeni spored. — 22.45: Vesela muzika. — 24.10: Nočni koncert. — Pariz 21.30: Zvočna igra.

Ponedeljek, 8. aprila.

Ljubljana 7: jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Za dobro voljo (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Zdravstvena ura: ženska samopomoč (dr. A. Brečelj). — 18.20: Fjodor Šaljapin (plošče). — 18.40: Naša mesta v predzgodovini (dr. Rajko Ložar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Zlatibor (inž. Salih Omanović iz Beograda). — 19.40: Objave. — 19.45: Več manire. — brez zamere (Fr. Govekar). — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za ples (plošče).

Beograd 19.40: Zvočna igra. — 22: Klavirske skladbe. — 22.30: Plošče. — Zagreb 17.15: Petje in kvartet mandolin. — 20: Klavirske skladbe. — 20.30: petje. 20.30: Tamburaški zbor. — 22: Ples. — Sofija 18.05: Bolgarska glasba. — 19: Orkester. — 20: Simf. koncert. — 21.30: Lahka in plesna muzika. — Praha 20.30: Zvočna igra. — 20.50: Plošče. — 21: Lahka glasba. — 22.35: Iz zvočnih filmov. — 23: Češki koncert. — Rim 17.15: Klavirske skladbe. — 21: Koncert orkestra in solistov. — 22.10: Violinske skladbe. — 23: Ples. — Pariz 20.45: Violinske skladbe. — 21.30: Prenos operete. — Berlin 19.45: Drobne melodije. — 20.15: Zabaven spored. — 21: Čajkovskijskij VI. simfonija. — 22.30 Lahka godba. — 24.10: Nočni koncert.

Razpuščena družba

Iz kraja, na katerega se je nanašal nedavni naš dopis pod gornjim naslovom, nam je postal dolgoleten naročnik pismo v želji, da ne bi bila storjena krivica tistim, ki bi se morda brez krivde čutili prizadete z navedbami v prvem dopisu. »V kraju bivam že dvajset let v učiteljski službi, pravi naš naročnik. Reči pa moram, da še ne pomnim pri nas tako pozhrtvalnih in priljubljenih duhovnikov, kakor jih imamo ravno sedaj. Ob gospoda sta dobra človeka po srcu in duši. Na srcu in duši je res predvsem dušni blagor župljanov in se pri tem delu ne strašita nikakih žrtev. Vedno mi je bilo na tem, da delamo, posebno v našem kraju, kolikor le mogoče skupno. Zgodilo se je, da smo 1. decembra skupno praznovali državni praznik po nemali zaslugi omenjenih gospodov. Pri akademiji so skupno sodelovali Sokoli in fantje fantovskega odseka.«

Reynaudova evropska karta

Francoska pojasnila svojevrstne senzacije

Pariska »Illustration« je, kakor smo že pred dnevi zabeležili, dne 16. marca objavila veliko sliko na zunanjem ovitku, predstavljajočo poset Rooseveltovega odposlanca Sumnerja Wellesa pri tedanjem finančnem ministru in sedanjem predsedniku francoske vlade Paulu Reynaudu. Poleg njih je na sliki še ameriški odpravnik poslov v Parizu Murphy. Trije državniški sede v pomenku v običajni ministrski sobi, ki ne bi imela prav nobene posebne značilnosti, da ne bi stalo pred njimi stola z velikimi zemljevidom Evrope. Ta zemljevid je postal predmet ogorčene debate po časopisju in se je zaradi njega zadnje dni prelilo ogromno črnila.

Skrivnost zemljevida v Reynaudovem kabinetu je odkril neki madžarski list, ki je zagnal velik krik in vik, češ da predstavlja karta novo razdelitev Evrope, kakor jo nameravajo izvesti Francozi in Angličani po vojni. Šele sedaj je slika francoske ilustrirane revije, ki jo dobite po vsem svetu, pričela vzbujati vedno večje zanimanje svetovne javnosti. Časopisje prizadevih držav je pričelo protestirati in v Ameriki se je razvila propaganda, češ da je zaupnik prezidenta Roosevelta v Evropi razpravljal že o razkosanju Nemčije in o okrnitvi Italije in da je sodeloval pri načrtih, naperjenih proti življenjskim interesom nekaterih evropskih narodov. Propagandi v Ameriki je bil storjen nagel konec. Sumner Welles je podal izjavo, v kateri pravi, da sploh ni opazil zemljevida v Reynaudovem kabinetu in da niti v Parizu, niti nikjer drugod ni govoril o kakih teritorialnih preureditvi Evrope.

Istočasno je francoska vlada pojasnila, kako je bilo z dotično karto. V kabinetu g. Reynauda se je nahajal evropski zemljevid iz leta 1919, na katerem je minister vrisaval razna gospodarska področja z različnimi barvami. Na fotografiji je postala slika temna in retušer je, da jo poživljal, vrisal v njo državne granice po spominu, vezanem na karte Evrope iz mirnih povojnih let. Cenzura je očitno prezrla, da je retušer bil slab geograf in še slabši politik, in tako je bila slika objavljena ter predstavila naravnost fantastično karto že itak popolnoma zmešane Evrope.

Eva kakšna je ta »Reynaudova« karta »nove Evrope«: Med Nemčijo in Dansko ni meje, tako da se zdi, kakor bi bila Dan-

ska del Nemčije; Belgije in Nizozemske retušer ni ločil z nikakršno mejo; Vzhodne Prusije sploh ni zaznamoval; Madžarsko in Avstrijo je spojil v enoto, ali vsaj med obema potegnili tako nerazločno mejo, da je ni opaziti; Avstrijo je napravil tako površno, da ji je dodal naš gorenjski kot, Trst, Gorisko in del Istre; Rumunija mu je prišla odločno prevelika, zato pa je Bolgarija spet znatno premajhna; Grkom pa je bil mož odločno naklonjen, ker je izsušil celo Egejsko morje, ter spojil kopnino Grške s kopnino Male Azije; pri tem je v to novo kopnino pomislil tudi italijanski Dodekanez; zamašil je Dardanele in Bospor ter tako Crno morje popolnoma oddelil od Egejskega; da je zatrpal tudi Marmarsko morje, je seveda samo po sebi umljivo. Spojil je tudi Sicilijo z Italijo. Španijo s Severno Afriko in Skandinavijo z Dansko. Poznavalci zemljepisja so na karti odkrili 15 grobih napak in nebroj manjših. Če bi bila Welles in Reynaud res razpravljala o novi Evropi in hotela fiksirati nova ozemlja, bi se bila pač morala ustaviti pred osušitvijo Egejskega in Marmarskega morja ter delov Jonskega in Sredozemskega morja...

Kdor se nekoliko spozna na fotomontažo in na retušo, bo v ostalem na sliki takoj opazil, da so razne črte na karti, ki predstavljajo dozdnevne nove meje, naknadno vnešene na sliko in da se na originalu ne nahajajo. Ze samo to dejstvo potrjuje verodostojnost francoskega pojasnila. Ni manj tehtno pa seveda ni politično pojasnilo. Kakšen razlog bi mogel imeti francoske oblasti, da bi pustile v svet karto, ki s svojimi mejami, če bi bile res nameravane, mora izzvati med drugim v Italiji, a tudi v Jugoslaviji, največji odpor, torej v dveh državah, glede katerih Francija sigurno nima nobenega razloga kvariti svoje odnose z njima? Kdor ve, kako skrbno si francoska politika prizadeva očuvati najboljše odnose zlasti napram Italiji, bo razumel nesmiselnost objave načrta, ki naj Francijo pokaže kot odkrito sovražnico te njene sosedne države.

Senzacija z Reynaudovim zemljevidom polagoma polega in bo kmalu zapadla pozabljenu. Ostala pa bo zabeležena v arhivih »živčne vojne«, ki se danes s tako neizprosno doslednostjo vodi v Evropi.

Konvoji

Kako se trgovske ladje varujejo pred napadi

Od časa do časa objavlja angleška admiraliteta lakonične statistične podatke o uspehih »konvojskega sistema« proti podmorniški nevarnosti. Po teh podatkih je od početka vojne do konca marca vozilo v konvojih okrog 12.000 ladij, od katerih jih je bilo potopljenih samo 39, kar bi značilo, da je na vsaki 400 vozilnih ladij bila potopljena le ena, dočim je ostalih 399 srečno doseglo svoj cilj. Čeprav javljajo nemški viri višje število žrtev, je vsekakor gotovo, da je konvojski sistem zaenkrat najboljša obramba trgovskih ladij pred sovražnim napadom.

Pod izrazom »konvoj« razumemo v strnjem redu vozečo skupino 6 do 20 trgovskih ladij, spremljano in obdano od vojnihi ladij, ki določajo brzino in smer vožnje vse skupine. Namen konvoja je zaščititi trgovske parnike pred napadi sovražnih ladij, podmornic in letal. Sistem vožnje trgovskih ladij v konvoju je uvedla angleška admiraliteta šele v teku svetovne vojne sredi leta 1917, ko je grozila takratna ostra nemška podmorniška vojna pognati na dno morja večino angleške trgovske mornarice in presekatih življenjske zveze med Veliko Britanijo in ostalim svetom. Angleški pomorski strokovnjaki so se dolgo upirali uvedbi sistema konvojske vožnje in so navajali proti njej celo vrsto razlogov, od različne brzine trgovskih ladij pa do pomankanja za spremljanje potrebnih vojnihi ladij. Končno pa so se morali udati pritisku angleške vlade in danes sami priznajo, da se je to zgodilo v poslednji uri. Bili so takrat časi, ko se nemške podmornice en sam mesec potopile do 700.000 ton angleških parnikov, to je približno toliko, kolikor so jih izgubili Angličani sedaj v prvem polletju nove vojne. Uvedba konvojev je položaj res spremenila skoraj preko noči. Število potopljenih angleških parnikov je padlo od tedna do tedna ter so bili končno žrtev napadov nemških podmornic samo še nevarni parniki, ki se niso hoteli vključiti v konvoje ali pa posamezno vozeči angleški parniki. Od srede leta 1917. do konca vojne je vozilo 16.639 angleških parnikov v konvojih, a je bilo od potopljenih vsega skupaj samo še okrog 110.

Na podlagi teh izkušenj v svetovni vojni je angleška admiraliteta uvedla konvojski sistem že takoj v prvih dneh sedanje vojne. Izkušnje prvih šestih mesecev druge svetovne vojne so v celoti potrdile izkušnje iz let 1917 in 1918. Kakor so Nemci odlični pomočniki in vojski, do danes še niso iznašli učinkovitega sredstva, ki bi resno ogrozilo parnike, vozeče v konvoju. Najbolj nevarna so jim še letala, a tudi neprimerno manj kakor osamljeno vozečim parnikom.

Trgovski parniki vozijo v konvoju po dva ali trije v eni vrsti, oddaljeni med seboj po 400 do 600 metrov, kakršne so pač vremenske prilike. Taka vožnja zahteva seveda od vodstva in moštva ladij največjo pozornost in izredno spretnost. Brezhibno mora poslovati zveza med poveljniskim mostom in strojnicami, kakor tudi signalna zveza med posameznimi v konvoju vozečimi ladjami. Posadke morajo biti dalje večje vožnji v popolni temi brez signalnih ladijskih svetilk, kajti konvoji vozijo, kjer se le da, ponoči in v čim večji temi.

Posebna naporna je konvojska vožnja v gosti megli. Ladje zmanjšajo razdaljo med seboj na 300 metrov. Vsak parnik vleče za seboj na malo manj ko 300 m dolgi vrvi velik, belo-rdeč obarvan sod, vodnik sledeče ladje pa mora ves čas vožnje v megli paziti, da se nahaja »megleni sod« nekaj metrov pred pramcem njegovega broda. Konvoji vozijo v megli največ z brzino do 7 milj (13 km) na uro, dočim vozijo normalno z brzino do 13 milj (22 km).

V predelih, kjer operirajo podmornice, ne vozijo konvoji v ravni smeri, temveč smer neprestano spreminjajo po poveljih konvojskega vojaškega komandanta. V temni noči in v gosti megli to ni potrebno in lahko ladje vozijo v ravni črti. Na ta

način tudi lahko nadoknadijo nekaj na času, ki ga izgube zaradi počasnejše vožnje.

Vsako opoldne sporoči vojaški voditelj konvoja vsem kapetanom v konvoju vozečih ladij zborna mesto za opoldne naslednjega dne. Na tem mestu se morajo zbrati vse ladje naslednjega dne v primeru, da bi razpustil med vožnjo komandant konvoja zaradi napada sovražnih podmornic ali bombnikov. Na zbornem mestu pa priplovejo lahko tako tudi ladje iz konvoja, ki so morale med vožnjo morda zadržati zaradi kakih tehničnih težav ali poškodb na svojih strojih. Za časa vožnje v konvoju se morajo vsi kapetani parnikov v njegovem sestavu brezpogojno pokoriti navodilom in poveljem vojaškega komandanta celokupnega konvoja. To velja tudi za ladje, ki pripadajo nevtralnimi državam, a so se priključile konvoju.

Vsak konvoj spremlja primerno število vojnihi ladij, sorazmerno z velikostjo konvoja. Večinoma so to torpedni rušilci, visokomorske torpedovke, lahke križarke, pa tudi posebne spremne ladje za konvoje, ki so jih zgradili Angličani. V sedanji vojni spremljajo konvoje še letala ter posebne protiletalske križarke, ki so opremljene prvenstveno z močno protiletalsko artilerijo vseh kalibrov. Te križarke spremljajo zlasti konvoje ob angleški obali, kjer so izpostavljeni napadom nemških bombnikov.

Vojne ladje, ki spremljajo konvoje so oborožene z lahko artilerijo, vodnimi bombami za boj proti podmornicam in čim močnejšo protiletalsko artilerijo. One neprestano krožijo okoli konvoja in pazijo na morebiti prečeče podmornice ali bližajoča se sovražna letala. To kroženje, ki jim ga omogoča njihova mnogo večja brzina, je obenem za nje najboljše jamstvo, da jih ne morejo zadeti torpedi sovražnih podmornic.

Nemško »Belo knjigo« je pripravil poslanik Moltke

Vatikanski »Osservatore Romano« objavlja v daljšem poročilu iz Berlina nekaj nemških odgovorov na trditve, ki so jih londonski »Times« objavili v zvezi z nemško »Belo knjigo« o vlozi ameriške diplomacije v zadnjih mescih pred vojno. »Times« so med drugim trdili, da so bili vsi dokumenti »Belo knjige« v rokah nemških oblasti že pred šestimi mesci in da jih je nemsko zunanje ministrstvo očitno nameravalo objaviti šele po povratku Rooseveltovega pooblaščenca Sumnerja Wellesa v Ameriko. Na meročajnem mestu v Berlinu, piše »Osservatore Romano«, pa zatrjuje, da je šele letos v januarju prejel bivši nemški veleposlanik v Varšavi Moltke nalog, naj v zvezi s proučevanjem vprašanja o vojni krivdi pregleda tudi vse poljske dokumente. Ker je bilo poljske

Naša ženska stran

Zanimiv dokaz naše dobrodelnosti

Freko dvesto sedemdeset dobrodelnih, humanitarnih, karitativnih, filantropskih itd. društev in organizacij skrbi v Ljubljani za dobrobit siromakov. V teh društvih in organizacijah je vključenih na tisoče članov in članic, ki so se obvezali, da jim bo skrb za siromake, ki se nahajajo v stiski, prva in poglavna dolžnost.

In glejte, kaj se je zgodilo in se vsak dan dogaja v tem mestu tisočih dobrih stvari!

Nekaj dni pred Veliko nočjo je na vrata posredovalnice za službe potekala mlada žena, ki so ji potekali dnevi nasečnosti. Njena službena knjižica je govorila o enajstih letih ramanja po svetu, iz službe v službo, iz kraja v kraj. Iz zadnje službe so jo odpustili zaradi nasečnosti. Nastalo je vprašanje: Kam zdaj? Prihrankov ni imela, domov ni mogla; pred več ko desetimi leti je morala zdoma, ker tam zanj ni bilo več ne prostora, ne kruha.

Upraviteljica posredovalnice jo je poslala v žensko bolnišnico. Niso je sprejeli: vse je prenapolnjeno. Vrnila se je v posredovalnico. Upraviteljica se je spomnila Unije za zaščito dece. Od tam so po telefonu zaprosili primarija ženske bolnišnice za sprejem nesrečne žene. Primarij je naročil po telefonu, naj upraviteljica posredovalnice napiše na listek, da je on dovolil sprejem, naj opremi listek s svojim podpisom in z žigom posredovalnice — in porodnica bo gotovo sprejeta. Nosača ženska, ki je že komaj hodila, se je znova napotila proti bolnišnici. Vnovič je stala tam s listkom v roki in prosila za sprejem in vnovič so ji povedali, da je ne morejo sprejeti.

Mirila je še ena noč in še en dan. Ženska je ležala v posredovalnici in njene ure so potekale. Zvečerilo se je. Proti polnoči se je začelo njeno stanje naglo slabšati. Vsako uro lahko pride do poroda. Upraviteljica je klicala reševalno postajo. Prišel je odgovor: Zapora je! Nohene ženske jim ne smemo več pripeljati! Kličite porodnišnico.

Upraviteljica je klicala porodnišnico. Dobil je odgovor: Ne moremo je sprejeti. Kličite babico!

Upraviteljica je vpila v telefon. Tu je posredovalnica za službe, ne porodnišnica. Nimamo tople sobe, niti tople vode, nobene priprave.

Glas iz telefona je imenoval dva zdravnika, ki naj napišejo priporočilo, potem ko bodo lahko sprejeli, drugače ne morejo in ne smejo, ker je vse prenapolnjeno.

Kaj zdaj?

Na tleh se je v porodnih krčih zvijala nesrečna žena in klicala po pomoči. Ali naj ob treh pomoči pošilja k zdravniku nekoga, ki sploh ne pozna mesta? Ali naj beži sama iskat priporočila, čaka bog ve kako dolgo pred zaklenjenimi vrati, da dobi ta listek — če ga bo sploh dobila — in pusti nesrečno samo tu na tleh? ... Preostala je še ena možnost: njeni prsti so vnovič obračali številke na telefonskem aparatu. Čez hip se je oglašil primarij porodnišnice.

Iz življenja Selme Lagerlöfove

Naša sotrudnica v Parizu je nedavno obiskala prijateljico slavne švedske pisateljice Selme Lagerlöfove. O svojem obisku in kramljanju z njo nam pošilja naslednje poročilo:

Gospa Elza Thulin je francoska novinarka. Napisala je že več slik iz življenja in dela svoje prijateljice Lagerlöfove, ki jo je obiskala zadnjič, ko je pisateljica praznovala svojo osemdesetletnico. Gospa Elza pripoveduje:

Saga, lepa in dobra vila čarovnica, ki jo pozna vsak švedski otrok, stanuje v Varmlandu, v pokrajini, kjer se nahaja posestvo Lagerlöfovih. Saga je morala biti izredno dobre volje in radodarna, ko se je pred enainosemdesetimi leti, nekega novembra, sedela na sedlu nad zibelko pravkar rojene deklice na posestvu Marbacha. A Selma ni bila edina iz rodu Lagerlöfovih, ki so zabeleženi v kulturni zgodovini švedske. Rodbina Lagerlöfovih je v svoji pietetosti castila svoje slavne prednike pisateljice Ano Marijo Lenngren, Tegnerja in Frödinga. Z vsi ljubosumnostjo je varovala svoje rodniške tradicije.

Veliki ljudje morajo pač pogosto prestopiti marsikatero težko preizkušnjo, preden pridejo do veljave. Selma ni bila v tem nikakoli izjema. Bilo ji je komaj tri in pol leta, ko je zbolela na nogah in ni mogla hoditi. Ni se mogla igrati z otroki in tekati z njimi, morala je sedeti pri babici ali kuharici in ti dve sta ji ves dan pripovedovali pravljice in pripovedke. Mala Selma je

Nujno je potrebna pomoč, gospod doktor! Ženske, ki ste jo večeraj priporočili, niso sprejeli, zdaj je tik pred porodom in tu vendar ne more rodit.

Primarij je interveniral, in zdaj so iz porodnišnice sporočili, naj ženska pride. V nekaj minutah je bil rešilni voz na mestu. Dva moža sta previdno dvignila nasečo žensko, ki se je zvijala v krčih. Položila sta jo na voz in poglajala. Bolnica je, omamljena od bolečin, nerazumevala, kaj se ji dogaja, ki se je sklanjal k njej in ji zastavljal nelagodno vprašanje: »Kdo bo plačal prevoznino? Imate sami denar, ali bo plačal OUZD?« Človek je to vprašanje ponavljal še takrat, ko so nesrečno žensko že spravili v porodnišnico.

Rodil se je otrok, ki je tehtal dva kilograma.

Minilo je šest dni. Sedmi dan so mlado mater odpustili iz bolnišnice. Spet je potekala na vrata posredovalnice in tu sta ona in njen otrok našla prvo zavetje. Bila je brez denarja, nezakurjeni prostori posredovalnice, skrb za jutri, pomankanje najpotrebnejšega, kar mora imeti mati za otroka, to je čakalo njo in njenega malega Emilčka.

Upraviteljica posredovalnice se je znova obrnila po pomoč na Unijo. Tam so ji svetovali, naj zaprosi pomoči na socialnem oddelku mestne občine. Stori la je tako in dobila odgovor, da socialni oddelk mestne občine v takih primerih ne more pomagati. Nimajo sredstev v te namene. Žena z otrokom naj gre na svoj dom ali v domovinsko občino. Ali pa naj se obrne na socialni oddelk banke uprave. — Odgovor socialnega oddelka banke uprave se je glasil, da ta zadeva sploh ne spada v njegov resor. Žena z otrokom naj se obrne na Karitativno zvezo v Marijanišču, kjer bo gotovo dobila potrebno pomoč.

Minilo je štirinajst dni in v spalnici posredovalnice se zmlomijo na stolu ob postelji majhna pletena košarica. V košarici spi štirinajst dni star Emilček. Njegova mati sedi v čakalnici, v vrsti deklet, ki čakajo na službo. Njegov oče... ali bo mali Emilček sploh kdaj spoznal svojega očeta?

V dolgi vrsti deklet, ki čakajo tu na službo, sta še dve, ki šivata plenice. Preden bo minil mesec ali dva, bosta tudi ti dve nastopili trnjevo pot materinstva, vseeno, ali zakonskega ali nezakonskega. Tri trije slučajni niso osamljeni. Teden za tednom, mesec za mesecem trkajo na vrata posredovalnice dekleta, ki so zaradi nasečnosti izgubila službo, domov ne morejo, prihrankov nimajo, ker od plač, ki jih dobivajo, ne morejo ničesar prihraniti in ni je v našem mestu ustanove, ki bi jim nudila zavetje v njihovih najbolj težkih dneh. Imamo Delavski dom, Delavsko zbornico, zavetišča za lastniški hišani, tri so socialni ustanovi in organizaciji, ki so si postavile za cilj pomagati človeku — ko pa ta abstraktni pojem dobi konkretne oblike, vsa ta dobrodelnost odpove na celi črti!

sateljica se zdaleč ni postala niti slavna, niti njena legenda o Gosti Berlingu popularna. Selma je delala in kmalu izdala knjigo. Ocena odličnega danskega kritika Georgesa Brandesa je opozorila skandinavski svet na to odlično pripovednico z iluzijami, toda krepkim stilom in polnim temperamentom.

Leta 1896 se je Selma preselila v pokrajino Dalecarlie, v bližino Varmlanda. Takrat je slučajno nekje čitala, da se je skupina kmetov iz Dalecarlie preselila v Palestino in tam osnovala kolonijo v duhu prvih kristjanov. Selma je sklenila obiskati svoje rojake, s prijateljico Sofijo Elkan se je podala na pot in to njeno potovanje je rodilo dve knjigi »Jeruzalema, izšli 1901—1902.

Selma je medtem zopet kupila svoje posestvo Marbacha in tam sestavila čudovito potovanje Nilsa Holgersona čez švedsko deželo. To delo ji je prineslo končno slavo. Leta 1904 jo je odlikovala švedska Akademija, leta 1907 je postala častni doktor univerze v Upsali, l. 1909. je dobila Nobelovo nagrado in 1914. je postala član švedske Akademije, prva ženska, ki je imela svoje mesto med osemnajstimi nesmrtniki. Kakšen je bil njen življenjski ideal, najlepše dokazujejo odgovori na naslednja vprašanja:

»Katero vrtilno najbolj cenite?« — Dobroto.

»Katera poteza v človeškem značaju vam je najljubša?« — Poštenost in globina.

»Katero odkritje vam je najdražje?« — Človeški značaj.

»Kaj smatrate kot največjo srečo?« — Samozaupanje.

»Kateri so Vaši najljubši pisatelji?« — Talenti, ki se porajajo.

»Katero je Vaše geslo?« — Vanitas vanitatum et omnia vanitas.

Zlata Pirnat

Tedenski jedilni list

PONEDELJEK. Obed: Ohrovtova juha. Goveja sekanica v omaki. Krompirjevi svažki. — Večerja: Potentni kolač s sirom. TOREK. Obed: Golaževa juha. Jabolčna žemljica. — Večerja: Fižol v solati z motvilcem.

SREDA. Obed: Na goveji juhi vltanci. Govedina. Pražen krompir. Kuhan hren. — Večerja: Svinjska glava s kislim zeljem. ČETRTEK. Obed: Goveja juha. Ajdovi žganci. — Večerja: Milanski rižoto. PETEK. Obed: Prepražena zdrobova juha. Čespijevi cmoki iz krompirjevega testa. — Večerja: Makarončki z paradizni-kovo omako.

SOBOTA. Obed: Na juhi rezanci. Govedina. Mešane prikuhe. Krompir v kosih. — Večerja: Svinjska jetra. Polenta.

NEDELJA. Obed: Na juhi (od sobote) opечene žemljice rezine. Fasirana pečenka v mrežici iz mešanega mesa. Drobni pečeni krompir. Solata. — Večerja: Omlete z ovirki.

★

Ocvrtli jajčni kroketi

Eno pest posušenih jurčkov operemo, poparimo in sesekljamo, nato pa prepražimo na presnem maslu ali olju. Potresemo nekoliko z moko in malo zalijemo in še podušimo. Potem dodamo eno žlico naribanega parmanzana, malo soli in dve stepeni jajci. Ko jajca zakrknjejo, odstavimo. Iz dveh jajc, malo mleka in moke ter soli napravimo cesto in spečemo večje palačinke. Zrežemo vsako na štiri dele, namažemo vsak kos z gobovim nadjevom, zavijemo skupaj, povajamo v jajcu in drobtincah in na olju lepo rumeno ocvremo.

Jetrni konsomé

Približno 15 kg jeter zrežemo na tenke lističe in jih prepražimo s sesekljano čebulo in petšiljem na presnem maslu. Potresemo prav malo z moko. Nato pa zmešamo na strožu. Ohlajeno zmešamo z dvema rumenjaki in enim jajcem, damo v pudlingov model s pokrovom in kuhamo v sopari. Potem kuhano zajemamo z žlico male cmocke in jih polagamo v krepko vročo juho in takoj damo na mizo.

Meranska jabolka

½ kg močančkov tenko olupimo, pri muhi izdoblamo peščevje in ga nadomestimo z rozinami in sesekljanim citronatom. Zložimo drugega k drugemu v primerno velik, z maslom položimo košček presnega masla in postavimo v pečico. Nato pripravimo kremo iz treh rumenjakov, 12 kg sladkorja, 10 kg olupljenih in zmletih mandljev, dveh žlic ruma in primešamo še sneg od treh beljakov. Napol že pečena jabolka oblijemo s to kremo, in pečemo do dobrega v zmerno topli pečici. Pečeno potresemo z sladkorjem in serviramo lahko v isti posodi.

se vlekl drug za drugim in bil napoten in masno in težko zemljo ter z ostrotrdno rdečim opek. Sledili so si enolično in pri našli pod svojo težo le bomo led in trenutke vroče sreče, ki so jo prevladali v nočeh s svojimi ženami med prvimi in drugim verzum svojega ilovitega sna; malo gorke slasti, iz katere so se rodili otroci; otroci, ki se nikomur ne oddolže, otroci, ki ti nikdar ne poplačajo ljubezni in te nikdar ne nagraje za bolečine, ki se ti odtušilo, ko komaj dobro shodilo.

»Ah da, človek ne ve, čemu vzreja otroke! Dostikrat je bolje, da se ne narodiš.«

»Prebadaš gosi smo, da bi se nam ne rodili!«

»To znaš le bogate reva mora, pretrpeti. Rodi, dokler ne omaza, m pa je figo, samo da dobe, kar hočejo.«

Janoušek je iskal neki napir in ko je potemil iz mize predal, se s to zakrčal k ženi: »Pištolje ni. Kam si jo dala?«

»Kam bi jo dala? V levem kotu je ležala kakor vselej.«

»Če se nista ustrelila?« je kričnil in se opotekal od mize, grabel se za glavo.

Zdaj je tootno nevarno in sovražno spregovorila tudi mati: »Rajši in vidim mrtvo ko oceramčeno, njena mati sem, lahko to rečem!«

»Ustrelila je šepetala otrok in krepke in te s roko so se mu tresle.

»Da je govorila Janouškova, če bi se vrnila onečastena in počenem B-z smiljenja. Da nimam več hčerke Franciškale!«

»Mogoče leži kje ustreljena in pokrita

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSCAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LISAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DEN 10.— ZA SKATLICO.

sodo. Poleg podamo lahko tudi stepeno smetano.

Jabolčni narastek

5 srednjedebeht, kislih jabolč dušimo do mehkega, nato pa pretlačimo. Damo v skledo in primešamo 4 žlice sladkorja, 4 rumenjake, limonine lupinice in smeg

iz 4 beljakov. Nazadnje rahlo primešamo 8—10 dkg finih drobtin in vložimo zmes v dobro namazan z drobtinami potresen narastkov model in spečemo. Pečeno zvrzemo na pogret krožnik in damo takoj na mizo. Zraven podamo v posebni posodici toplo, razredčeno marelično marmelado ali malinov sok.

Kompromis med obleko in kostumom

Bolj kakor druga leta se letos ravna moda po praktičnih potrebah vsakdanjega življenja. Zato je povsem umevno, da se je zopet domislila vedno uporabne dvodelne obleke, ki je že nekaj let ni bilo več videti v modnih zbirkah. Praktični pomen dvodelne obleke je kajpada v možnosti, da po volji lahko zamenjamo život iz blaga z bluzo drugačne barve in tako pridobimo iz enega samega tudi več različnih oblačil, če je potreba. V bistvu sestoji dvodelna

Varujte svoje zdravje s tem, da skrbite za

redno stolicco.

Jemljite dnevno po jedi 1 do 3 Leo-pilule. ki vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod št. br. 909 od 28. X. 1938

Leo-pilule

obleka namreč iz povsem samostojno izdelanega krila in iz kratkega ali dolgega života, ki je obenem bluzna in jopica. Dvodelna obleka je torej kompromis med obleko in kostumom! Posebno žena, ki je zaposlena v poklicu in ki je prisiljena, da večkrat osveži eno in isto obleko, če noče, da bi bila videti zanemarljiva, pozna izrazito praktično vrednost takšnega oblačila.

O letšnjih dvodelnih oblekah je vredno omeniti, da so preproste in nekam športno učinkujoče — saj noče moda na njih preizkušati svojih elegantnih domisljij, temveč si jih zamišlja predvsem za vsakdanjo uporabo. Krila so zmerno široka, torej prav toliko, da se v njih udobno počutimo. Tu in tam jih razširimo z eno ali dvema prešitima gubama, lahko pa so tudi kar gladka in lahno zvoncesto krojena. Životi no-

vih dvodelnih oblek so različno dolgi — to se ravna pač po postavi in po osebnem okusu nositeljice. Obleke te vrste lahko nosimo s pasom ali brez pasu, ponavadi pa jo osvežimo z belim ovratnikom ali vsaj s svetlo ovratno ruto, da je bolj prikupna videti.

Prva dvodelna obleka, ki jo vidite na naši skici, je že pomladansko lahkotna in vendar povsem stvarna. Sprejdi in zadaj sta život in krilo položena v stranske gube, ki so po životu vseskozi dvojno prešite, po krilu pa le deloma. Obleko zapnemo z velikimi kovinsastimi gumbi (1. skica).

Pri naslednji obleki ima život obliko dokaj dolge tunike in je malone do spodnjega roba zapet z okroglimi gumbi. V izrez vstavlja majhen ovratnik iz belega pikeja s pripadajočim vložkom, ki ga lahko odpnemo (2. skica).

Život okusne temnosive obleke je zadaj zapet s patentno zadrgo, spredaj pa ga okrasimo s štirimi posevno vrezanimi žepki. Vratni izrez zakrijemo s prikupno svetlo ruto (3. skica).

Prav tako enostavno je izdelana dvodelna obleka z malim moškim ovratnikom in z neprično volano na robu života. Zapnemo jo z usnjenim pasom (4. skica).

Bolj popoldansko učinkuje temna dvodelna obleka, ki jo opremimo z manšeti in z ovratnikom iz belega platna. Takšno belo garnituro lahko po robovih izvezemo z drobnim luknjastim vezanjem. Tudi proga, ki nanjo pripnemo gumbe, je lahko izrezana iz platna, da na temnem životu tembolj izstopi (5. skica).

ELITNA KONFEKCIJA
Mashek
MARIBOR
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Za lepo vreme

Nove pralne obleke malih gospodičen imajo izrazito široko krojena krila, ki kar vzhirajo okoli urnih, malih kolken pri vsakem koraku. Krila so zvoncesto krojena, pa jih še razširimo z gubami, da so se lahkotnejša videti. Vse drugo ostane pri starem: drobni gumbki, dečji ovratnik, prsni žepki, kratki, balonasti ali na ramenih razširjeni rokavi. Otroška moda se pač ne izpreminja tako pogosto kakor moda odraslih.

Janouškova Franca je pobegnila

(Odlomek iz romana »Samotni Krišine«)

Janouškova je prala, pomivala, drgnila posodo s peskom, da bi se svetila, in pomagala pri opekarijah, da bi se kaj prislužila za rodniško kakor vselej, kmalu pred letom in pred tednom. Ali če je pred letom in pred tednom čutila smisel svojih dolžnosti, je zdaj tjavendan vstajala s svoje postelje in budila moža: »Vstani, svetlo je že.«

Sedel je na slamnjaču in šel končno v perilo k oknu; gledal je skozenj, kakor bi zgubil nit. »Na kaj misliš?« je vprašal ženo, ko jo je videl stali s povešenimi rokami pri pečli.

Ni odgovorila in Janoušek se ji je približal z drsečimi koraki. Stal je pri njej naenkrat majhen in ostare.

Stala sta tu roditelja, ki jima je pobegnil otrok.

»Bila je tako majhna in priljudna,« je rekel s težkim glasom. »Misi! sem, da pojde v mesto in se omoži nekoč s poštenim človekom.«

Gorje je sedelo na tleh ko trmasto dete in vzpenjalo roke.

Opekar se je polagoma oblačil in počasi odšel ven. Zdaj je mati tiho, neotlažljivo zajokala.

Ko so se zbudili otroci, si je obrusila solze, predstavljajoč si, da se hčerka poruče in bo spet vse, kakor je bilo, da si punca zjutraj med česanjem spet začne svojo pesemco: »Zelo dekle, zelo travo čez graščinsko je dobro,« kar jo ona ovrh-

ne: »Molila bi rajši!« — Vendar pa ji bo prav za prav všeč, do dekile prepeva, da je vesela in zdrava; huje bi bilo, če ne bi prepevala, če bi hiralna in bolehal!

»Se povrne?« je vprašala sama sebe in gledala z okna, če že ne gre.

Pretekel je žalostni teden in Janoušek, ki z nikomir ni spregovoril, je začel nedavno in silovito:

»Če se povrne, jo spodim! Nečiste ne sprejem nazaj. Da če bi zvedel da kje služi in potemtakem ni zbežala z njim, s tem tatinskim hlapcem, to bi bilo druzo.«

In Janouškova je rekla: »Saj najbrž služi.«

»Meniš? Bilo bi dobro. Prav mogoče, da služi. Kakor sestra Ana; ta se nam je tudi lepega dne zgubila in glej, čez leto se je oglašila!«

Sedeč sredi otrok sta drug drugemu vnela upanja. Postajalo jima je čisto laž.

»Saj tudi ni mogoče, da bi hodila kar tako skupaj. Ne, ni mogoče, da bi se bila kar tako spozabila. Ne verjemem,« je pravila opekarica. »Zagotovo kje služi.«

»Bog daj! Tudi meni se doredeva tako.«

»Ah da,« so pravile opekarice, »človek niti ne ve, čemu vzreja deco.«

Opekarji pa so odgovorili: »No vsak ima svojo srečko. Vsa ima pač svojo usodo, ki se ji nihče ne ogne, pa če bi se še tolikrat postavil na glavo.«

Videli so je »orak preide in niso imeli hrepenenja gledati doli. Njihovi dnevi so

Kralji brez krone in žezla

John D. Rockefeller st. in Henry Deterding — Borba za vladno nad svetom — W. C. Teagle — Torkild Rieber — Armenec Gulbekian z zbirko Rembrandtov — Lord Cadman in lord Bearsted — Jef de Kok, edini »petrolejec«, ki mu ni mar politike

Ko se je pred kakšnimi sto leti začela velika »petrolejska mrzlina«, je bilo nešteto ljudi, iskalcev sreče in dobičkov, ki so se skušali uvrstiti v proizvodjo,

trgovino in spekulacijo

z novim pogonskim pripomočkom. Po kratki mrzlici pa je nastala izreznitev, kajti problemi, ki so bili zvezani s petrolejem, niso bili tako zamotani, da jih stotine majhnih, slabo pripravljenih podjetij niso zmogle. Spekulanti in iskanci sreče so obrnili temu nehalnemu poslu hrbet.

Tedaj je nastopil skromen, puritanski mladenič, ki je spoznal, da mora tisti, ki hoče zaslužiti s petrolejem, imeti

svoje čiste naprave,

svoje shrambe in nadzorstvo nad prevoznimi podjetji. Z veliko žilavostjo je mladi mož postavil kamen na kamen na svojo zgradbo, dokler ni postal lastnik skoraj vseh ameriških vrtnih stolpov in vseh podjetij, ki so s petrolejem v kakšni zvezi. Bil je to John D. Rockefeller starejši. Družba, ki jo je osnoval, se je imenovala Standard Oil.

Šele, ko je postal Rockefeller že star mož, je dobil resnega tekmeča. Takrat je bilvi holandski

železniški nameščene

Henry Deterding prevzel vodstvo neke holandske petrolejske družbe, ki je imela deleže v Holandski Indiji, a je stala pred pomolom. Kmalu je pod njegovim vodstvom nastala druga, svet obsegajoča petrolejska družba z imenom »Royal Dutch«, ki si je pozeje v svoji prodajni družbi »Shell« priključila novo isto tako svetovno pomembno petrolejsko družbo. Takrat se je med Rockefellerjevim in Deterdingovim trustom začela borba za vladno nad svetom, za vse še

nerazdeljene petrolejske vi

na Kavkazu, v Orientu, v Srednji Ameriki. Ta borba je povzročala vojne in upore. Državne meje so se spreminjale, dokler ni med svetovno vojno potreba po petroleju tako silno narasla, da je nastal položaj, v katerem sta si trusta uredila neko zmosno sožitje.

Rockefeller starejši in Deterding sta mrtva, njuna dediščina pa se je malo razdelila. Namesto dveh petrolejskih diktatorjev, jih

ima svet danes šest.

Dedišč starega Rockefellerja. John D. Rockefeller mlajši, je ob smrti svojega očeta iz davčno tehničnih razlogov odklonil 90 odstotkov očetove zapuščine. Ostalih 10 odstotkov mu zadostuje popolnoma za udobno življenje in za nadaljevanje dobrodelnega in kulturnega dela njegovega očeta. V nadzorstvenemu svetu Standard Oil danes imenuje, ima samo en sedež in en glas, a posle je prepustil Walterju Clarku Teagleu, ki je bil njegov stari oče

prvi družabnik

starega Rockefellerja. Teagleov oče je postal sina nekega dne, ko se mu je vrnil z vseučilišča v Chicagu, v delavski obleki v petrolejsko jamo, danes je 62-letni Američan kralj Rockefellerjeve dediščine, ki jo je mogel s koncesijami v Abesiniji in Arabiji celo še povečati.

Toda Teagle in njegova družba imata tekmeča v svoji lastni deželi. L. 1912. je ameriško zvezno sodišče razveljavilo neko pogodbo družbe Standard Oil z družbo Texas Oil, s čimer je ta trdka postala

samostojno petrolejsko velepodjetje.

Na njenem čelu je danes Torkild Rieber, po rodu Norvežan, ki je s 14. letom pobegnil z doma, postal mornar, dobil z 19. letom brodarski patent za petrolejski parnik in prevzel s 25. letom vodstvo prevoznega oddelka Texas Oil. Danes je mnogokratni dolarski milijonar in petrolejski kralj.

Tretji med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten, sivolas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rothschildovo banko in postal tako

Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal An-

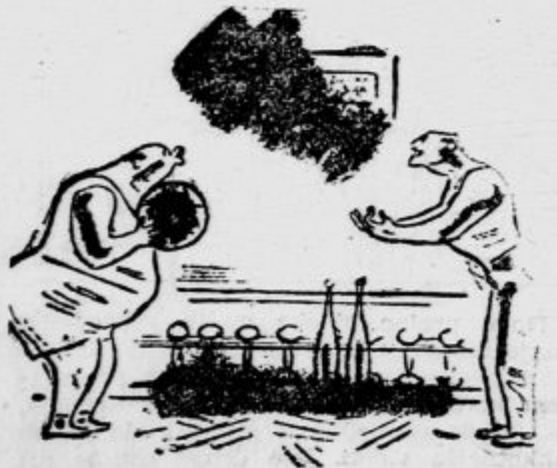
Pomladne sapice že pihljajo zatorej po novo obleko ali plašč k znanu domači trvdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7.

Elegantni kroji — solidna izdelava

strokovna postrežba — zmerne cene.

»Nu, zdaj pa mi vidi nazaj — pa ne vašega trebuha!«

(Judge)

gleže zanje in postal vodja mogočne »Irak Petroleum Company«. Angliji in Franciji prodaja letno 3 milijone ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rembrandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi magnati je vladar Anglo-Persian Petroleum Company, lord Cadman. Ta družba je »težka« 33 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je

v rokah angleške vlade,

a lord Cadman, nje vodja, išče petrolej za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord, lord Bearsted,

naslednik Henryja Deterdinga

v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deterdingovega družabnika Marcusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške ter francoske vojske s petrolejem. Mimogrede pa zalaga rumunska družba tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski veleagnat, jonkheer Jef de Kok, med petrolejskimi kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po poklicu je kemik. Velja za tako resnega trgovca,

da mu je kraljica Viljemina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Royal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta, šestorica mož brez krone in žezla, toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Grob Napoleonove sestre

Lepotica Pavlina Borghese

Paulina Borghese v umetnini kiparja Canove

V Rimu uresničujejo ta čas davno namero, da bi sloviti rodbini Borghesijev postavili posebno grobnico. Že papež Pavel V., ki je bil tudi član te rodbine, je imel takšno namero, ki so jo pa mogli oživiti šele v našem času. 48 Borghesijev, ki počivajo v neki kripti v kapeli Santa Maria Maggiore, bodo prenesli v novo grobnico.

Med nje spada tudi Pavlina Bonaparte, sestra Napoleonova, ki je bila žena Kamila Borgheseja. Več nego sto let je počivala ta ženska, ki so jo sodobniki imenovali »božansko Pavlino« in ki so pesniki ter zgodovinarji povečevali njeno lepoto.

v svinčeni krsti v kripti, ki so jo sedaj odprli. Krsto, ki je razen z družinskim grbom Borghesijev okrašena z Napoleonomim cesarskim grbom, so odprli ob navzočnosti kneza Borgheseja, sedanjega rimskega guvernerja, in drugih odličnih osebnosti.

Vsi so bili zelo začudeni, ko so opazili, da so se obrazne poteze »božanske Pavline«, ki jih poznamo po slovitim kipu Canove, ohranile skoraj nedotaknjene. V smrtnem spanju se je obraz sicer izsušil in skrčil toda njegove oblike so se ohranile. Po popravilu krste bodo Napoleonovo sestro prenesli v novo grobnico.

Diktator s humorjem

Stafina straži stalno trop detektivov

Sovjetski diktator je v nasprotju s Hitlerjem in Mussolinijem zelo slab govornik. Njegovi dolgi govori ljudi dolgočasijo. V osebnem dotiku pa je, kakor pravijo, sugestiv. Angleski romanopisec Wells, ki se je z njim večkrat razgovarjal, pripoveduje, da Stalin človeka s svojim govorjenjem naravnost hipnotizira. Samo v uradnih zadevah in v uradnem občevarju je kratkobešen, strog in grob. Lady Astorjeva ga je nekoč vprašala: »Kako dolgo bo trajalo to krvavo obračunavanje med vašimi pristaji?« — Dokler se bo meni zdelo potrebno, je odgovoril kratko. Samega sebe zelo ceni in se smatra za vrhovnega poglavarja komunistične dogme. Na zadnjem kongresu stranke je izjavil: »Jaz in boljševizem sva eno in isto in neločljiva.«

Drugače je zelo načitan. Ko ga je svojčas obiskal Eden, mu je brez vsake pogreške citiral odlomke iz Platonovih del, iz »Dona Kihota« in Daudetovih knjig. Nekeč je sovjetskim pisateljem ostro očital, da ne znajo pisati. »Citajte Shakespearea, Hugoja in druge klasike, drugače ne bodo vaša dela potrebna niti psi!« jim je baje dejal.

S tujimi obiskovalci je nenavadno ljubljiv. Kadar se razgovarja s predstavniki velikih kapitalističnih podjetij, jih nagovarja z naslovom »monsieur le bourgeois«. Med diktatorji je edini, ki ima mnogo smisla za humor.

Guma celi možgane

Po možganskih operacijah se dogaja, da dobivajo pacienti že potem, ko so se rane zacelile, epileptične napade. To je zanj velika težava, kakor je izjavil dr. Sorgo z Dunaja na zadnjem zasedanju nemških kirurgov v Berlinu, ker se kožna ali kostna brazgotina zraste z možgansko maso. To brazgotino je treba operativno odstraniti in za to imamo več preizkušenih metod. Te metode pa pogosto ne morejo preprečiti, da bi se ne stvorile nove brazgotine.

Poskusi na Dunaju so pokazali, da more pomagati kosček gume. Ko se odstrani brazgotina in zraslina, je treba položiti kos gume na možgane tako, da se možganska masa pod njo zaceli, ne da bi prišla v dotik s trdo možgansko kožo. Čež nekaj časa je mogoče gumo odstraniti in epileptični napadi se potem ne pojavljajo.

SERIRAJTE V „JUTRU“!

Prečkal je Niagarske slapove

Charles Blondin, plesalec na vrvi

Pred štiridesetimi leti je umrl v Londonu Charles Blondin, eden najslavnejših artistov svojega časa. Starejši letniki se bodo še spominjali, kakšno pozornost je zbujal s svojim prečkanjem Niagarskih slapov na vrvi.

Blondin, ki se je imenoval s svojim meščanskim imenom Gravelin, se je rodil 1824 v Saint Omeru na Francoskem in je začel že zelo zgodaj kot artist in sicer kot »plesalec« na vrvi. Njegovo največje dejanje je bilo l. 1855. prečkanje Niagarskih slapov na najbolj nevarnem mestu, kakor smo že omenili.

Za ta namen so napeli dolgo vrv ob bregu do brega nad slapovi in Blondin je

potem korakal po tej vrvi ob napeti pozornosti tisočglave množice. To stvar je potem še večkrat ponovil. Ko ga je Waleški princ, poznejši kralj Edvard VII., vprašal, na kaj je mislil pri tej hoji nad grmečimi vodami, je Blondin odgovoril: »Na nič, kraljeva visokost, samo na to, kako bom obdržal ravnotežje.« Od tega časa so ga imenovali »junaka Niagarskih slapov«. Njegove spretnosti na vrvi do danes v marsičem še niso dosegli. Nekeč je stopal po vrvi na visokih hoduljah, drugič je nosil na hrutu moža. Igraje je jedel in pil na vrvi in prav rad je hodil po njej v veselih preoblekah in z zvezanimi očmi. Svojo spretnost je kazal v vseh večjih evropskih mestih.

Štiristo Liliputancev

Posebnosti iz življenja najmanjših ljudi

»Liliputanci so najbolj veseli ljudje na svetu,« trdi ga. Carla Roseova. Ta mora vedeti, ker je vodilna manažerka za prtilkavce v Zedinjenih državah in zaupnica ter svetovalka njihove čete. Iz njihovega življenja je povedati marsikaj zanimivega.

Liliputanci niso tako redki, kakor običajno mislimo. V Zedinjenih državah jih je okrog štiri sto. Med temi si ga. Roseova izbira ne samo najmanjših, temveč tudi najbolj nadarjenih. Običajno jih spravljajo k ge. Roseovi njih stari sami. Stari so zadovoljni, da se neznatno zraslemu otroku ponuja brezskrbno življenje. Zabavišna industrija jim daje slej kakor prej najboljše možnosti. Stari dobivajo do polnoletnosti novega člana liliputanske družine neko določeno vsoto. Liliputanci sami dobivajo zadostno vsoto za svoje potrebe, in seveda vsoto oskrbo. Ko dosežejo polnoletnost, dobivajo plačo v svoje roke. Ta čas ima ga. Roseova na svojem seznamu zapisanih 35 prtilkavcev, ki čakajo na polnoletnost.

Življenje članov liliputanske družine je kaj udobno. Kadar so na potovanju, spijo do poldne. Obedujejo v restoranih, kjer jih radi vidijo, saj pojedjo in popijejo več nego bi si mislili zavoljo njihove majhnosti, razen tega pa predstavljajo za restorane atrakcijo. Na odrs so zelo častihlepi in vsak se trudi, da bi se čimbolj izkazal. Za ploskanje so dovzetni kakor vsi, ki javno nastopajo.

Najmanj radi imajo neumna vprašanja, kakor pravi ga. Roseova. Med temi so še najbolj nedolžna vprašanja, kakor: »Koliko let vam je?« — »Zakaj ne rasete?« — »Ali jeste morda premalo?« — »Ali lahko dobite otroke?« i. t. d. Posebno Američanke zastavljajo rade nediskretna vprašanja.

Prtilkavcev je več vrst. Prvi so se že rodili majhni. Teh je malo. Drugi so bili ob rojstvu normalno veliki, potem pa je njih rast zavoljo slabega žleznega delovanja zastala. Med prvimi in drugimi so takšni, ki spolno dozorejo, in takšni, ki ostanejo vse življenje infantilni. Značilnosti liliputancev se ne podedujejo, njih otroci so normalno veliki.

Najznamenitejši liliputaneec je bil Charles Stratton, ki je spadal v osemdesetih letih prejšnjega stoletja s svojo drobno ženo med glavne atrakcije Barnumovega cirkusa in ki ga je svet poznal pod imenom Tom Thumb. Med današnjimi prtilkavci sta zelo znani sestri dvojčici Lily in Babetta Ledajrova. Da se rodijo dvojčici liliputanci, je silno redek primer. Na 100 milijonov porodov je možnost komaj ena. A da ostaneta dvojčka potem živa, je še manj možno.

Go. Roseovo vprašujejo, ali se prtilkavci lahko poročijo. Na to vprašanje pritrjuje. Vendar pa je zelo malo liliputancev poročenih, in sicer zavoljo tega, ker prtilkave

Coppeletti

in Montecchi

Iz Milana poročajo, da so na nekem griču blizu Vincenze popravili in obnovili dva gradova, o katerih pravi ljudsko izročilo, da sta to gradova znamenitih viteških družin Coppeletti in Montecchi, kojih sovraštvo je Shakespeare prikazal v svojem nesmrtnem delu »Romeo in Julijca«.

Grad Coppeletti (Shakespeare piše Capuleti) je sedaj predelal v srednjeveško krčmo. Na stenah so slike na presno, predstavljajoče razne prizore iz Shakespearejevega dela. Na gradu Montecchijev pa so uredili nekaj muzej, posvečen spominu Luigija da Porto, iz katerega pripovedke je Shakespeare vzel motiv za svojo nesmrtno igrs. Pri tej priliki so pridelili veliko slavnosti, ki se je udeležila silna množica ljudstva. Na vrtu pod milim nebom so vso noč prepevali, pili in plesali. Poseben zbor pa je prepeval prigradno skladbo »Vijolice Romea in Julijca«, ki je poslej priljubljena italijanska popevka.

20 tisoč lir za papirne odrezke

Če položiš nabito listnico pred tujei na mizo

Maria Molletto iz Milana šteje že 65 let in to je treba upoštevati, drugače bi ne mogli razumeti, da se je dala na tako lahkomiselni način ogrančiti.

Na cesti je srečala moža, ki je hodil ves sključen. Menila je, da ga na videz pozna. Njegova žalost jo je ganila, pa ga je vprašala, kakšen je vzrok te žalosti. Odgovoril je, da so pravkar odnesli njegovo hčer v grob. Stara žena ga je malo spremlila. Po poti sta srečala neko neznanca žensko, ki se je predstavljala za Rimljanke. Prišla je iz Zedinjenih držav, da poišče v Milanu nekega dr. Bensija, ki mora stanovati tu neke v bližini. Kaj hoči jih nosi v bankovcih po 1000 lir v listnik jih nosi v bankovcih po 1000 lir v listnici. Zelo nerodno ji je, da ne ve, kje prav za prav stanuje, kajti z naslednjim vlakom se mora vrniti v Rim, a denar mora na vsak način oddati.

Mollettova in užalosteni oče sta se po-

nudila, da jo povedeta do dr. Bensija. Šli so, toda smola je hotela, da Bensi ni stanoval več tam. Baš tiste dni se je bil preselil neznano kam. Tujka je bila vsa iz sebe. Kaj naj napravi z denarjem, ko mora vendar odpotovati? Vria Mollettova se je ponudila, da bo poiskala doktorja v novem stanovanju in mu denar izročila. Vsi trije so potem odšli na nje dom. Tam pa je začela tujka malo odklevati, potem ko je nabito polno listnico že položila na mizo. Ga. Mollettova je razumela to odklevanje, stopila je k svoji omari in potegnila iz nje neke vrednostni papir za 20.000 lir. Izročila ga je tujki iz Rima z zaupnim naameškom. Tujka je kaj kmalu izginila in z njo obupani oče. Šele tedaj se je stara gospa zasmilila, da bi pogledala v listnico in preštela denar. V listnici so bili sami ničvredni papirni odrezki. Policija oba lopova, ki sta jo na tako premeten način osepila, sedaj zamaa lobe.

Almanah Gotha

za leto 1940

Novi almanah Gotha za l. 1940. je ne glede na vojno s Francijo zopet sestavljen v francosčini. Izdajatelj se tedaj verno drže stare tradicije in je ne prelomijo niti danes, ko je francosčina med Nemci priljubljena nedobrodošča.

V almanahu ni več Češkoslovaške, ne Poljske, tudi ni v njem omenjena poljska vlada, ki biva sedaj v Angersu na Francoskem. Seveda je knjiga posvečena predvsem političnim in državnim veličanom Italije in Nemčije. Slike in življenjepis nemških in italijanskih mogočnikov obsegajo mnogo strani almanaha. Sovjetskih osebnosti pa v knjigi sploh ni, kar priča, da je bila nje redakcija zaključena že pred nemško-sovjetskim sporazumom.

A N E K D O T E

Slavni ruski maršal Suvorov, eden izmed redkih vojskovodij, ki nikoli niso doživeli nobenega poraza, je bil velik dušak. V rusko-turški vojni ga je carica Katarina Velika podredila knezu Potemkinu, ki ni imel prav nikakršnega strateškega daru. Knez je razdelil svojo vojsko na dva dela: večjega je obdržal zase in z njim ni delal nikakršnih vojniških operacij, manjšega pa je dočel Suvorovu, da Turke popolnoma potolče. Razen tega se je knezovo štab neprestano vtilkal v ukrepe Suvorova, da bi mu otežkočil zmago. Pred napadom na močno turško trdnjavo Izmailjo, je Suvorov javil Potemkinu, da bo izvršil naskok ob »prvem petelinem petju«. Suvorov se je bal, da bi mu Potemkinova okoliščina ne onemogočila operacije, zato namenoma ni navedel točne ure za napad. Še pred zoro pa je maršal sam vstal in hodil po taborišču, glasno kikirikajoč. Vojski so videli, kdo je petelin, ki poje in so se z neznanstvenim junaštvom vrgli na turške utrube. Zavzeli so jih v prvem naskoku, na veliko jezo kneza Potemkina, ki je hotel imeti slavo, bojev pa se je ogibal na vso moč.

Pred nekega paša so privedli mohamedanca, ki je bil zažgal hišo nekega kristjana. Ker je po koranu mogoče nekoga obsoditi le tedaj, če ga nekdo obtoži, je sodnik velel, naj privedejo kristjana. Ta pa je bil s svojci vred v hiši zgorel.

»Vsi so na onem svetu,« je sporočil sodni sluga lakonično.

»Brez obtožbe ne smem soditi,« je dejal paša. »V koranu pa stoji: Če oškodovanec ne more pred sodnika, a je v znanem kraju, tedaj je poslati zločinca tja, da ga obsodi tamkajšnje sodišče. — Ker so kristjani sedaj v večnosti, mi ne ostane drugo, nega do tega moža isto tako tja pošljam. Rabelj naj to stori.«

VS AK DAN ENA

»Očarljiva plesalka, kako bi vam človek mogel pogledati v srce?«
»Nič lažjega nego to: skoz vsa večerna obleka...«

(Karikatura)

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

A. P. — St. V. n. Lj. — Zvedeti želite, kdaj prestane v Vašem primeru obveznost plačevanja zgradarine. — S koncem onega meseca, v katerem ste zgradbo podrl. Ako pa gre za zgradbo, za katero ste pridobili pravico do davčne oprostitve, prestane davčna obveznost s koncem onega meseca, v katerem je dobila zgradba trajno davčno oprostitve. Prestanek davčne obveznosti morate prijaviti v 30 dneh. Drugače prestane, če gre za prijavo, da je obveznost prestala, davčna obveznost s koncem onega meseca, v katerem se prijava predloži. (Cl. 31. zak. o neposr. davkih).

A. C. — M. — Finančni organ vam je zarubil radi davčnih zaostankov več predmetov. Pri izvršilnem postopku pa kot davčni zavezanec niste bili navzoči in tudi niste podpisali ružbenega zapisnika. Mnenja ste, da postopek izvršilnega organa ni bil pravičen. Vprašujete nas, kaj vam je v zaščito Vaših interesov ukreniti. — Po čl. 33. izvršilne uredbe se vrši ružben na mestu samem vprico čenica, ki ga je odredilo občinsko oblastvo, in davčnega dolžnika. Če pa ta ni prisoten, vprico kate-rezakoči člana njegove rodbine ali njegovega namestnika, starejša nad 15 let. Če tudi take osebe niso prisotne, morajo poklicati izvršilni organi za pričo koga izmed sosedov, če pa tudi takih ni, izvrše ružben na tretja oseba kot priča, mora občinsko oblastvo obvestiti dolžnika o izvršeni ružbeni tako, da mu pošlje prepis zapisnika. Ker prepis ružbenega zapisnika niste prejeli, zahtevajte pri davčni upravi vlog v ružbeni zapisnik in če ružben ni bila izvršena v smislu pravkar navedene določbe, ugovarjajte!

»Mesara.« — Vaša domneva je pravilna. Zakonski predpis glede skupnega prometnega davka od zakola živine je bil spremenjen z uredbo z dne 27. XII. 1939. § 7. te uredbe določa med drugim, da je treba za blago, izvoženo v inozemstvo napraviti obračun davka na koncu vsakega meseca. Pri tej priliki se ugotovi, koliko mora plačati podjetje skupnega davka za zaklano živino v tem mesecu. Ta znesek se mora znižati za znesek davka, ki odpade na blago, izvoženo v inozemstvo. V ta namen se vzame vsak kilogram izvoženega blaga za kilogram živih živali, za podstavo vrednosti pa se vzame iz dnevnika o zaklanih živali povprečna cena živine v tem mesecu, za vsako vrsto živali posebej. Na tako določeno vrednost izvoženega blaga se izračuna skupni davek po posebnih razpredelnici, ki je dadek desno odmerjenega prostora tu ne moremo navesti. Podrobnosti so razvidne iz Služb. lista z dne 28. II. t. l. 17. kos.

A. Z. — P. — Želeli bi podrobnih podatkov glede taks, ki jih je plačati za prijavo ustanovitve pomožnega lokala, ne navedete nam pa vseh podrobnosti, ki so za odgovor na to vprašanje neobhodno potrebne. Za prijavo ustanovitve pomožnega lokala istega obrta v območju iste občine, kjer je sedež glavnega obrata, ki se opravlja na osnovi pooblastitve, je plačati po spremenjeni tar. post. 94. taks, zak. in sicer: a) za poslovalnice in pisarne 40 din. b) za prodajalnice in delavnice 100 din. Za prijavo ustanovitve pomožnega lokala istega obrta v območju istega občnega upravnega oblastva I. stopnje, ki se opravlja na osnovi pooblastitve: a) za poslovalnice in pisarne — polovica takse, določene za pooblastitev za opravljanje istega obrta ali podjetja; b) za prodajalnice in delavnice pa kakor za novo pooblastitev za opravljanje istega obrta ali podjetja. Določbe navedene tar. prost. s tem še niso zaključene. Ako pa bi se to pojasnilo ne nanašalo na Vaš primer, se javite ponovno s podrobnejšimi podatki!

F. C. — L. — Po pravilniku v banovinskem proračunu za leto 1940/41, ki je bil objavljen v Služb. listu z dne 30. III. t. l. 26. kos, se pobira od vsakega prenosa nepremičnin 2% banovinska taksa. Vendar se ta taksa ne pobira od odstopov nepremičnin za javne namene, če se izvrši odstop brezplačno ali če odškodnina za odstopljeno nepremičnino ne presega 100 dinarjev.

Pravna

J. F. Že več let ste zaposleni v obrtnem podjetju proti dogovorjeni plači. Ko je stopil Vaš predstojnik v pokoj, vam je podjetje poverilo opravljati tudi njegovo službo, ni vam pa za to poboljšalo plače. Ker vam kljub Vaši zahtevi nocoje ugoditi, vprašujete, kako bi si priborili svoje pravice. — Ako podjetje ne plača zlepa, kar vam po zakonu pripada, boste morali svoje pravice in zahteve uveljavljati s tožbo. Ako s pogodbo o priliki, ko so vam bila naložena naknadna dela, ni bila določena plača (zaslužek) za večja dela, niti niste dogovorili neodplatnosti, se po zakonu smatra, da je dogovorjena primerna plača. V takem primeru se uporablja običaj, ki velja v sedežu podjetja za taka podjetja in za pomožno osebo dotične vrste. Gre vam torej posebna odplata za prekopodgobno delo, ki ste ga izvršili preko tega, v kar ste bili po pogodbi zavezani. Ker je bilo to delo podjetnikom v prid, bo v morebitni pravdi ugotoviti najbrže po zaslišanju izvedencev, kakšno primerno odplacilo vam gre.

J. K. L. Že 8 let ste sporazumno ločeni od mize in postelje. Ker ste postali radi bolezni nesposobni za zaslužek, bi radi pojasnili, če morete zahtevati od moža preživnino, čeprav ste se ji odrekli ob ločitvi. — S tem, da ste se o priliki sodne sporazumne ločitve odrekli preživnini, je odplata zakonita dolžnost, da Vas mož vzdržuje po svoji inovini primerno. Ker ste se odpovedali svoji pravici v korist svojega dolžnika, ste ga s tem odvezali njegove obveznosti. Tudi okolnost, da sedaj niste zmogli zaslužka in da se je ločeni mož poročil po obredu druge vere, ne more razveljaviti Vaše odpovedne izjave, če jo je Vaš mož sprejel na znanje.

S. H. »Krivica se dela.« Javite točen naslov!

H. H. Kako morate odpovedati najemniku, ker niste zadovoljni z njim. — Ne da bi vam bilo treba navesti razlog, morate odpovedati svojemu najemniku najemno pogodbo le v roku, ki sta ga dogovorila s pogodbo, torej na tri mesece. Odpoved pa mora biti poslana najemniku tako, da jo prejme pred prvim dnevom v mesecu, da velja nato za prvega v dotičnem mesecu, ko raj konča najemno razmerje. Le potem pravomočno sodne odpovedi bi

ga mogli v primeru, da bi se ne hotel izseliti, po končanem najemnem razmerju, prislino z določajo odstraniti iz stanovanja.

A. P. M. S. Ali je dovolj tehten razlog za ločitev zakona, ker vam žena ni hotela slediti v novo stanovanje in je uganjala stvari, ki za ženo niso bile na mestu. — Ker je Vaša žena že predlagala sporazumno ločitev zakona, bi bilo najbolje, da se zglasita pri sodišču v kraju, v katerem sedaj bivate, in sporazumno skupno predlagata tako ločitev. Če bi se ne sporazumela na ta način, morete seveda tožiti ženo na ločitev zakona iz njene krivde, v primeru, da boste dokazali, da Vas je zlobno zapustila in da njeno vedenje v pravstvenem pogledu ni bilo primerno. Tako tožbo je vložiti pri okrožnem sodišču. — Ako sta doto, ki jo je za ženo izročila njena mati, porabila v skupnem gospodinjstvu v času skupnega zakonskega življenja, nima nihče pravice terjati povračila za doto danega zneska.

I. K. L. Sosedu priznavate priposestvanje služnostno pravico pešhoje po bližnji preko Vašega vinograda. Kako bi mu onemogočili nadaljnje izvajanje te pravice. — Ker je zvezana služnostna pravica Vašega sosedu s posejto njegovih zemljišč v svrhu njihovega koristnega in udobnejšega uživanja, jo je smatrati kot zemljiško služnost. Le potom pogodbe s sosedom ali po zastaranju zaradi neizvrševanja bi se mogli oprostiti njegovega bremena. Morda bi pa svojo pravico prodal. Tudi je možno, da je ne bo izvrševal, če bi se protivil izvrševanju. V tem primeru bi njegova pravica zastarala, če bi je ne uveljavil v treh zaporednih letih. V obsegu, v katerem je sosed svojo zemljiško služnost priposestoval, jo more tudi izvrševati tako glede širine pota kakor tudi glede oseb iz njegovega zemljišča, ki so v teku priposestovalne dobe hodile preko Vašega zemljišča. Tako zemljiška služnost preide tudi na upravičenčeve pravne naslednike in more upravičenec vsak čas predlagati tudi vkližbo svojih pravic na Vašem kot služnem mestu.

Zdravniška

T. S. Ljubljana: Delate si povsem nepotrebne skrbi. Ščasoma se bo vse umaknilo v normalni tir, od katerega niste več daleč. Božo: V pošte pridejo v glavnem 3 bolezni. Lahko bi šlo za kožno obliko tuberkuloze, ali je obolenje revmatičnega značaja, ali pa končno gre za tkz. hemofilijo. Peljite otroka h kakemu zdravniku za otroške bolezni, ali pa v otroško bolnico. V ostalem je vaš postopek glede hrane pravičen. Prijatelj: Po mojem mnenju bi bilo najbolje, ako bi šel dotični za nekaj časa v bolnico na živčni oddelek. Bolezen, odnosno napade je treba najprej opazovati, šele potem je mogoče izreči končno sodbo. Kot zdravljenje pridejo v poštev, posebna zdravila, dijeta in eventualno operacija.

Stalna naročnica »Jutra«: Opisujete, da ste imeli vnetje čeljusti, odnosno zobnih korenin, nakar so se vam pojavile težave revmatičnega značaja. Kljub temu, da so se vam zobje sedaj pozdravili, imate še vedno revmatizem. — Mnenja sem, da so vaši gnili zobje izvor revmatičnih težav. Priporočam, da si daste napraviti rentgensko sliko zob, odnosno obeh čeljusti. Gnila zoba bo treba zdraviti, odnosno izdreti. Šele ko spravite vaše zobovje v red, ima zdravljenje revmatizma v bolnici, odnosno v kakšnih toplicah, smisel.

Ista: Nadaljujte z dosedanjim zdravljenjem ekceme. Zdravljenje je dolgotrajno, zato ga ne prekinite prekmalu.

Ista: Gre za vnetje podpadzinskih žlez. Priporočam obsevanje z rentgenom, odnosno operacijo. To vnetje ni v zvezi z žolčnimi kamni.

Ista: Domnevam, da gre za sladkorno bolezen. Priporočam nemudoma preiskavo urina in pregled po zdravniku.

R. A. Ljubljana: Imate tipično astmo. V pošte pridejo razna zdravila, glede katerih se morate pač obrniti na zdravnika. Ako ste dobro rejeni, skušajte slušati, to bo vaš položaj sigurno olajšalo.

Ježica M. T.: Vaš krvni obtok je v redu. Pač ste pa zelo malokrvni. Svetujem, da jeste mnogo jeter in špinac. Hitreje bi pomagale posebne vrste injekcije. Obrnite se na zdravnika!

Darinka: Ni vsako zdravilo za vsakega! Držite se raje navodil, ki ste jih prejeli v bolnici!

Marija Z.: Na vaše vprašanje ne morem obširno odgovoriti. Zdi se mi, da bo vzrok jalovosti vnetje in komplikacije, ki so s tem združene. Nadaljujte z dosedanjim zdravljenjem. Natančneje bo pojasnil vaše stanje zdravnik, ki vas zdravi in ki vas točno pozna.

Porod: Poroda je pričakovati okoli 20. sept. letos. Glede ostalega se obrnite na zdravnika, da vam predpiše recept.

Bežigrad: Zdi se mi, da bo vzrok pretežno mesna hrana. Poskusite živeti bolj vegetarijansko, ako moja domneva odgovarja dejanskemu stanju. Sicer pa pišite ponovno in opišite vaš način prehrane!

M. F. Rače: Na daljavo se da samo domnevati. Mislim namreč, da imate bodisi ploske noge, ali pa krčne žile. Ako moja domneva drži, bo potrebno odgovarjajoče zdravljenje in sicer: vložki, odnosno injekcije in operacija krčnih žil.

21-letna: Ako izključite možnost spolne bolezni, gre za katar nožnice, ki pa tudi zahteva zdravljenje po specialistu za ženske bolezni.

A. Ljubljana: Zaradi dokaza očetovstva se obrnite na fiziološki institut ljubljanske univerze. Opozorjam pa vas, da ni mogoče v vsakem slučaju ugotoviti resnice. Podrobnejše informacije dobe pri naslovu.

A. F. Ljubljana: Praktično nemogoče je pri tako razsežni posebenosti, uporabljati bodisi rentgen, bodisi odstraniti diake električnim potom. V pošte pridejo predvsem sredstva, ki razbarvajo diake in drgnjenje s kamnom posebne vrste, ki diake deloma mehanično odstrani. Efekt je ta, da postane ta kozmetična napaka manj opazna. Glede podrobnosti se obrnite na kakaga dermatologa.

S. K.: Mogoče ste malo dedno obremenjeni, odnosno ste imeli krivo vzgojo, ki ni znala iz vas narediti človeka, ki bi dosegel današnjim razmeram. K temu se je pridružil še študij. Rezultanta vseh teh sil je živčni slabič, ki namesto da bi s svojo voljo skušal prebroditi te težave, hoče to svojo namišljeno bolezen gojiti po raznih zdraviliščih. Za to je škoda vsakega denarja. Uredite si raje svoj študij tako, da se boste lahko posvetili tej ali oni telesni vaji, odnosno raznim sportom. Poleti pa

pojditte raje na planine, kjer ste sredi zdravih, odločnih ljudi, ne pa v zdravilišče, ki je namenjeno res samo resnično bolnim.

Branko — Bohinj: Svetujem, da pustite hčerko takoj operirati. Kasneje bo operacija težja, odnosno ne bo kosmetični efekt zadovoljiv.

G. R.: Dvomim, da bi bili že v meni. Verjetneje se mi zdi, da gre za ponovno nočnost.

Stenocardia: Zelo dvomim, da bi izločevali pesek v urinu. Verjetno gre za druge stvari. Svetujem zdravniško preiskavo.

Kmetijska

Nesnost kokoši

M. J. K.: Tožite, da kokoši malo nesejo. Lansko leto ste vodili kontrolo nesnosti in ugotovili, da pride na kokoš, (to je povprečna nesnost) 84 jajc letno. Pravite, da niste zadovoljni s tako mešano vrsto domačih kokoši. Poskusili bodeš s štajersko pasmo. Želite vedeti, kolika je nesnost štajerske kokoši in kje se dobi prvovrstno plemo.

Koj v začetku odgovora Vas moramo opozoriti na kontrolo, ki ste jo vršili pri sedanjih kurah. V kontroli nesnosti se ne računa povprečna nesnost, temveč koliko da poedina kokoš. Je mogoče, da imate nekaj kur prav dobrih jajčaric. Radi tega bi morali voditi kontrolo, koliko zneske vsaka kokoš posebej. Vemo, da je natančno štetje jajc za Vas precej zamudno. Zato priporočamo, da si nabavite za valenje jajca kontroliranih nesnic. Dobra jajčarica štajerskega plemena zneske okoli 150 jajc na leto. Seveda niso redke, ki dajo tudi nad 200 jajc. Naslove priznanih kokošerejcev dobite pri Kmet. družbi.

Bolhe v svinjaku

L. L. M.: Prašič in svinjak sta polna pasjih bolh. Kako jih naj odpravite.

Najboljše sredstvo proti pojavljanju in širjenju bolh je velika snaga. Seveda jo je v svinjaku nemogoče držati. Za uničevanje bolh se priporoča 3—5% karbolna kislina ali krezol, s katerim temeljito operite svinjak. Raztopina mora priti tudi v vse razpoke. Prav tako operite s 3—5% raztopino tudi prašiča, pri čemer pa morate paziti, da ne pride tekočina prašiču v oči. Umivanje svinjaka in prašiča parkrat ponovite.

Slavček

M. B. P.: Naša literatura o tem pevcu obrnito ponovno na nas, da vam svetujemo se obrnete na knjigarno Kugli v Zagrebu, če pa tudi tam željenega ne bi dobili, se obrnite ponovno na nas, da vam svetujemo kako inozemsko literaturo.

Ozeble jablane

M. S. O.: Radi hudega mraza je razpokal skorja mladim jablanam in pri nekaterih precej odstopila. Kako naj postopate ž njimi?

Večje operacije na sadnem drevju so vedno kožljiva stvar. Vendar so v tem slučaju neizogibne in je vaš namen dober. Obvezite skorjo do zdravega dela, izrezani del zamažite z mesjo ilovice in kravjaka ter prevežite s krpo. To je pa le en del zdravljenja. Drevo bo namreč rabilo za celjenje ran veliko hrane, zato mu morate dobro pognojiti. Priporočamo vam, da drevesa pognojite s kakim dušičnim gnojilom, najbolje s čilskim ali pa apnenim solitrom, kar bo dalo drevju veliko bujnega listja. Zalivate ga lahko tudi z gnojnicjo. Za povečanje odpornosti stanišča pa ga pognojite s superfosfatom. Gnojila pokopljite v zemljo, da pridejo blizu korenin.

Race

F. A. Pob.: Prejšnjo pomlad ste podložili pod raco 8 jajc, vendar brez uspeha. Samica je sedela na jajcih le nekaj dni in še to ne vzdržno. Vprašate, katere vrste samica-koklja bi najbolje sedela na račjih jajcih.

Splošno je znano, da domača rasa ni dobra valilka. Redko se primeri, da bi rasa vztrajala potreben čas za valjenje na jajcih. Radi tega se dajo račja jajca na valjenje kokoši ali puri. Boljša valilka od kure je pura. Pod puro se more postaviti celo 22 račjih jajc, kokoš pa jih krije komaj polovico toliko, tudi sicer je pura zelo vztrajna, potrpežljiva valilka in pozneje skrbna vodnica mladčev. Med valjenjem morate dajati puro sami z gnezda, sicer bo željna in lačna nerada sama zapusti gnezdo.

ŠAH

Na malem mojstrskem turnirju Budimpešti je bivši svetovni prvak dr. Euwe sigurno obdržal vodstvo do konca in zmagal s točko naslova. Kakor je pri tako kratkih turnirjih običajno, pa je le igral tudi slučaj vlogo pri dolgetvi zmagalca. V partiji s Szabom v 2. kolu je namreč stal dr. Euwe že dokaj dvomljivo. — Naš prvak dr. V. dmar je končal turnir istočasno brez poraza. Ves čas je imel vsaj drugo mesto zaščiteno. Omembe vrdno je, da dr. Vidmar v vseh treh turnirjih, ki jih je lani in letos odigral v Zagrebu, Stuttgartu in Budimpešti, ni izžubil nobene partije. Madžarski listi so o poteku turnirja ne- točno poročali, na pr. da je stal dr. Vidmar slabše proti dr. Euweju in Sz. b. V resnici kažejo partije, da je imel naš prvak proti obema glavnima konkurentoma vedno vsaj enak položaj. — Presenečenje turnirja je slabi rezultat Szaba, ki pa gre na račun dveh zaporednih porazov. V kratkem turnirju take nesreče ni mogoče več popraviti. V razpreditvi ostalih treh madžarskih mojstrov ni zabeležiti po bno važnih momentov. Da je Barcza relativno najboljši med njimi, je bilo že znano. — Poleg mednarodnega se je vršil istočasno tudi manjši turnir madžarskih mojstrov. Rezultat je bil: Szily 4½ (iz 5), E. Steiner 3, Fuster 2½, Tipary 2, dr. Balogh, dr. Gövary 1½.

V medklubskih tekmah Slovenske šahovske zveze je bilo v I. ljubljanskem razredu odigrana tekma Lj. š. k. II : C. š. k. II Stanje je trenutno 2½:2½, rezultat pa bo verjetno 5½:2½ za Lj. š. k. C. š. k. I. je odigral sedaj že vse svoje tekme in dosegel 23 točk. Prekinjeni match z Lj. š. k. I. je končal 4:4 s Triglavom pa 5:3. — V drugem razredu so bili doseženi naslednji novji rezultati: Zelezničar : Lj. š. k. III. : 6½:1½; Lj. š. k. mladinska : Korotan II. : 6:2. Izven Ljubljane je Celjski š. k. premagal v finalu svoje skupine Gaberje s 7½ in 6½:1½ ter se sestane sedaj z zmagovalec mariborske skupine. V tej je Zelezničar — Maribor porazil Muro iz Murške Sobotne, pa se sedaj zopet vsi trije mariborski klubi sestanejo ponovno v nadaljnjih borbah.

S turnirja v Budimpešti je naslednja partija našega prvaka

KRALJEVO-INDIJSKA OBRAMBA
Beli: dr. Vidmar Črni: Balila
1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. Sb1—c3 Lf8—g7
4. e2—e4 d7—d6
5. Sg1—f3 0—0
6. Lf1—e2 Sb8—c6?
Črni hoče provocirati prodor d5, da bi s tem dobil kontrolo nad polji e5 in c5. Izguba tempov, ki jo povzroči v tem primeru umik črnega skakača, pa se je v praksi izkazala kot prenevarna.

7. 0—0
Vsekakor gre tudi takoj 7. d5. Po Se5 lahko igra bel. 8. Sd4 ali Sd2. pa grozi potem zelo neprijetno f4.

7. — Lc8—g4
8. Lc1—e3 e7—e5
Zelo prihaja v poštev Sd7. z namenom e5. Lf3: ter nato Sd4.

9. d4—d5 Sc6—e7
Črni pripravlja ob priliki f7—f5.

10. Dd1—d2!
Z zelo močno grožnjo Lh6. Črnemu ne preostaja drugega nego da poskusi sledeči eksperiment:

10. — Sf6—h5
11. h2—h3 Lg4—d7
12. g2—g4!?

Na prvi pogled riskantno, toda dosledno. V poznejšem teku partije vsekakor nikjer ni razvidno, da bi bil mogel črni potezo ovreči.

12. — Sh5—f4
Črni mora žrtvovati kmeta, ker bi po Sf6 ne imel prav nobene protigrje.

13. Le3:f4 e5:f4
14. Dd2:f4 f7—f5

Na videz je položaj za belega sedaj zelo nevaren, ker groze črne figure prehitro poseči v igro. Beli pa se v naslednjem zelo fino brani in spravi dobljenega kmeta na varno.

15. Df4—g3!
Ne gre 15. ef5: ali gf5:, ker postane po gf5: potem Sg6 lahko prenevarno.

15. — f5—f4
Črni se odloči, da zapre belo damo. Druga možnost je bila fg4:, 16. hg4:, g5. 17. Sg5:, Sg6. Seveda bi moral pri tem črni velikopotezno žrtvovati še drugega kmeta. brez jasnega rezultata.

16. Dg3—g2 h7—h6
17. Ta1—d1 g6—g5
18. e4—e5!

Začasno da beli kmeta nazaj, da se osvobodi. Sicer je črni grozil Sg6 in Se5.

18. — d6:e5
19. Le2—d3 Ld7—e8
20. Tf1—e1 Se7—g6

Se slabše je Dd6, 21. Sb5 itd.

21. Ld3:g6 Le8:g6
22. Sf3:e5 Lg6—h7

Dva lovca tu nimata posebne moči. Važnejši moment je, da se je beli s kmetom več nekoliko bolj približal zaželeni končnici in razbremenil svojo pozicijo.

23. Se5—f3 Dd8—d6
24. Sc3—b5 Dd5—c5
25. b2—b3 Ta8—b8
26. d5—d6! c7:d6
27. Sb5:d6 Te8:e1
28. Sf3:e1 f4—f3

Druga žrtev kmeta, tokrat že napol obup. Sicer namreč bela dama že odločilno poseže v igro.

29. Se1:f3 Tf8—d8
30. Tf1—d5 Dc5—b4
31. Sd6—f5

S tem beli sicer vrne enega kmeta, doseže pa zato novo poenostavljeno pozicijo.

31. — Td8:d5
32. c4:d5 Lh7:f5
33. g4:f5 Db4—e4
34. Dg2—g4 De4:d5
35. h3—h4!

Po 35. Dc4, Dc4!: 36. bc4: bi zmaga za belega ne bila zasnja, zaradi slabega dvojne f-kmeta. S potezo v partiji na dobi beli izgleda na napad na kraljevem krilu, obenem pa povzroči nove oslabilne nasprotnikovih kmetov. Beli kmalu zopet dobi še drugega kmeta in borba je odločena.

35. — Lg7—f6
36. h4:g5 Dd5—d1+
37. Kg1—g2 h6:g5
38. Dg4—c4+ Kg3—f8
39. Dc4—c8+ Lf6—d8
40. Dc8:b7 Dd1—d3
41. Db7—b4+ Ld8—e7
42. Db4—b8+ Le7—d8
43. Db8—e5 Dd3—d1
44. Dc5—h8 Kf8—e7
45. Dh8—g8! Ke7—d7
46. Dg8—e6+ Kd7—c7
47. f5—f6 g5—g4
48. Sf3—e5 Črni se vda.
Na Dg6 sledi 49. Dd6:, Kd6:, 50. f7. Ke7. 51. Sc6+ ali 50. ... Le7, 51. Sg6.

Vasja Pire.

Novi orehi

Skrit pregovor

PONEVERBA — ZAMET — ITALIJA — KLAJPEDA — GRENKOBA — POD-LIMBARSKI — KASTAV — STOTNIK — IMETJE — PRAVDA — ZAGOVOR — DOMACIJA.

Iz vsake besede vzemi dve zaporedni črki in sestavi iz njih pregovor.

Obratnica

MORA — ZORAN — PORTA — BEDRO — GRANADA — VARNA — DOBA — TRAVA — NORA — LOČE — LABIN — DANA.

Prestavi črke teh besed tako, da dobiš nove besede. Njih začetnice ti dajo ime in priimek slovenskega pisatelja.

Premikalnica

DAMOKLEJ
PREVARA
RARITETA
KOLUBARA
SVITANJE
BAJONET
KRANJSKA

Premikaj te besede tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah tri zemljepisna imena.

Posetnica

Dino I. Gruđen

Kovor

Kaj je ta gospod po poklicu? Rešitve, ki naj bodo napisane na dopisnici, je treba poslati do petka na uredništvo »Jutra«, oddelek za uganke. Med reševalce bo stric Matie spet razdelil nekaj lepih knjižnih nagrad.

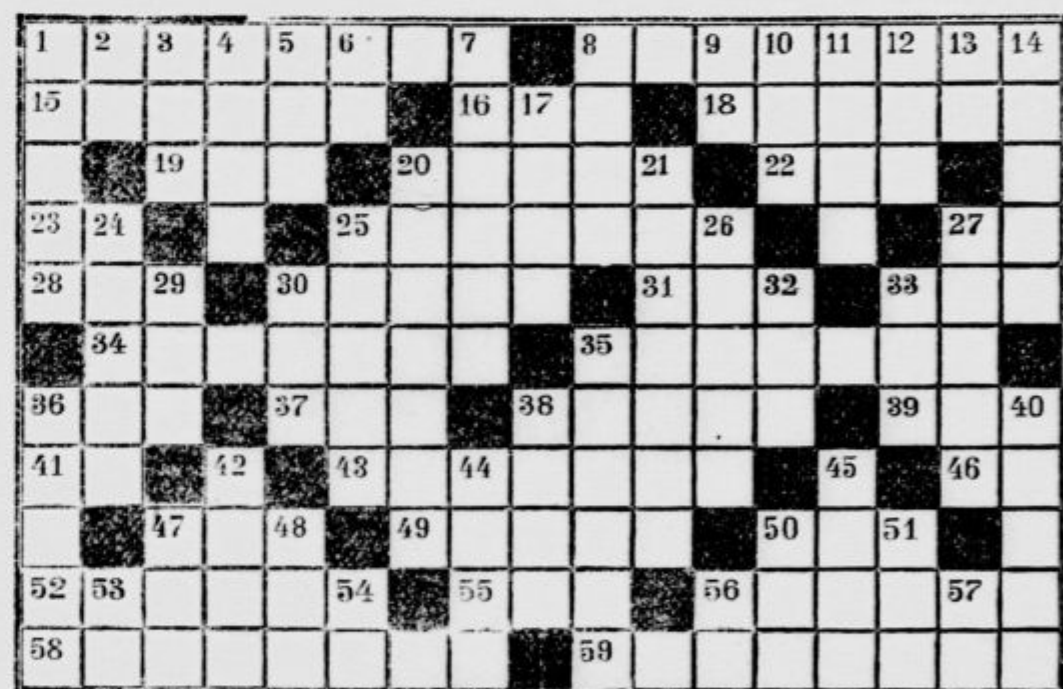
Strti orehi

Stara jadrnica: Prav je imel drugi mož. Čim bolj je jadrnica otovorjena, tem globlje seže. S tem, da je začela goreti, se je njena teža zmanjševala in ladja se je zato dvignila iz vode, tako da je zgorelo tudi nekaj tistega dela ladje, ki je bil prej pod vodo.

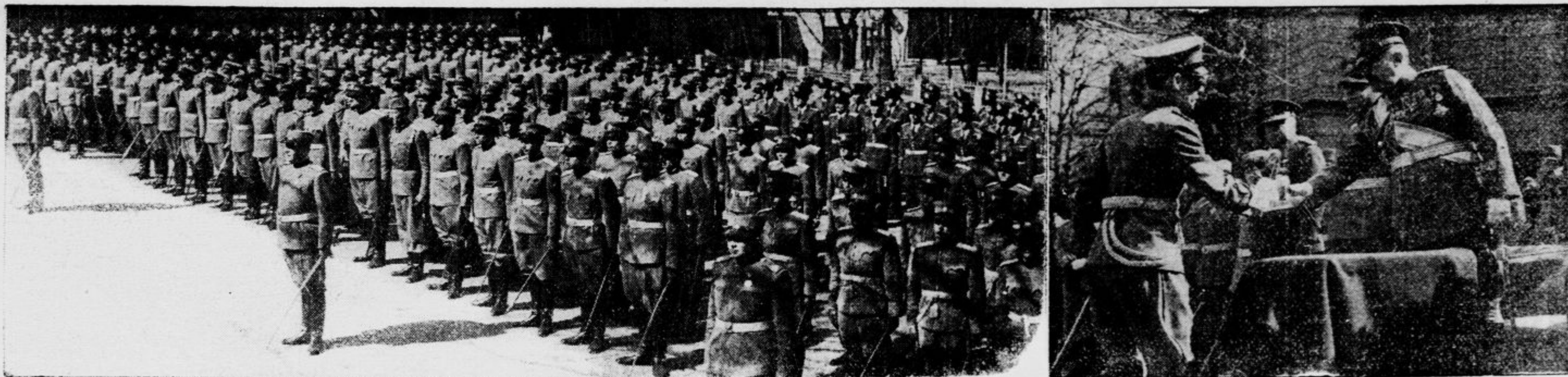
Skrit pregovor: Če lok preveč napremo, počl.

Izpopolnilnica: Ivan Cankar. Stric Matie je šest reševalcev nagradil s knjigami. Bruno Leban, Šiška, Samova ul. 4, Anton Pipan, Moste, Bavdkova 9. Cecilija Rutar, Zatočmin 13, Adalberta Vovk, Vič 63, Ivana Pošebal, Sv. Pavel pri Prebrodu in Marija Crnivec, Ljubljana, Tyrševa c. 53 dobe po eno knjigo rešitve »Življenje in svet«.

Križanka št. 11

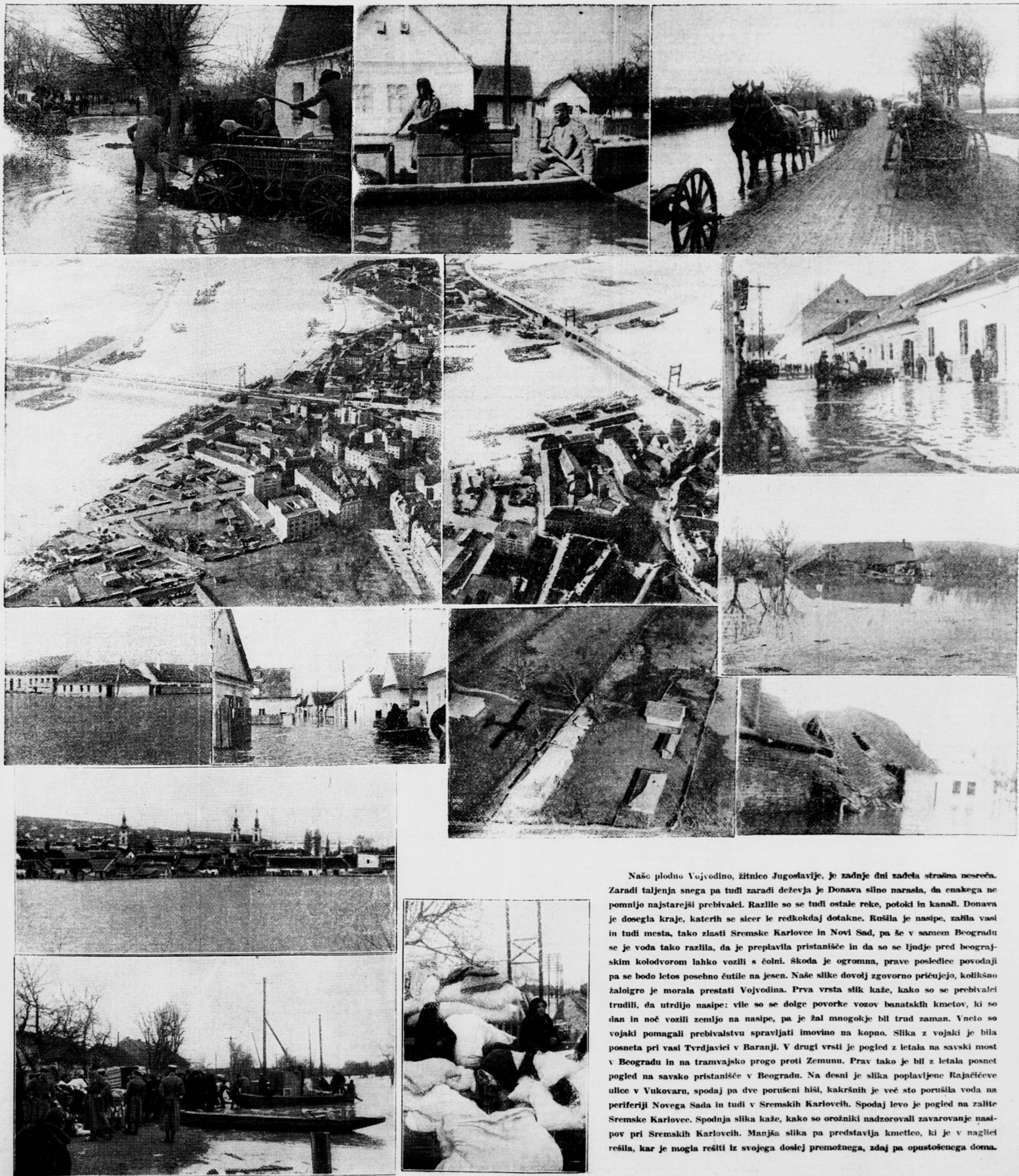

Vodoravno: 1. način gibanja, 8. K. Čapkov roman, 15. bengalski filozofski pesnik (* 1861.), 16. nizka krajina, tudi ime naših krajev, 18. knjižna zvrst, 19. oseba v Kozakovem »šestpetru«, 20. dragotina, 22. za promet določen prostor, smer gibanja, 23. pičča starih Slovanov, 25. kovina, 27. vprašalnica, tudi kemični znak za kovino, 28. izraz žalosti, za tudi velike sreče, 30. planina v Dalmaciji, 31. zvočni pojav, 33. površina, 34. umetno sladilo, 35. povodna ptica, 37. prvi poganjek iz semena rastline, 38. tiskovina, 39. sorodnik, 41. središče krožnega gibanja, tudi, kemični znak za kovino, 43. pobornik ideje družabne

Kakor smo poročali, smo s 1. aprilom dobili lepo število novih podporočnikov, absolventov vojne akademije v Beogradu. Med mladimi oficirji je tudi nekaj Slovencev in med vsemi je bil Milan Fajdiga, konjeniški podporočnik, najbolje ocenjen. Odposlanec Nj. Vel. kralja general g. Hristić je izročil g. podporočniku Milanu Fajdigi krasno sablo, dar Nj. Vel. kralja Petra II.

Strašna povodenj se je razlila čez Vojvodino, plodno žitnico Jugoslavije

Naše plodno Vojvodino, žitnico Jugoslavije, je zadnje dni začela strašna nesreča. Zaradi taljenja snega pa tudi zaradi deževja je Donava silno narasla, da enakega ne pomnijo najstarejši prebivalci. Razlile so se tudi ostale reke, potoki in kanali. Donava je dosegla kraje, katerih se sicer le redkokdaj dotakne. Rušila je nasipe, zalila vasi in tudi mesta, tako zlasti Sremske Karlovice in Novi Sad, pa še v samem Beogradu se je voda tako razlila, da je preplavila pristanišče in da so se ljudje pred beograjskim kolodvorom lahko vozili s čolni. Škoda je ogromna, prave posledice povodnji pa se bodo letos posebno čutili na jesen. Naše slike dovolj zgovorno pričuejo, kolikšno žaloigro je morala pretrpeti Vojvodina. Prva vrsta slik kaže, kako so se prebivalci trudili, da utrdijo nasipe: vile so se dolge povorke vozov banatskih kmetov, ki so dan in noč vozili zemljo na nasipe, pa je žal mnogokje bil trud zaman. Vneto so vojaki pomagali prebivalstvu spravljati imovino na kopno. Slika z vojniki je bila posneta pri vasi Trvdjavici v Baranji. V drugi vrsti je pogled z letala na savski most v Beogradu in na tramvajsko progo proti Zemunu. Prav tako je bil z letala posnet pogled na savsko pristanišče v Beogradu. Na desni je slika poplavljenega Rajacićeve ulice v Vukovaru, spodaj pa dve porušeni hiši, kakršnih je več sto porušila voda na periferiji Novega Sada in tudi v Sremskih Karlovcih. Spodaj levo je pogled na zalite Sremske Karlovice. Spodnja slika kaže, kako so orožniki nadzorovali zavarovanje nasipov pri Sremskih Karlovcih. Manjša slika pa predstavlja kmetico, ki je v naglici rešila, kar je mogla rešiti iz svojega doslej premožnega, zdaj pa opustošenega doma.

Kompresor
in nekaj transmijskih delov
prodaja F. J. Toman,
Ljubljana, Resljeva 30.
7315-6

Lep otroški voziček
in prama citre ugodno
prodaja. Kocenova ulica
št. 7. 7193-6

Voz zapravljen
na peresih in voz z diro
prodaja. Huč, Vegova ulica
10. 7386-6

Za vrt
klop, miza, leseno posodo
z ročajem za večje
rastline, zlate ribice, stelaže
za sadije, najprejše
dalje, trajnice, potonke
tulpe, narcise, lepe sobne
rastline prodaja. Ogle
dati od 1. do 6. popoldne.
Kocenova 6-1. 7392-6

Belo lakirano
spalnico
11 komadov lesa, modro,
ci in žitni vložki, vse
dobro ohranjeno za din
2.000. Ledna omara, krasni
zastori (zaves), 2 lesene,
okrasni namizni pri (gobelin, ročno
oblo), razna ženska obla
da, 2 belti mizi, prodaja.
Ogle dati od 1. do 6. popoldne.
Kocenova 6-1. 7381-6

Kupim
Otroški voziček
športni, dobro ohranjen,
kupim takoj. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Denar«. 7249-7

Ribežove grmice
kupim. Drago Murveč
Vrhnika. 6994-7

Otroško kolo
na zračne cevi, rabljeno,
kupim. — Naslov v
ogl. odd. Jutra. 7221-7

KUPIM SIVALNI STROJ
pogodljiv, dobro ohranjen.
Stare Milan, Logatec. 7095-7

Postrežnica
m'ada, ravna vseh hišnih
del, prosil zaposlitev pri
boljši družini. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Ubojčija
in postena«. 7200-2

Voz za hrome
brez ročnega pogona kupim.
Perko, Celovška cesta 97. 7203-7

Pozor!
brzo prodam kupim. —
Cerne, Vodnikova cesta 333. 7255-7

Poljsko kovačnico
in nakovalno v dobrem
stanju kupim. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Kamniolom«. 7236-7

Železen štedilnik
dobro ohranjen, kupim.
Ponudite v trafiki: Kolo
dvorska ul. 41. 7305-7

Ventilator
električen, za lokal, premer
30 cm, jako 220 V
takoj kupi. Jakič Premrov.
Kranj, Kopaljska 5. 7330-7

Tračno žago
tablično, s tenciparatom in
horizontalni gred kupim.
Javni Drago Nanut, Ba
nja Luka. 7457-7

Staro železo
in kovine kupi Franc Be
lie pri Rupena, Lutz,
Ljubljana VII. 7379-7

Stole
gostilniške in vrtno ku
pimo. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Stole«. 7320-7

Vreče, gumi, cunjce
železo, kupim. Puklavec
Viktor, Poljane 36, St. Vid
nad Ljubljano. 7453-7

Potniki
Potnike
za prodajo rolet sprejme
Ivan Skubic, tovarna
na rolet Ljubljana, Ve
liki stradan 9. 7329-5

Zastopnika
kolonialne stroje, pridnega
in agilnega za Ljubljano
in okolice takoj sprejem.
Ponudbe na poštni predal
304. 7385-5

NAPRODAJ prvovrstne stavbene parcele

a) Ležajo v sredini mesta Ljubljane ob Poljanski cesti, Zarnikovi ulici in Ciril-Metodovi ulici, ob samostanu oo. jezuitov in cerkvi Sv. Jožefa. Površina po okoli 600-850 m².
Zažidava strnjen sistem za trinadstropne hiše. Sosedni vrt je ves zazidan z visokimi stavbami, in sicer Kubelka, Vzajemne posojilnice, Kregar, Medič, Jakl.
Sončna lega, čisti zrak, v bližini ni tovarn in ne železnice, tedaj ni prahu, saj in okuženega zraka.
Prvovrsten suh, peščen in zdrav svet, ne močvirnat in ne llovnat. Na licu mesta dovolj peska za zidanje in gramozja za betoniranje.
Vodovod, električna in plinska napeljava ter kanalizacija v glavnem izpeljana.
b) Dalje več parcel v Rožni dolini med cestama VI. in XI., s površino po okoli 600 do 850 m².
Pojasnila daje trdnica F. P. VIDIC & KOMP., Ljubljana, Prešernova ulica 3.

Kolesa
Najboljša česka
kolesa ES-KA
dobite pri trdnici Ivan
Jax in sin, Tyrševa c. 16
7268-11

Poceni naproday
več koles, šivalnih strojev,
radio aparatov in še ve
liko vsakovrstnih drugih
predmetov pri »Prometu
tu«, nasproti. Kriznanske
cerkve. 7352-11

Kolesa
pred nakupom vam svet
ujem, da si ogledate
provoznostnih svetovnih
znamk kolesa najceneje
prodaja Triglav, Reslje
va cesta 16. 7265-11

Moško kolo Aiglon
balon kolesa, malo rabljeno
ugodno na prodaj.
Hudnik, Celovška c. 43.
7372-11

Kolo
luksuzno, damsko in
moško in varilni aparat
za vsako ceno naproday.
Polizve se v meklarni v
Slomski 9. 7359-11

Prodaj kolo
moško, izredno lahko in
dobro ter malo žensko, —
Ljubljana VII, Pavšičeva
ulica 8. 7349-11

Moško kolo
novo, poceni prodaj ali
zamenjam za žensko kolo.
Bleiswina 5, III. nadst.
Škorjanc. 7442-11

Kolesa
raznih svetovnih znamk
kupite najceneje v No
vi trgovini na Tyrševi
36. Rabljena kolesa vza
memo v račun. 7401-11

Žensko kolo
okrajano novo se ugodno
prodaja. Naslov: Sv. Pe
tra 24-III, desno. 7413-11

Pouk
Nemški pouk
daje poceni diplomirane
Nagel uspeh. Vprašati
med 2. in 8. uro v
Gorupovi ulici št. 3.
prij. I. 7120-4

Nemško
konverzacija
in pouk v skupinah 5
oseb ali posamezniku po
nizki ceni nudi izobra
žena gospa. Vprašati:
Kongresni trg 13/II. 7155-4

Poučujem
francosko, matematiko ter
vse druge predmete I. in
II. real. gimn. Cena po
dogovoru. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod sifro
»Uspeh zaječene«. 7318-4

Padlino
Orion radio
5-cvni, malo rabljeno,
ugodno naproday. Žužek,
Ljubljana, Tavcarjeva 11.
7373-9

Dragocenos
Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih
cenah
CERNE juvelir
Ljubljana Wolfova
ulica 7453-7

Pohišstvo
Pohišstvo
za stanovanja, trgovske
opreme in hotela dobi
te najhitreje v največji zalogi
pohišta. Spalnice masivne,
polirane in plekane.
Spalnice že od din 2600
mize 550
Postelje 220
Kuhinjske opreme . . . 900
Kuhinjske kredence . . 125
Otroške postelje . . . 320
Žitni vložki 100
Modroci 250
Sprejemna naročila po
predloženih načrtih. Spre
jemno tudi v račun smrekov
in bukov les, event. ga tudi
kupimo. Se pripravljamo!

Pohišstvo
Predjamska 32, trgovina po
števila, Miklošičeva c. na
sproti sodišča. 7309-12

Spalnico
moderno, orehova imitacija
kuhinske opreme, prodaja
najceneje in izvršila je
vsa naročila in popra
vila mizarstvo Vidmar,
Vodnikova 31. 7446-12

Harley Davidson
1200 ccm s priklopi pro
dam ali zamenjam za
drugo blago. Debelnik
Stefan Murška Sobota.
7049-10

Več DKW
kabrio-limuzin
malo rabljen, model
1939, dalje malo limuzi
no s 4 vrat, angleške
znamke za 7000 din, —
ševedno limuzino, pri
pravno za taksi za 9000
din prod. DKW-mizarstvo
J. Lovre, Ljubljana,
Celovška cesta 93. 7202-10

Prodaj avto
znamke Adler, 6 cilin
dov, 4 sedežni, v dobrem
stanju. Pripraven za ga
silniška društva. Informa
cije: Gošlina Slovka,
Kolezijska ulica 19. Tel.
39-34. 7242-10

Novo motorno kolo
znamke »Viktoria«, 200
ccm, prodam. Polizve se:
Tome Miha, Domžale,
Bistrška ul. 11. 7142-10

Motor BSA
novi tip, 350 ccm,
dovek plačan, ugodno
naproday. Naslov v ogl.
odd. Jutra. 7174-10

Malo rabljene
trgovske opreme
jedilnice, spalnice, no
ve šperane spalnice in
razno drugo pohišstvo
po zelo ugodni ceni na
prodaj. Ogleda se pri
tr. Ivan Mathian, Ljub
ljana, Tyrševa 12, dvo
rišče. 7171-12

Spalnice
v napoliidni izdelavi iz
orehove korenine din 8.500,
fine tescenove 9.500. Spre
jemajo se naročila po listnih
in predloženih načrtih pri
Križ Franc, pohišstvo, Vrh
nika, skladišče, Ljubljana,
Prečna ulica 6, nasproti
mestnega kopalnice. 6701-12

Hrastova spalnica
dobro ohranjena, katera bi
se oddala šele v juniju, je
ugodno naproday. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
7306-12

Salon in jedilnico
Chippendal-sloga, delo
Naglas, prod. Tribuč, Tr
ška 42, telefon 26-05. 7311-12

Moderna orehova
spalnica
poceni naproday, pri Iv.
Vrhovcu, mizarju v Bevk
ah pri Vrhovcu. 7273-12

Pohišstvo
krasno novo spalnico, pi
salno mizo itd., za vsako
ceno prodaj meklarna
v Slomski 9. 7363-12

Pohišstvo
kompetno, za dve sobi,
z divanom in kuhinjo,
ugodno prodaj radi s-e
litve. Naslov v vseh po
sloval. Jutra. 7361-12

Kuhinjsko opravilo
novo, poceni prodaj.
Komenskega ul. 24. 7348-12

Moderne spalnice
in kuhinje po nizkih ce
nah — prodaj mizarstvo
Velkavrh, Krakovska 7,
Ljubljana. Sprejemamo
popravila. 7345-12

Moderno spalnico
popolnoma novo, izre
šila kavkaškega oreha,
ugodno naproday. Zapu
ka cesta 12, Ljubljana,
Dravice. 7482-12

Oblacila
Obhajilno obleko
bela za dečka po ugodni
ceni prodam. Naslov v
vseh posl. Jutra. 7317-1

Bukovi in javorovi
furnirski hlodi
jelkov celozni les in
celo stojiče gorodov, ku
piti za gotovino. Sprejem
nakupovalce in prevzem
ovalce. Ponudbe na Inter
reklam, Zagreb, Masaryk
va 28 pod »P-6244«. 7062-15

Kupimo
lepe trame in smrekove,
jelove trame 18 do 48 m
proti takojšnjemu plačilu.
Ponudite na ogl. odd. Jutra
pod sifro »Male in velike
partije«. 6954-15

Javorjeve deske
suhe, kupim. Dolžina po
jubna, debelina 18 do 20
mm. Najraje v bližini Je
senice. Ponudbe z navedbo
kune in količine, na podru
čje Jutra Jelenice pod si
fro »Javorje«. 6813-15

Apno, drva
raznih vrst bukovo
ogljje, vagonске pošiljke,
kupujemo. Ponudbe z
navedbo količine in cene
na Biro Bela, Som
bor. 7112-15

Brezovih hlobov
25 kub. m ali več pro
dam. Naslov v vseh po
sloval. Jutra. 7333-15

Lepe trame
in smrekove, jelove de
ske 18 do 48 m kupim
proti takojšnjemu plačilu.
Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod »Male in
velike partije«. 6954-15

Avto
4sedežen DKW cabrio,
dobro ohranjen, ugodno
naproday. Naslov v ogl.
odd. Jutra. 7248-10

Harley Davidson
1200 ccm s priklopi pro
dam ali zamenjam za
drugo blago. Debelnik
Stefan Murška Sobota.
7049-10

Več DKW
kabrio-limuzin
malo rabljen, model
1939, dalje malo limuzi
no s 4 vrat, angleške
znamke za 7000 din, —
ševedno limuzino, pri
pravno za taksi za 9000
din prod. DKW-mizarstvo
J. Lovre, Ljubljana,
Celovška cesta 93. 7202-10

Prodaj avto
znamke Adler, 6 cilin
dov, 4 sedežni, v dobrem
stanju. Pripraven za ga
silniška društva. Informa
cije: Gošlina Slovka,
Kolezijska ulica 19. Tel.
39-34. 7242-10

Novo motorno kolo
znamke »Viktoria«, 200
ccm, prodam. Polizve se:
Tome Miha, Domžale,
Bistrška ul. 11. 7142-10

Motor BSA
novi tip, 350 ccm,
dovek plačan, ugodno
naproday. Naslov v ogl.
odd. Jutra. 7174-10

Tovorni avto
Stonski kupim. J. Maja
ron, Borovnica. 7180-10

Automobile
tovorne, od 1 do 6 ton,
z Diesl- in benzinski
motorji in razne osebne
avtomobile prodaj po u
godnih cenah Krupp-
zastopstvo O. ŽUZEK,
Ljubljana, Tavcarjeva ul.
št. 11. 7146-10

Opel Kadett
limuzino, najnovejši mo
del, v popolnem redu, zelo
ugodno prodaj JAWA za
stropni Sancin Franjo,
Linhartova 35, Lučičnica 12.
7302-16

Poltovorni avto
znamke »Ford« in 2 sed
larska šivalna stroja, pro
dam. A. Grebenč, Velika
Celnarska 15. 7305-10

Sedaj je
material čezkih motociklov
Naglas, prod. Tribuč, Tr
ška 42, telefon 26-05. 7311-12

Dva mala
avtomobila
z majhno porabo ben
zina, prodam. Polizve se
pri Sušteršiču, Franko
panska 21. 6955-10

Motor
100 ccm v dobrem stan
ju prodam za 2500 din
Vzajemni tudi kolo v rač
un. Riharjeva 6, Koe
zijska, Ljubljana. 7267-10

Kupim motor
v račun dam 4ceni nov
radio in moško kolo, po
daj pri Ivanu Dobov
šku, Stožice 150, Ježica.
7270-10

Opel Kadett
dobro ohranjen, poceni
prodaj. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 7366-10

Motorno kolo DKW
100 ccm dobro ohranje
no prodaj za 3700 din.
Naslov v vseh posl. Ju
tra. 7373-10

Priložnostni nakup!
poltovorni avto, dobro
ohranjen, dva švotna
akumulatorja in varilni
aparat za vsako ceno na
prodaj. Strojna delavni
ca na Sv. Petra cesti 58.
7465-16

Premogovnik
prejme družabnika z
100 do 200.000 din. ev
se rudnik produ ali da
v našem. Ponudbe na o
gl. odd. Jutra pod sifro
»Konjunktura«. 7478-16

Kupujem
vrednostne papirje ter
vse valute. Prodajamo
»rečte razredne državne
votrice. Menjalnica F
RAMOVŠ Ljubljana,
»Miklošičeva« cesta 17.
v »Paki Vzajemne zavar
ovalnice. 7480-16

Motor BMW 500
ccm dobro ohranjen prodaj
takoj. Naslov v vseh po
slovalnicah Jutra. 7365-10

Ekonomičen avto
majhen letnik 1939 kupim.
Ponudbe z navedbo cene in
stanja. Krušič, Ljubljana,
poštni predal 71. 7132-10

Ugodno naproday
Opel Super in Olympia
— Cetinski, Celovška 38.
7452-10

Opel Kadett
limuzina, v izbornem sta
nju, nove gume, zadnja
tipa. 7317-1

Opel Olympia
limuzina, lepo ohranjena in
abnormalizirana, svetle bar
ve, naproday po izredno
nizki ceni. Vsi vozovi se
lahko ogledajo pri ADLER
servisu, Kenda, Kersnikova
ulica (za Slamičem) ES-10

Ureditev
Poravnava konkurzne
zadeve, odkup in inkaso
terjatve (tudi kmečkih)
nabavo posojil in druž
benikov dobičkasno in i
varno naložitev kapita
la, ureditve uprave in
knjižgovodstva, bilance
kalkulacije, upravnopre
mišljeni nadzorovanj, so
udeležb, sploh vse trgo
vske obrtne zadeve za
upno porizne strokovni
pisarni. 6912-16

Prevoznika
Poravnava konkurzne
zadeve, odkup in inkaso
terjatve (tudi kmečkih)
nabavo posojil in druž
benikov dobičkasno in i
varno naložitev kapita
la, ureditve uprave in
knjižgovodstva, bilance
kalkulacije, upravnopre
mišljeni nadzorovanj, so
udeležb, sploh vse trgo
vske obrtne zadeve za
upno porizne strokovni
pisarni. 6912-16

Garaja
za luksuzni avto oddam
v Ljubljani. 7208-17

Trgovina
manufakturna in z ga
lantično v Ljubljani na
najbolj prometni točki
na oglas z inventarjem
brez zaloge v našem.
Naslov v vseh posl. Ju
tra. 7233-17

Zelenjadni vrt
dobro gnojien, s soupo
rabo kleti oddam takoj
za dobo 4 do 5 let v na
šem. Naslov v trgovini
Urbančič, Trgaška c. 13
v Ljubljani. 7234-17

Buffet v kinu
razpisuje kino Moste.
»Interesni naj se zgle
se v pisarni dnevnico od
18. do 21. 7375-17

100.000 din
v roki v edravn in do
bro idoč podjetje pri
tudi »vrtanju Zinžer
ev vodstvom pisarni in
»vrednoten« v tuji
»izviki. Bivši poslovodja
večje trgovine Nathan
2m vrt in njegove na
og. odd. Jutra pod sifro
»Denar in delo«. 7422-17

Gostilno
v našem v najem
v mestu Vrata na ogl.
odd. Jutra pod »Ugodno
45«. 7339-17

Gostilno v našem
z vsem inventarjem, ličim.
Kavci, zmožen, Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Kierkolie«. 7448-17

Zajem
gotov novac
dugoročnim otplatom
dobju odmah državni,
gradski namestiteljski
definitivni — oženjeni
bez jamca. I. penzi
onier. Upute daje »Adria
»Zagreb, Petrinjska ul. 11.
Prijloži tui marku. 7083-16

Hipoteka
30.000 din kratkoročno,
na sigurno mesto, pro
dam. Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod »Zaradi
smrti«. 7291-16

Trgovino
s sadjem želju po cent
prodaj zaradi odpoto
vanja, poleg je tudi sta
novanje. Florijanska 31.
7394-16

Ugodna prilika!
Sigurne naložitve gotov
ine v dobro idočo za
grebada radi, presretno
v sestvo v letovinskih kra
ju. Obrestovanje po do
govoru. Nudi se garan
cija v nepremičninah 3
milijone din. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod
»Naložitev 440.000«. 7297-16

Poštena uradnica
Riče 7.000 din posojila.
Mesečno odplačevanje. Po
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod sifro »Obrestie«. 7313-16

Do din 200.000
pristopim v rentabilno
podjetje. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod sifro
»Konjunktura 940«. 7376-16

Mlada žena
v zakonu nesrečna z
lastno trgovino prosti sta
njega gospoda za malo
posojilo. Ponudbe po
»Proti garanciji na ogl.
odd. Jutra. 7327-16

Posojila
kratkoročna, trgovska,
obrnitiska, posredniško
na hitro, brez kače, za
predplačila. Rudolf
Zore, Ljubljana, Gleda
liška 12. Prijloži tui znam
ke. 7397-16

Pristopim
kot sode udeleži družab
nika s kapitalom din 50
do 70.000 din in industri
sko podjetje strogo klju
čavolne stroje ali ali
slično. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dobro
strokovnjake«. 5757-16

Posojilo
proti vknjižbi na prvo me
sto na hišo in zemljišče
vredno din 200.000 iščem.
Obresti po dogovoru. Va
luta zjamčena. Ponudbe
na podružnico Jutra Celje
pod znak »Letovici«. 7465-16

Premogovnik
prejme družabnika z
100 do 200.000 din. ev
se rudnik produ ali da
v našem. Ponudbe na o
gl. odd. Jutra pod sifro
»Konjunktura«. 7478-16

Kupujem
vrednostne papirje ter
vse valute. Prodajamo
»rečte razredne državne
votrice. Menjalnica F
RAMOVŠ Ljubljana,
»Miklošičeva« cesta 17.
v »Paki Vzajemne zavar
ovalnice. 7480-16

Mesarijo
dobro v podreškem in
družinskem kraju vzam
em v najem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Prometno«. 6988-17

Trgovino
nešanege bage v veli
kem trgju Stajerske do
bro vplajano takoj oddam
v našem. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 7048-17

Dobro vplajano
trgovino
in gostilno oddam takoj
v našem. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 7213-17

Mesarijo
dobro v podreškem in
družinskem kraju vzam
em v najem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Prometno«. 6988-17

Trgovino
nešanege bage v veli
kem trgju Stajerske do
bro vplajano takoj oddam
v našem. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 7048-17

Dobro vplajano
trgovino
in gostilno oddam takoj
v našem. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 7213-17

Mesarijo
dobro v podreškem in
družinskem kraju vzam
em v najem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Prometno«. 6988-17

Trgovino
nešanege bage v veli
kem trgju Stajerske do
bro vplajano takoj oddam
v našem. Naslov v vseh
posloval. Jutra. 7048-17

Opica KRADE sadje

SLABO OLJE »KRADE« GORIVO
iz vašega motorja. To je ravno tako kot, če imate rezervoar, ki pušča. Večdel povečava kompresijo, omogoča odpiranje in zapiranje ventilov v trenutku, štiti vse premične dele s tankim tanko odpornim slojem olja. Tisoči avtomobilistov vsega sveta uživajo najvišje performanse s pomočjo tega boljšega olja.

Kupujte Veedol, ker s tem varčujete gorivo

VEEDOL
MOTOR OIL

olje, ki daje večjo kilometražo — zmanjšuje porabo goriva
W. H. SMYTH

BEOGRAD Miloša Velikog 3
Telefon 23-379 in 25-871

ZAGREB Gundulićeva 15
Telefon 22-782

Kokus tekači za hodnike in stopnišča
v vseh barvah in zalogi
pri **Sever Rudolf,**
Ljubljana, Marijin trg 2.

Iščemo stanovanja
Hlino posrednik, prijavitelj
prosta stanovanja v Brez-
placno posredovanje. Potre-
bujemo za prihodnje mesec
čez 96 1-3 sobnih stanova-
vanj, s kuhinjo, preloženim
va. al. 341. Telefon 44-20.
Prijavite takoj!
6999-21a

Hišnim gospodarjem
se priporoča samostojna o-
bsej. Iščemo stanovanja v Brez-
placno posredovanje. Potre-
bujemo za prihodnje mesec
čez 96 1-3 sobnih stanova-
vanj, s kuhinjo, preloženim
va. al. 341. Telefon 44-20.
Prijavite takoj!
6999-21a

Stanovanje
za avgust, sobe in sobice.
Iščemo stanovanja v Brez-
placno posredovanje. Potre-
bujemo za prihodnje mesec
čez 96 1-3 sobnih stanova-
vanj, s kuhinjo, preloženim
va. al. 341. Telefon 44-20.
Prijavite takoj!
6999-21a

Trisob. stanovanje
sončno, in ostalih pri-
tiklin. Za mesec avgust
želimo dobiti boljša stanova-
nja. Iščemo stanovanja v Brez-
placno posredovanje. Potre-
bujemo za prihodnje mesec
čez 96 1-3 sobnih stanova-
vanj, s kuhinjo, preloženim
va. al. 341. Telefon 44-20.
Prijavite takoj!
6999-21a

Dvosob. stanovanje
Iščemo stanovanja v Brez-
placno posredovanje. Potre-
bujemo za prihodnje mesec
čez 96 1-3 sobnih stanova-
vanj, s kuhinjo, preloženim
va. al. 341. Telefon 44-20.
Prijavite takoj!
6999-21a

Dvosob. stanovanje
Iščemo stanovanja v Brez-
placno posredovanje. Potre-
bujemo za prihodnje mesec
čez 96 1-3 sobnih stanova-
vanj, s kuhinjo, preloženim
va. al. 341. Telefon 44-20.
Prijavite takoj!
6999-21a

Višji dr. uradnik
v p. samc, iše večjo
sončno, prazno sobo s
kako pritliklino (kopal-
nico). Najraje v centru
ali vsaj v bližini centra
ob cesti. Zelo pomembno
je, da imamo v bližini
gostilnice. Iščemo stanova-
vanje v Brezplacno posred-
ovanje. Potrebuje za prihod-
nje mesec čez 96 1-3 sobnih
stanovanj, s kuhinjo, prelo-
ženim va. al. 341. Telefon
44-20. Prijavite takoj!
7406-21a

Sobo odda
Dve svetli sobi
v pritličju oddam s 1.
maja. Zelo pomembno
je, da imamo v bližini
gostilnice. Iščemo stanova-
vanje v Brezplacno posred-
ovanje. Potrebuje za prihod-
nje mesec čez 96 1-3 sobnih
stanovanj, s kuhinjo, prelo-
ženim va. al. 341. Telefon
44-20. Prijavite takoj!
7247-23

Sonnčno sobo
prijazno, oddam takoj
ali pozneje. Boljšemu go-
stopniku ali gospodini. —
Beogradska c. 8/1 (Beo-
gradska gimnazija).
7212-23

Poročiti
se želi očenca, ki ima
opremljeno stanovanje,
z boljšim državn. urad-
nikom, starim 40 do 60
let. Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod »Pošte-
na« — pridna.
7206-23

Sobo
prazno, manjšo, separi-
rano, oddam. Naslov v
ogl. odd. Jutra.
7207-23

Prazno sobo
lepo, sončno, parketirano
tako ali pozneje. Boljšemu
gostoprijemu ali gospodini.
— Beogradska c. 8/1 (Beo-
gradska gimnazija).
7212-23

Poročiti
se želi očenca, ki ima
opremljeno stanovanje,
z boljšim državn. urad-
nikom, starim 40 do 60
let. Ponudbe na oglas.
odd. Jutra pod »Pošte-
na« — pridna.
7206-23

Sobo
prazno, manjšo, separi-
rano, oddam. Naslov v
ogl. odd. Jutra.
7207-23

Prazno sobo
lepo, sončno, parketirano
tako ali pozneje. Boljšemu
gostoprijemu ali gospodini.
— Beogradska c. 8/1 (Beo-
gradska gimnazija).
7212-23

Prazno sobo
lepo, sončno, s posebnim
vhodom, oddam takoj ali
pozneje. Boljšemu gostopri-
jemu ali gospodini. —
Beogradska c. 8/1 (Beo-
gradska gimnazija).
7212-23

Prazno sobo
lepo, sončno, s posebnim
vhodom, oddam takoj ali
pozneje. Boljšemu gostopri-
jemu ali gospodini. —
Beogradska c. 8/1 (Beo-
gradska gimnazija).
7212-23

Opozorilo!
Na svarilo v »Jutru« od
6. aprila izjavljamo, da
se navedbe moje žene
Ljudmille Jesenko lažne
in da je sobna in kuh-
njska oprema izključno
moja lastnina, v ka-
tero bom po svoji volji
razpolagal.

Jesenko Bogdan
7405-31

Dražbe
Javna dražba
Dne 9. aprila 1940 ob
14. in po potrebi nasled-
nji dan, oziroma vsi
vsi v Ljubljani Hra-
decka cesta 30, 37 po-
leg minicne prostovolj-
na sodna dražba razne-
ga manufakturnega bla-
ga, dalje sivilnih strojev
in drugih potrebščin za
krojarsko obrt ter zen-
ske obleke, čevlje in ne-
kaj pohištva.

7074-32

Samolastno lovišče
Log pri Rogatcu
(revirno vodstvo Log)
ha 1282 se odda v zakup
za 4 leta na dražbi dne
20. aprila 1940 pri sre-
skem šumarskem refe-
rentu v Celju. Razglas
in informacije so na raz-
polago pri Začasni držav-
ni upravi v Ljubljani.
Revirno vodstvo Log in
sreškem šumarskem
referentu v Celju.

6829-32

Dražba
bukovega oglja
Začasna državna uprava
razlaščenih gozdov. Lju-
bljana Cesta 29. oktobra
št. 24 prodaja na javni
pismeni dražbi, ki bo
održana maj 1940 v dra-
žni cca 380.000 kg izde-
la bukovega oglja iz
območja svoje šumske
uprave in Strahin pri No-
vem mestu. Pojasnila,
pogoji in tiskovni raz-
glas so na razpolago pri
razpisni komisiji v ura-
vilih v Ljubljani in
Strahin.

6356-32

Glasbila
Kromatično
harmoniko
trivrstno z 80 basov in
najboljše stanju napro-
da za 1750 din pri Rudolfu
Fislu v Domžalah.

7110-26

Kratek klavir
skoraj nov, črn s kras-
nim glasom prodam za
6000. Jugošpetit, Maribor,
Aleksandrova 51.

7135-26

Salonski klavir
Čezpaka, kovinski okvir,
z lepim glasom, v zelo
dobrem stanju, prodam
ali zamenjam za dobro
piano. Naslov v oglas.
odd. Jutra. 7145-26

7145-26

Klavir
dobro ohranjen, ugodno
prodam. Naslov v oglas.
odd. Jutra. 7149-26

7149-26

Stroji
Pisalni stroj
»Underwood« in »Conti-
nental« oba velika, v od-
ličnem stanju, prodam
za 1800. Miklošičeva 18
7098-29

7098-29

Lokomobil
od 80-100 km s podpuš-
no kurilno napravo (Unter-
feuerheizung), kupim, ra-
bлено in v dobrem stanju
ohranjeno. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Loko-
mobila 2631«.

6877-29

Stružnico
»Drehbank« in skobelni
stroj (Schäpping) 350
mm. kupim. Ponudbe z
opisom in zadnjo ceno
na Josip Marov, Zagreb,
Lonska ul. 14.

6975-29

Elektromotor
v dobrem stanju, 5 do
6 kw, 220 volt, istosmer-
ni tok, kupim. I. Savnik
»Kranj«.

7109-29

Kupimo stroje
1. Schach-stroj, 2. Jaku-
rand-stroj, 3. 400, 600, 800
ali 1200, mehanične sta-
ve za svilo z objestran-
sko menjavo čolnikov.
Širine 80 do 130 cm. Po-
nudbe pošljite na »Svi-
lanit«, Kamnik.

7107-29

Ločene
star 55 let iščem damo
od 30 do 50 let staro,
za skupno gospodinstvo.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Dobro sre-
čanje«.

7066-27

Želim si tovarišice
Neopazni dopis na ogl.
odd. Jutra pod »Kre-
volucionare«.

7319-24

Cheriveri
Dvigajte pismo.
7412-24

Zenitve
Za svojo sorodnico
dobrega srca, neznatno,
48 let, s stalnim
mesečnim dohodkom in
kompetentnim poštvenim
delom, iščem tovarišico,
čelo in mladostno želimo
svrhu ženitve znanja
z intelektualcem do 50
let z istimi lastnostmi.
Pogoj: dobro situiran
samo ali dvodve brez
otrok. Ponudbe s sliko
na ogl. odd. Jutra pod
»Harmonija 1940«.

7250-25

21 letna
simpatična, izobražena
premožna gospodinja že
li v svrhu možitve spo-
znati dobro situiranega
akademika izobraženega
gospoda kot zdravnika,
odvetnika ali slično v
dobri poziciji z lepo ek-
sistenco. Starost do 35
let, visoke postavbe. Po-
nudbe s sliko na ogl.
odd. Jutra pod »Brunet
kac«.

7000-25

Upokojenec
vdovec z lepo pokojni-
no bi se priženil na po-
sestvo ali obrt. Ponud-
be pod »Lepa jesen« na
podr. Jutra Maribor.

7030-25

Premožen sramec
z večjimi mesečnimi do-
hodki, stiri desetlet let,
markanten in dobrega
znajanja se želi priženiti
na večje posestvo ali hi-
šo. Tajnost, castna zade-
va. Ponudbe pošljite na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Dugovor«.

7491-25

Držav. uslužbenec
star 42 let, vdovec z o-
troci, z 20 let državnih
služb, želi poročiti gos-
podinjo ali vdovo, sta-
ro 35 do 45 let, z doto
ali kakšnim imetjem,
zdravo, pošteno prete-
klosti, ki bi bila dobra
žena in mati, ter razum
in skrbna gospodinja.
Le resne ponudbe na
podružnico Jutra v Ma-
riboru pod »Žena« — ma-
ti — gospodinja«. Taj-
nost zadržana.

7479-25

Samostojen obrtnik
50 let star, v dobrem
stanju, želi poročiti gos-
podinjo ali vdovo, sta-
ro 35 do 45 let, z doto
ali kakšnim imetjem,
zdravo, pošteno prete-
klosti, ki bi bila dobra
žena in mati, ter razum
in skrbna gospodinja.
Le resne ponudbe na
podružnico Jutra v Ma-
riboru pod »Žena« — ma-
ti — gospodinja«. Taj-
nost zadržana.

7479-25

Kmečki sin
starejši z dobrim zna-
jem, ključavničarsko in
lesno trgovsko izučen z
20 letnih gotovih služb
na posestvo za ohran-
janje ali znanja radi ženitve
Naslov v vseh posl. Ju-
tra.

7056-25

Samostojen trgovec
33 let star, lastnik novih
trgovskih poslopij na
deželi s premožnejšo tr-
govsko naobrazeno gos-
podinjo do 28 let se želi
li poročiti. Resne po-
nudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Idealna sre-
na bodočnost«.

7055-25

Ekonom
35 let star, zdrav pose-
duje 250 tisoč din iše
priženiti vna gostinjo
ali podjetje. Resne po-
nudbe na podr. Jutra v
Ptuj pod »Cvetiča po-
mlad. Diskretnost za-
jamčena.

7052-25

Simpatična
učiteljica
iše v želji za srečnim za-
konskim življenjem sim-
patična, zdrava in karak-
terna življenjskega tova-
riša, višjega državnega ura-
dnika, od 36 do 45 let star-
ga, dopis s točnim naslo-
vom na ogl. odd. Jutra pod
»Harmonična zajednica«.

7010-25

Carinski uradnik
42 let star, z mesečno pla-
čo 2.500 din iše zakonsko
družico, Pojasnila daje
NADA, Zagreb, Jelčičev
trg 10. Za pojasnila pošljite
10 din.

7059-25

Lekarnar
star 31 let, z lastno lekarni-
co v vrednosti 1.200.000,—
iše zakonsko družico. Po-
jasnila daje »NADA«, Za-
greb, Jelčičev trg 10. Za
pojasnila pošljite 10 din.

7040-25

Kapitan pomorščak
41 let star, z mesečno pla-
čo 4.000 din iše zakonsko
družico. Pojasnila daje NADA,
Zagreb, Jelčičev trg 10.
Za pojasnila pošljite 10
din.

7041-25

Davčni uradnik
39 let star, z mesečno pla-
čo 2.500 din iše zakonsko
družico. Pojasnila daje NADA,
Zagreb, Jelčičev trg 10.
Za pojasnila pošljite 10
din.

7042-25

Žandar
29 let star, z gotovino din
30.000,— z mesečno plačo
1.400 din iše zakonsko
družico. Pojasnila daje NADA,
Zagreb, Jelčičev trg 10.
Za pojasnila pošljite 10
din.

7043-25

Ženitve in moštve
najbolj krogov posredu-
je strogo diskretno,
največjeje in uspešno.
Velika izbira odličnih
partij. Proizvaja dru-
žinske zveze. Informa-
cije pošljite na ogl. odd.
Jutra pod »Ženitve in
moštve«.

7157-25

Mlad obrtnik
s svojim dobro ideoim
obrtom in posestvom se
želi poročiti z dekletom
od 20 do 28 let starim,
po možnosti z gotovino
ali posestvom. Prednost
imajo šivilje. Ponudbe
po možnosti s sliko na
oglas. odd. Jutra pod
»Protivračlice«.

7175-25

50 letni ločene
z lastno hišo želi spo-
znati varno žensko z
nekaj gotovine za skup-
no gospodarstvo. — Po-
nudbe z naslovom na
ogl. odd. Jutra pod »Le-
pa pomlad«.

7232-25

Zdravnik
31 let star, z mesečnim do-
hodkom 5000 din iše za-
konsko družico. Pojasnila
daje NADA, Zagreb, Jel-
čičev trg 10. Za pojasnila
pošljite 10 din.

7044-25

Slovenka z dežele
iz bogate kmetijske hiše,
28 let stara, simpatična
inteligentna, z doto 300
tisoč dinarjev, se želi
poročiti z inženjerjem,
uradnikom ali trgovcem.
Informacije daje »Re-
sor«, Zagreb, pošta 3.

7158-25

Obrtnik
srednje starosti, z lastnim
domom poroči gospodino
s primerno doto. Ponudbe
s sliko. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

7260-25

Gospodična
želi stopiti v zakon z go-
spodom srednjih let, imam
din 200.000. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Rožmarinček«.

7487-25

Pekovski mojster
samostojen, z lastno eks-
stenco, bi poročil gos-
podinjo, staro od 20 do 30
let z nekaj gotovine. Do-
pis na podržnico Jutra
Celje pod »Srečen pater«.

7468-25

Gospodična
29 let stara z 20.000 din
se poroči z državn. usluž-
bencom. Dopise na podr.
Jutra v Celju pod »Po-
mlade. Slika zaželena«.

6921-25

Gospod
38 let star s hišo in z
obrtjo poroči gospodino
ali vdovo s posestvom
ali gotovino. Dopise na
podr. Jutra v Celju pod
»Harmonijae«.

6920-25

Poročim
se z gospodino ali vdo-
vo, šiviljo z dežele, 25
do 40 let staro. Imam
stalne dohodke in vso
opremo. — Ponudbe pod
»Pametna žena« na ogl.
odd. Jutra.

7084-25

Razno
ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in naj-
cenejša oblačila
si nabavite pri
Preskerju,
SV. PETRA C. 14.

SREBRO, DRAGE KAMNE
in vsakovrstne
ZLATO
kupuje
po najvišjih cenah
JOS. EBERLE,
Ljubljana, Tyrseva c.
palata hotela »Sion«.

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo
zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljski nasip 4-6
Pralnica — Sretolokalca

Sposobnega jamomerca
(absolventa nižje rudarske šole), ki naj bo
po možnosti tudi dober risar, sprejme v
službo rudnik v Sloveniji. Prošnje s kratkim
življenjepisom, podatki o dosedanjih praksi
in z navedbo zahtevane plače je poslati
na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Jamomerec«.

7052-25

V sencu Markovega leva
Ali poznate Benetke? Ne, čeprav ste bi-
li morda že dvakrat ali še večkrat tam.
Oziroma poznate veliki kanal, poznate
Markov trg z okolico, poznate Lido z vsem
njegovim razkošjem, ne poznate na pravih
Benetkah, ki se skrivajo daleč od teh atrak-
cij. Pravih Benetk, ki se začnejo tam, kjer
se nehajo Benetke, rentnik slavnih dob
in starih bogastev. Tisti Benetk, ki jih vsako
odkrije šele takrat, ko se že nasiti
zgodovine, hrušča in gondol, ko pobegne
z Markovega trga in se izgubi v ozkih uli-
cah, kjer se vidi nebo le še kot droben,
sinji pas. Tja pojdite drugič, ko vas bo
spet zaneslo v Benetke, in ne boste razo-
čarani. Kajti šele s temi skritimi deli me-
sta so Benetke prava celota. Kdor pozna
te dele mesta, more šele prav doumeti ves

7052-25

Koleselj
za prsno vpre-
go za konje

ugodno prodaja: Rudar-
ska zveza Bohemija
— rudnik Pečovnik
pri Celju.

Informacije dobite pri
obratovodstvu rud-
nika.

1. EINEL-HEROLD
MARIBOR

Lesena zložljiva
patentna postelja
s tapaciranim mo-
drom Din 240.— pri
R. RADOVAN
Mestni trg 13.

STAMPILJE
ETIKETE
KUPIM & SVETIM
JUGOGRAFIKA
Ljubljana, Rdeči trg 23

Novi naslovi
Grandiščanska ul. 8.

Klišeje
END-INO VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Ljubljana, Rdeči trg 23

DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

DRVA

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Podružnice: Beograd, Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%

Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu - Eskontira trgovske menice
NOVE VLOGE ZNAŠAJO Din 67.000.000.-

DELNISKA GLAVNICA Din 20.000.000.-
Vrši vse bančne posle najkulantneje

IZOLIT

IZOLACIJA PROTI VLAGI — TEMPERATURNIM SPREMENJAM IN ZVOKU.

Prodajne zaloge:

LJUBLJANA: »Material« — M. Vovk, tel. 27-16
MARIBOR: Pinter & Lenard, tel. 22-82
CELJE: D. Rakusch, tel. 11
KRANJ: »Merkur«, P. Majdič, tel. 41
ZAGREB: S. Zoranič, tel. 57-30
ZAGREB: S. Fridman, tel. 99-08

ING. MILAN HMELJ RADEČE - ZID. MOST

LAHKE GRADBENE PLOŠČE

IZOLIT

IZOLACIJA PROTI VLAGI — TEMPERATURNIM SPREMENJAM IN ZVOKU.

Prodajne zaloge:

LJUBLJANA: »Material« — M. Vovk, tel. 27-16
MARIBOR: Pinter & Lenard, tel. 22-82
CELJE: D. Rakusch, tel. 11
KRANJ: »Merkur«, P. Majdič, tel. 41
ZAGREB: S. Zoranič, tel. 57-30
ZAGREB: S. Fridman, tel. 99-08

ING. MILAN HMELJ RADEČE - ZID. MOST

KUPIMO

Diesel-kompresor

rabljen ali nov, najmanj 3 m³ kapacitete. Ponudbe poslati na
Tovarnico vagonov, Slav. Brod.

NARODNA

TISKARNA

LJUBLJANA
KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Zahtevajte za vaše žimnice in tapcirano pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Nasha žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez masčobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker je slabo in nehygiensko izdelana, ni dezinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše! Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Zoper kožne bolezni DERMOVAL

Nov izum izrednega učinka! Mnoge težke in neozdravljive kožne bolezni so postale lahko ozdravljive. Prišče, hraste, izpuščaje, lisaje, čire in slične kožne bolezni lokalne narave zdravi naglo »DERMOVAL«. 1 lonček din 20. Pišite še danes na:

GRADSKO LJEKARNO, ZAGREB, Gornji grad 5.

Org. S. br. 1990/1935.

ZAHVALA

Vsem, ki ste tako ljubili in spoštovali našega srčno ljubljenega, predobrega soproga, zlatega očka, sina in brata, ki ste v tako obilnem številu prihiteli od blizu in daleč, ga obsuli s krasnim cvetjem in nas tolažili pismeno ali ustmeno v naši nepopisni bolesti, izrekamo tem potom našo najprisernejšo zahvalo.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 9. aprila ob 8. uri zjutraj v trnovski farni cerkvi.

Ljubljana, Karlovac, dne 7. aprila 1940.

Zalujoča soproga **VIKTORIJA ARNSEK**
roj. BRADAC — in sorodniki

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

Komercialist

želi menjati službo. Nastop takoj. Ponudbe pod »Ekonomet« na ogl. oddelek »Jutra«.

NAJBOLJŠE IN NAJCENEJŠE

pohištveno okovje

Vam dobavi **tvrdka NIKEL**

Kamnik — Graben 59.

Raziskujem razne rude

z mojo prirodno močjo. Dolga leta poznan v Srbiji, Nemčiji, Poljski, Madžarski in Češkoslovaški. Z dobrimi uspehi iščem mineralne vrelce, premog, železo, nafto, zlato itd., z velikim uspehom ugotovim globino. Strgar Anton, Trbovlje L, Loke 83.

TVORNIKA STROJEV sprejme

dipl. strojnega INŽENJERJA

za svoj konstrukcijski urad. — Ponudbe na Propaganda, Zagreb, pošt. pretinac 472, pod »4062«.

RAZPIS

Občina Novo mesto, srez Novo mesto, razpisuje pragmatično mesto

občinskega računskega uradnika

Solska izobrazba: dovršena srednja ali njej enaka strokovna šola z zaključnim izpitom. — Pravilno kolkovane prošnje opremljene z listinami po čl. 7 in 8 uredbe o občinskih uslužbencih (»Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« z dne 29. julija 1936 št. 477 (61) je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa v »Službenem listu pri tej občini.

Občina Novo mesto, 3. IV. 1940.

Dame in gospodje!

Ne pozabite odličnih »LIMONA« kozmetičnih izdelkov kot: kreme, šampona, mandeljevega mleka za odstranitev šminke.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Vrtni sončnike

izdeluje počeni od Din 108

Bela Fettmann, ZAGREB, Masarykova 9.

Zahtevajte brezplačni ilustrativni katalog!

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi našega skrbnega moža, predobrega očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Spitzko Avgusta

trgovskega zastopnika

ga obsuli s cvetjem ter počastili na katerikoli način njegov spomin, in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, naša prisrčna zahvala.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 10. t. m. in 8. uri v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Maribor, 6. apr. 1940.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljubljenega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

Roka Peselj

trgovca in posestnika

se za ustne in pismene izraze sožalja iskreno zahvaljujem.

Posebno pa se zahvaljujem za požrtvovalno skrb gg. prim. dr. L. Merčunu in prim. dr. Lavriču ter vsem, ki so pripomogli k mnogoštevilnemu spremstvu na njegovi zadnji poti.

LJUBLJANA — MOSTE, dne 7. aprila 1940.

Zalujoča **MARIJA PESELJ**
z ostalimi sorodniki

Umrli je 5. aprila 1940 v 68. letu starosti

PETER ROMAVH

z Vognjega polja nad Baškim jezerom.

Pogreb bo v nedeljo 7. aprila 1940, ob 5. uri pop. z njegovega doma Podlimbarskega 27 (Ljubljana VII) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 6. aprila 1940.

Romavhovi

Umrli nam je predobri naš očka, gospod

MATKO ŠMID

podravnatelj Prve hrvatske štedionice, podružnice v Celju, rez. kapetan I. kl.

Blagega pokojnika bomo prepeljali iz Ljubljane v Celje, kjer bo pogreb v nedeljo 7. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

CELJE, dne 6. aprila 1940.

ZORKA, žena; LJUBO in IJA, otroka
za vse sorodstvo

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA, PODRUŽNICA CELJE, javlja prežalostno vest, da je njen dolgoletni ravnatelj namestnik, gospod

MATKO ŠMID

rez. kapetan I. kl., odlikovan z redom jugosl. krone V. stopnje

v najlepši življenjski dobi danes zjutraj ob 6. uri po kratkem hudem trpljenju nepričakovano preminul.

Pogreb bo danes dne 7. aprila ob 4. uri popoldne iz palače Praštedione v Kolenčevi ulici na mestno pokopališče.

Z dragim pokojnikom izgubi naš zavod svojega požrtvovalnega in vestnega sodelavca, katerega bo ohranil v trajnem spominu.

V CELJU, dne 6. aprila 1940.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovejši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki tričkli, pnevmatike. — Ceniki franko!

TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4

MARIBOR — ALEKSANDROVA C. št. 26

NAZNANILO

Spodaj podpisana tem potem obveščam cenjeno občinstvo in goste, da sem z dnem 1. aprila t. l. prevzela znano gostilno »Slovša«, Kolizejska ulica 19 v bližini trnovske župne cerkve. — Točila bom samo izbrana štajerska in dalmatinska vina. Dobila se bodo topla in mrzla jedila. Lep senčnat vrt in prostor za balinanje na razpologo. — Za obilen obisk se priporočam.

JUSTINA JAZBEC — gostilničarka

Pohištvo

si nabavite najceneje in garantirano solidno izdelavo pri trvdki

Golmajer

strojno mizarstvo Ljubno — Gorenjsko. Oglejte si stalno zalogo!

MOŠKE SRAJCE IN KRAVATE

damsko perilo, svilene nogavice in rokavice v vseh modnih barvah in kvalitetah — kupite najugodnejše pri trvdki

Modni magazin,

Prešernova 5.

ZAVOD »ČAČAK«

sprejme takoj večje število:

orodničarjev, kovino-strugarjev, varilcev, radio-mehanikov, preciznih mehanikov, mehanikov in navijalcev (viklerjev)

V poštev pridejo prvotne delovne moči z daljšo prakso. Javiti se je osebno z dokumenti o obrti, navedenim spričevalom in taksirano prošnjo.

Iz uprave zavoda »Čačak«, T. br. 4741/40.

Pomagat Vam bo

Znani pisec in raziskovalec okultnih ved F. T. Karmah Vam brezplačno napove Vašo prihodnost. Razen važnih dogodkov iz preteklosti vam pove tudi vse vaše odnose do ljudi, zakona, loterije, trgovine in vseh važnejših dogodkov sedanjosti. Njegov nasvet vam bo prinesel zaželjene uspehe

v življenju. Zahvalne izjave, ki jih vsak dan prejema s celega sveta, dokazujejo nenavadno zanesljivost njegovih zapovedi. — Postavite mu nekaj važnejših vprašanj, ki Vas zanimajo in sporočite mu točne rojstne podatke. Vse napovedi o Vašem življenju, ki so zgoraj omenjene, boste dobili popolnoma brezplačno, če boste pri pisu kupili njegovo najnovejšo knjigo »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Knjiga stane samo Din 30.—, denar pa se pošilja na ček, račun št. 17455, na točni in stalni naslov F. T. KARMAH, ZALEC.

MOŠKI!

Pri spolni ne-podobnosti, pri spolni slabosti, poskusite hormonske pilule

»HORMO-SEKS«

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul 84 din, 100 pilul 217 din, 300 pilul 550 din. Zahtevacje sami prave in originalne HORMO-SEKS pilule! Po pošti diskretno razpošilja

Lekarna Bahovec, Ljubljana.

Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VISIT« Zagreb

Langov trg 3. Ogl. rev. S. or. 5648-3

V vseh strokovnih trgovinah gospod....

Prodajo se:

Tovarniška poslopja prejšnje tovarne tanina v POLZELI pri Celju 400 m od železniške postaje, v skupni površini 7,5 ha, od tega zazidano 5000 m² s stanovanjsko hišo in pisarniškimi prostori, z vodno turbino 60 HP. Vseled bližine elektrarne Velenje je mogoče pridobivanje električnega toka po nizki ceni. — Pripravno za vsako večjo industrijo. Posedstvo leži ob reki Savinji. — Prodajni pogoji ugodni. — Informacije dajo:

JAVNA SKLADIŠČA, družba z o. z. v Ljubljani — Tyrševa cesta št. 33

MICHEL ZEVACO:

81

Don Juan

ROMAN.

Preden pa nadaljujemo poročilo o tej odpravi in njenih nasledkih, se vrnilo h glavni osebi naše povesti: k donu Juanu Tenoriju.

Videli smo, kako se je bil Juan Tenorio prejšnji dan na begu izpred hiše gospe Jerome Dimancheve zaletel v Amaurija de Loraydana — usodno srečanje dveh k zlemu nagnjenih duhov, iz katerega so se porodile reči, ki bodo še velikega pomena za nadaljnji razplet te zgodbe.

Bralec se morda spominja, kako je Amauri de Loraydan pri slovesu rekel Juanu Tenoriju: »Pridite po jutrišnjem opoldne v moj dvorec... dotlejte pa ostanite skriti...«

Videli smo, da se je don Juan neutegetoma vrnil v gostilno »Pri vedeževalki«, kjer se je bil nastanil ob prihodu v Pariz, ter se po nasprotnikovem — ali zavaznikovem... kajti ta mah še ni vedel, kako naj ga imenuje — nasvetu zaklenil v svojo sobo.

Tu je prebil kaj čemeran dan. Zmerjal je samega sebe, se ošteval zaradi klavnega neuspeha svoje denarije, se bridko kesal, da je zdaj v očeh zale Denize na vekomaj izgubljen in osramočen, pošiljal klateža Bel-Argenta, ki mu je bil nakopal ta polom, k vsem peklensčkom, in se zaklinjal, da

ga zreže na drobne koščke, kakor hitro mu pade v roke.

Se bolj črna pa je postala njegova vztrajnost, ko se je spomnil, da je bil na begu pred razjarjenimi ženskami izpušil mošnjo, v kateri je bilo vse njegovo premoženje...

Vkljub temu je večerjal z izbranim telom; dal si je postreči kakor pravi velikaš — saj to je bil — in ko se je po tako rodovitnem dnevu vrnil v posteljo, je zaspal gleboko, blaženo spanje.

To je treba donu Juanu priznati, spal je kakor nedolžen otrok...

Ni čudo, da se je zbudil jutrajšil in dobre volje. Preskočimo drugi dan Juanovega radovoljnega samotarstva in nadaljujmo povest zvečer... Ušli večer, ko se je Franc I. v Loraydarovem Fiskjevem in Sansacovem spremstvu odpravil v Vavrsko ulico...

»Nu,« je dejal don Juan sam pri sebi, »jutri opoldne se moram zgledati v dvorcu tega plemiča. Kaj mi neki hoče? Gotovo nič dobrega. A če naj jutri ob belem dnevu uberem pot v Vavrsko ulico, zakaj je ne bi ubral nočjo, ko me vabi noč in me v mraku nihče ne more spoznati? Res črna bi se skrival? Ali se je mar pekel zaklel zoper mene? Ali sem storil kaj hudega?«

Don Juan si je v duhu naštel vse, kar je bil doživel v Franciji in posebno še po svojem prihodu v Pariz: ničesar takega se ni mogel spomniti, da bi bilo vredno očitka.

»Kaj bi se skrival?« je končal »Na mojo vero,

Tone in Andrej sta bila prepričana, da sta njuni srajci beli...

»dokler nista videla Radion bele obleke!«

Ne ve se, kaj občudujete bolj — privlačnost dame ali snežno belo obleko! Zares, to lepo zunanost divno izpopolnjuje edinstvena belina obleke.

Samo z Radionom se doseže taka belina! S kuhanjem v raztopini Radiona se razvija kisik, ki struji skozi perilo, odpravlja popolnoma vso nečistočo in daje perilu popolno belino — Radion belino.

Schichtov

RADION

Ni čistite beline od Radion beline

stane te gostilne na daljšo kakor zidovi ječe. Pravilno je, da si vsem pristoja, tem bolj, ker me varuje kama noč... Vavrška ulica!« je vzdihnil sam pri sebi. »Avronski dvorec!... Oh, Leonora, k čemu Leonora! Zakaj te ne morem iztrgati iz srca?... Torej je sklenjenor: z doma pojdem. Vrag je le do sem brez denarja... in če se mi pripeti kaj ročnega...«

Poklon je svoje razlurjeno beganje po sobi.

Nekaj časa je stal na mestu in se ni gnil. Kdaj pa klaj je najpomo zamahnil z roko ali zamrmral po nekaj besed, k kor da bi se razgovarjal z Leonoro. Bled je bil... solze so mu visele na trepalnicah... a spet in spet ga je dramila iz ljubezenskih misli strašna resnica: bil je brez denarja!

Ko je tako poslušal trepet svojega srca, je malomarno pokleknil na vrata.

Don Juan se je zdrznil. Z obžalovanjem se je iztrgal iz svojih sanj in stopil odpirat.

Zunaj je bil Jakomin Corentin.

»Tat« je rekel don Juan. »Odkod tako pozno?«

»Jez?« je osuplo vzkljnil Corentin. »Vračam se od onod k mor ste me poslali!«

»Tak vstopi že noter, vraga! Oh! Boš zaprl vrata ali ne? Tvoje osuplo bolštanje mi res že prešeda.«

Jakomin se je podvzval v sobo ter spoštljivo obstal pred gospodarijem.

»Torej, odkod prihajaš?... Koliko dni me že pušiš brez postrežbe? Kaj si delal ta čas? Da,

res: ko si odhajal, sem ti dal kakih deset zlatnikov. Kje jih imaš? Upam, da nisi vsega zapil?...«

Jakomin si je potegnil z roko po čelu in prepadeno izbulil oči.

»Gospod,« je dejal, »pustili ste mi bore tri srebrnjake. Pot ni bila zastoj, in tako se vracam brez beliča v žepu.«

»Tako malo sem ti dal? Torej ne govoriva več o tem. Opozarjam te le, da me tvoja razbrzdanost navdaja z grozo. Don Juan Tenorio si ne more privoščiti sluge, ki je pijanec in ženskar kakor ti... da, da! Lepe reči slišim o tebi, cigan!«

»O meni?« je zajecjal Jakomin. »Lepe reči?... O meni?...«

»Vsa ulica svetega Dioniza govori o tem. Vrla gospa Dimancheva je ogorčena, prav tako kakor kolačarica, branjevka, vamparica in vobče vsa ulica! Da ne govorim o žrtvi, nesrečni Denizki, ki joka in obupuje!«

»Joka?« je rekel Corentin.

Rdečica mu je planila v obraz!...

Nehote se je vprašal, ali ni bil tisto jutro, ko ji je rešil življenje in se je nato ob njegovem komolcu vračala domov, tisto nepozabno jutro, ko je začul iz njenih ust sladke besede: »Ljubim Jakomina de Corentina!...« — da, ali ni bil takrat od sile drzen in ni prestopil meje spodobnosti in ranil sramežljivih čustev nedolžne Denize...

»Gospod,« je dejal, »priznam, da se sramujem svojega vedenja.«

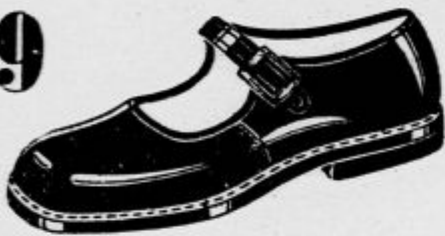
TUDI TO POMLAD NOVA OBUTEV

15

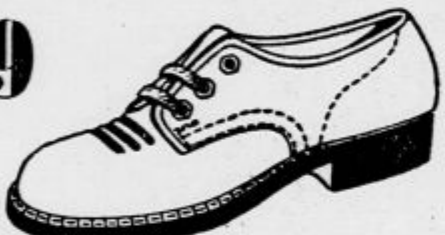
45301-2204
Za lepe dneve najcenejši in najprikladnejši otroški platneni čevljički z gumastim podplatom. Otroški din 15.—, ženski din 29.—, moški din 35.—

49

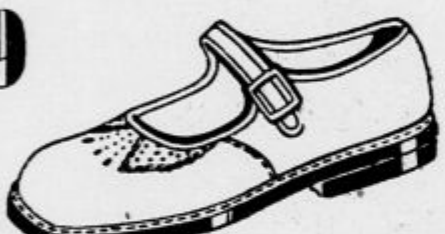
5451-63805
Otroški čevljički iz telečjega boksa, na zapono. Praktični in udobni.

49

8222-48801
Otroški nizki čevlji iz močnega boksa z neraztrgljivimi gumastimi podplati. Za živahne otroke ni boljše in trpežnejše obutve.

49

5151-44807
Zelo lepi otroški čevljički, izdelani iz finega mehkega usnja, na zapono. Na nartu (ristu) okusno okrašeni.

69

6922-44609
Močni otroški nizki čevlji, izdelani iz boksa, z usnjenimi podplati in petami.

39

38325-612
Ženski lakirani čevlji iz gume, na vezalke. Za blato in dež ni boljše čevljev.

69

4445-6540
Udobni ženski čevlji iz diftina, na zapono, z usnjenimi podplati in petami.

99

4924-44655
Dekliški čevlji iz močnega usnja, na vezalke, z usnjenimi podplati. Izdelujemo jih v rjavi in črni barvi.

99

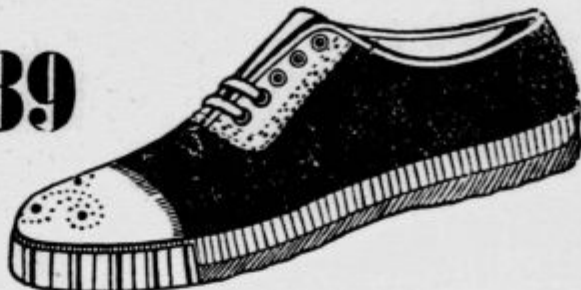
2405-66115
Moderni ženski čevlji iz finega mehkega črnega ali rjavega boksa, z okrasno petjo na nartu (ristu).

129

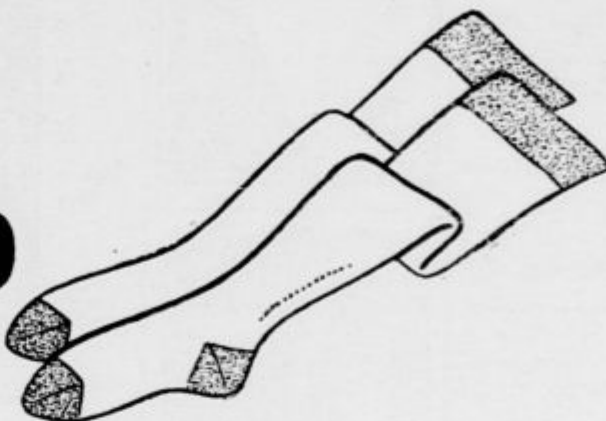
2625-44154
Zelo udobni čevlji iz finega telečjega boksa, preko narta okrašeni z okusnim jezikom. Izdelujemo jih v črni ali rjavi barvi.

39

45307-4841
Za izlete in vežbanje ni boljše obutve od teh platnenih čevljev. Izdelani so iz močnega platna, na prstih ojačeni, z močnimi gumastimi podplati.

29

»PRINCESA«
Tanke in močne fine svilenogavice. Zadovoljujejo okus moderne dame

6

»RADISA«
Nogavica, ki ne vara. Osvojila si je stotisoče s svojo trpežnostjo in nizko ceno.

49

58077-601
Udobne gumaste lakirane opanke, z ojačenimi podplati in okrašenim licem. Trpežne in nepremočljive.

149

2927-44650
Močni moški čevlji za štrpce, izdelani iz boksa, z usnjenimi podplati in petami.

169

3939-44722
Trpežni moški čevlji iz boksa, z močnimi na rom šivanimi podplati in petami.

Radisa

To imate lahko tudi doma...

V sakdo, ki išče odpočitka na morju ali na planinah pozna lepi občutek okrepitve in s tem združeno povečanje delovne moči. Kot vidni znak pravilno izrabljenega od mora boste s ponosom kazali na rjavo barvo svoje kože. Ker pa nam je sonce komaj 100 dni v letu na razpolago smo preveč prikrašani v uživanju sončnega obsevanja ki je tolikanj potrebno za življenje. Z izumom »višinskega sonca« — original Hanau — je uspelo tudi tu najti od pomoč in s tem nadomestiti važne sončne energije. Zato premestite svoje sončne kopeli v sobo. Če imate »višinsko sonce« — original Hanau — ste neodvisni od vremenske spremembe in se lahko sončite vse leto. Obsevanje traja samo 3 — 5 minut.

Zahtevajte še danes brezplačno ilustrirano brošuro št. 843 na 40 straneh od

Jugoslovnsko Siemens a. d.,
Beograd, Kralja Aleksandra 8
Zagreb, Bogovičeva ul. št. 1
Ljubljana, Tyrševa cesta št. 1 a

Jugoslovnsko AEG,
Beograd, Brankova ul. št. 30
AEG Union, Jugoslovnsko d. d.
Zagreb, Karadžićeva ul. št. 1
Ljubljana, Livarska ulica št. 6

Zahtevajte ponudbe in plačilne pogoje.

VIŠINSKO SOLNCE

HIGIJSKE ZNOJNICE

orez gume, patentirane in po zakonu zaščitene
DR. ZVONIMIRA PAVELIČA
Nepremočljivo, sterilizirano Vsak par garantiran. — Dobivajo se v vseh boljših trgovinah. — Izdeluje: »SANITAS«, izdelovanje higijskih znojnic, Subotica. Blesakova ul. 5.

Seznam izžrebanih števil loterije sokolskega društva Sv. Jedert n. Laškim dne 31. marca 1940

Glavni dobitki so zadelo srečke št.:

4570, 55, 1556, 4026, 4144, 5512, 1917, 5972, 2074, 3087, 199, 3104.

Poleg teh so bile izžrebane številke:

47, 77, 115, 226, 407, 481, 556, 621, 640, 643, 914, 932, 1016, 1062, 1104, 1148, 1194, 1230, 1418, 1472, 1582, 1675, 1704, 1755, 1792, 1820, 1940.

2017, 2018, 2109, 2232, 2253, 2258, 2298, 2323, 2488, 2565, 2645, 2695, 2767, 2805, 2831, 2840, 2860.

3004, 3093, 3265, 3275, 3301, 3353, 3371, 3384, 3428, 3462, 3560, 3611, 3671, 3686, 3773, 3807, 3835, 4017, 4048, 4049, 4075, 4432, 4613, 4692, 4748, 4769, 5022, 5024, 5072, 5177, 5228, 5261, 5288, 5375, 5377, 5577, 5586, 5608, 5749, 5853, 5864, 5868, 5884, 5995.

Dobitki, ki se ne dvignejo do I. VI. 40, zapadejo v korist društvu.

MOTORJI!

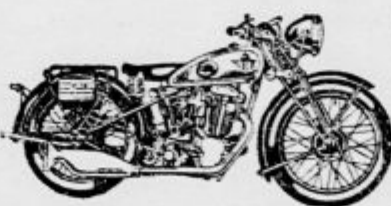
TVRDKI

J. Praprotnik

trgovina z motorji v Domžalah se je posrečilo, da je dobila nove modele 1940 še po stari ceni in torej lahko prodaja najnovejša 125, 200 in 250 c.m. Ardle, 350, 500 in 600 c.m. Horex motorje

po dosedanjih cenah!

Ako si mislite nabaviti motorno kolo, oglejte si velezalogo zgornje tvrdke. — Na zalogi tudi razne priklolece in rezervni deli Ardle in Horex motorjev. — Velika izbira dobro ohranjenih in malo rabljenih motorjev, dvokoles, šivalnih strojev.

PERJE

kočaje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čisteno in čobano

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

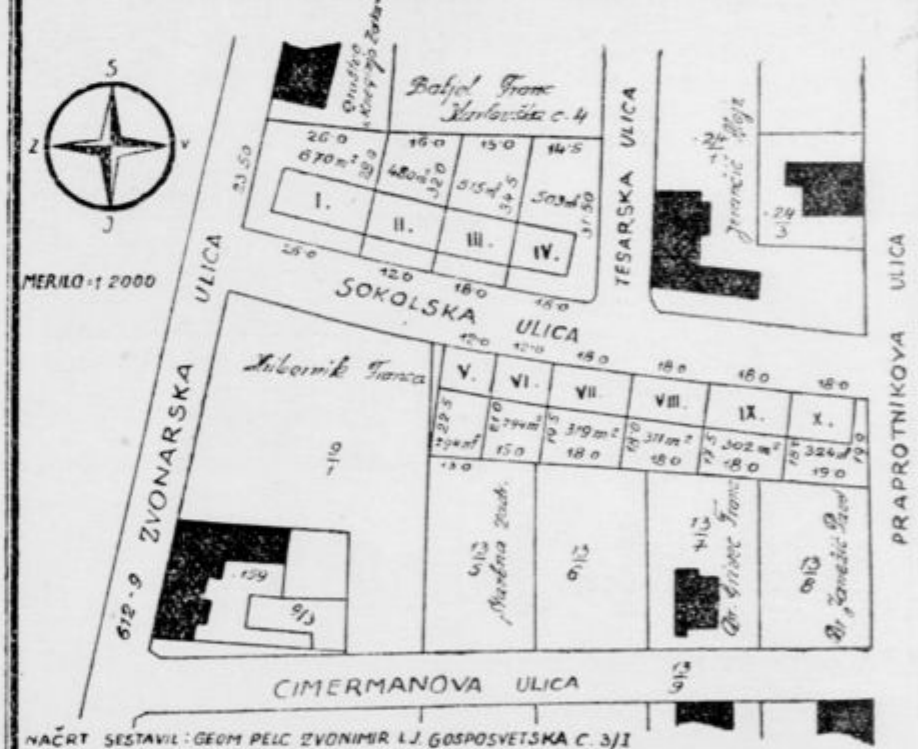
Dobavljajo se v vaški množini

E. Vajda, Čakovec
Telefon šte. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLACNO!

PARCELE NA PRODAJ

INFORMACIJE DAJE DRUŽBA »JAVNA SKLADIŠČA«
LJUBLJANA - TYRŠEVA CESTA ŠT. 33 TEL. ŠT. 23-66

NAJLEPŠE ČTIVO

Ravljjen: ZGODBE BREZ GROZE

Klabund: PJOTR - RASPUTIN

Ravljjen: ČRNA VOJNA

Thompson: SIVKO

Maierjeva: RUDARSKA BALADA

Broširana knjiga stane 10.— din.

Vezana knjiga stane 15.— din.

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA — KNAFLJEVA UL. 5